

ക്രിംഗാല

S-1071

പീഡാക്കണം

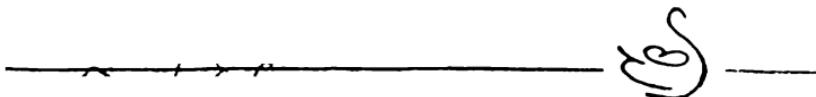
കുട്ടിക്കാഡ്

2503 m/sy

ലീലാക്കണം

(Malayalam)

Leelanganam

Poems

By CHANGAMPUZHA KRISHNA PILLAI

Cover Design: Sankarankutty

First Published February 1988

PRINTED AT INDIA PRESS, KOTTAYAM

Price Rs. 10.50

Rights Reserved

Publishers

**Sahitya Pravarthaka Co-operative
Society Ltd., Kottayam, Kerala State, India**

Sales Department

NATIONAL BOOK STALL

**KOTTAYAM - TRIVANDRUM - ERIAKULAM - CANNANORE - TRICHUR
PALGHAT - QUILON - KOZHIKODE - ALLEPPEY - KALPETTA**

ലീലാക്കണം

(കവിതകൾ)

ചന്ദ്രനൃഥ

പുസ്തകയാൾ

സാഹിത്യപ്രവർത്തക സഹകരണസംഘം

നാഷനൽ ബുക്ക് ഗ്രൂപ്പ്

ഭോട്ടയം

വീല ക. 10.50

പണ്ണവുഴയുടെ കൃതികൾ

പദ്യം

ലീലാക്കണം
 രമണൻ
 പഞ്ചപ്രധാനക്രതികര (2 റേഗം)
 അപരദയികര
 അനൃതവീചി
 അസ്ഥിയുടെ പുകര
 അക്കശാഗ
 അരംഡകൻ
 ഉദ്യാനലക്ഷ്മി
 നംഖപ്പുകര
 കലംകേളി
 കല്പോലമംല
 ധൂഡംബനി
 തളിരിത്വക്രമത്രകര
 തിവേലംത്വമ
 ദിവ്യഗതി
 ഭേദഗതി
 ഭേദയുഗമാ
 ഭേദത
 നന്തകി
 നീർപ്പതി
 നീശല്യകര
 നീംപ്രഥമാഡല
 നീറുന തീചുള
 പഠന പിശിപ്പ്
 പബ്ലിക്സജ്ജി
 മദ്ദമേരഹിനി
 മണ്ണകളികര
 മണിവീണ
 മദ്ദരംതബം

മനനസ്വരാം
 മണഗംഡം
 മേരഹിനി
 യവനിക
 മയുവമംല
 രക്തപ്പ്രസ്ത്രം
 രംഗപരമം
 വസാനത്തബം
 വത്സല
 ശ്രൂഷംനത്തിലെ രൂളസി
 ഗീതിലകം
 സകലുകംനി
 സ്വധംഗര
 സ്വരംഗസ്യ
 സ്വരാജികന അസ്ഥിമംട.
 ഭേദനപ്രീക

ഗദ്യം

അനശ്വരഗംഡം
 കമ്മംരതമംലിക
 കളിരണ്ണംഡി
 കരി
 ത്രാക്കണ താളകര
 ചെല്ലിന്റും മെലിസംഘയം
 പുനിലംവിൽ
 പ്രതികരംഭൂ
 മാനസംന്തരം
 പിവംഹംലുംചന
 ശിമീലപ്പേരയം
 സംഹിത്യപിന്നകര
 ഹ രഥല

അവതാരിക

മഹാകവി ചന്ദ്രസുഖ തൃജ്ഞപിള്ളയുടെ ആദ്യ തത്ത കൂതി ഇന്തിയും അപ്രകാശിതമായിരിക്കുന്നോ? മലയാളികളെ സംബന്ധിച്ചിടതേതാളും വിശ്രദിപ്പിക്കാൻ പ്രധാനമായുള്ളതു കാര്യമാണീതു്. എന്നാൽ ചന്ദ്രസുഖ തന്ന ഇത്തവതു കവിതകൾ പുസ്തകവലിപ്പത്തിൽ മറിച്ചെടുത്ത കടലാസ്തുകളിലെഴുതി സമാഹരിച്ചു്, ലീലാകഥാം എന്ന പേരം നിങ്ങൾക്കിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിനും തയ്യാറാക്കിയ ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കൈകയെ ചുത്തുപ്പെട്ടി കണ്ണുകൂട്ടിച്ചിരിക്കുന്നു.

സാഹിത്യപഠ്യാനന്തർ പി. കെ. നാരായണ പിള്ളയുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ അദ്ദേഹത്തിനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രൻ ടി. എൻ. ഗോപിനാഥൻനായർക്കു ലഭിച്ച ഈ ഗ്രന്ഥം പി. കെ. യുടെ സൂഖ്യകരമായി അവലുള്ളതിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പി. കെ. മെമേഹാരിയൽ ഗ്രന്ഥശാലയ്ക്കു, നല്ലുകയുണ്ടായി. ഇതിലെ കവിതകൾ പിണ്ഡാലത്തു ചന്ദ്രസുഖ തന്നെ ഏതെങ്കിലും കൂതികളിൽപ്പെടുത്തിയോ അല്ലെങ്കിൽ സാഹിത്യ പ്രവർത്തക സഹകരണസംഘം ചന്ദ്രസുഖയുടെ സന്ധും സ്ഥാക്കിക്കൊണ്ടു സമാഹരിച്ച പ്രകാശിപ്പിച്ചതിൽപ്പെട്ട തനിയോ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുകാണും എന്ന വിശ്രദിപ്പാസനിലാണു് ടി. എൻ. ഈ ഗ്രന്ഥം പി. കെ. മെമേഹാരിയൽ ഗ്രന്ഥശാലയ്ക്കു നല്ലിയതു്. എന്നാൽ ചന്ദ്രസുഖ കൂതികൾ സുക്ഷ്മപരിഗോധന നടത്തിയതിൽ ലീലാകഥാന്തരിലെ കവിതകൾ ദരിംത്രം പ്രസിദ്ധം ചെയ്യുകാണുന്നില്ല.

ചന്ദ്രസുഖയുടെ ആത്മമിത്രമായ ടി. എൻ.-നു് തീക്കച്ചും ധാദ്ധുക്കുകമായിക്കിട്ടിയ ഈ കൂതി അണ്ണം

പോലും കേരളപാട്ടക്കാരെ സൂക്ഷിച്ചതിനും ഇതിലെ കവിതകൾ പ്രസിദ്ധമായി ചെറുപ്പാർ ഉടനെന്തെന്ന ഇതിൻറെ അവകാശിയായ ശ്രീമതി ശ്രീദേവി ചന്ദനപുഴയുടെ കൊട്ടത്തു പ്രസി ഡൈക്രാഫ്റ്റിക്കവാൻ നിങ്കേശിച്ചതിനും സഹാദയരായ കാവ്യാസ്പാദകരെ മുൻനിൽക്കും നന്ദി പ്രകാശിപ്പിച്ച കൊള്ളെട്ട്.

കൈയെഴുത്തുപ്രതിയിൽക്കാണുന്ന തീയതി അന്ന സരിച്ച് 1931-ലോ അതിനു മുമ്പോ എഴുതിയിട്ടുള്ള കവിതകളാണ് ലീലാക്കണ്ണത്തിൽ ചേന്തിട്ടുള്ളത്. 1911-ഗേക്കാബവറിലാണ് ചന്ദനപുഴയുടെ ജനനം. ആ നിലയ്ക്ക് അദ്ദേഹത്തിനും ഇതുപതു വയസ്സ് തികയു നന്തിനമുസ്യ് എഴുതിയിട്ടുള്ളവയാണ് ഇവരെല്ലാം.

ചന്ദനപുഴയുടെ പ്രമദ കൂതിയായി നമ്മക ലഭിച്ചിട്ടുള്ളത് ‘ബാജ്ഞാജ്ഞലി’യാണല്ലോ. പ്രാഹ. ജി. കമാരപിള്ള ഈ വിവരം വ്യക്തമായി പറഞ്ഞിട്ടു മുണ്ട്. “1110 (1934 ഏഴും) ഈ. വി. കുഞ്ഞപിള്ള യുടെ പ്രത്യേകമായ ഉത്സാഹത്തിൻ്റെ ഫലമായി ചന്ദനപുഴയുടെ ആദ്യത്തിയായ ‘ബാജ്ഞാജ്ഞലി’ എന്ന സമാഹാരം പ്രസിദ്ധീകരിച്ച വിവരം നമ്മക്കാക്കെ അറിവുള്ളതാണ്”. 1932, ’33, ’34 എന്നീ വഷ്ണവും ലൈലാക്കണ്ണത്തിലെ കവിതകളാണ് ഇതിൽ ചേന്തിട്ടുള്ളത്.” (ചന്ദനപുഴക്കുത്തികൾ—അവതാരിക—പ്രസാധകൾ, സാഹിത്യപ്രവർത്തക സഹകരണസംഘം.)

ലീലാക്കണ്ണത്തിലെ കവിതകൾ 1931-നു മുമ്പ് എഴുതിയിട്ടുള്ളവയായതുകൊണ്ട് ചന്ദനപുഴയുടെ ആദ്യത്തീ ബാജ്ഞാജ്ഞലിയല്ല എന്ന വ്യക്തമാക്കുന്നു. ആ സ്ഥാനത്തു ലീലാക്കണ്ണത്തെ അവരോധിക്കേണ്ടി തിരികെടുക്കുംചെയ്യുന്നു.

ഇതുപറ്റ ലഭ്യകവിതകളാണ് “ലീലാകണ്ണത്തിൽ ചേര്ത്തിട്ടുള്ളത്”. ശ്രീതാജ്ജലി, അപരാധി, വീരിന്മ ക്തി, ഉദ്യാനത്തിൽവച്ചു്, ഒരു ശരന്നിൾ, മിന്നൽ പിണർ, ഉണ്ഠന്നപ്പോൾ, രഹസ്യരാഗം, സപ്തഘവി ഹാരി, ശ്രേശവാദിലാഷം, നാട്ടിനു്, ഒരു പുഞ്ചക്കാടിയുടെ പ്രേമഗാനം, വസന്നാവസാനം, അജ്ജലി, ശാന്ത, പ്രേമവിലാസം, ഫേമ, മരിച്ചുട്ടിനു്, രാജയോ ഗിനി, പ്രമമതാരം എന്നിവയാണവ.

കൗമാരകണ്ണത്രകമായിമാറ്റം കണക്കിലെടുത്തു് ഉപേക്ഷവിച്ചാരിച്ചുത്തുകൊണ്ടാണോ ചങ്ങന്നുചു ഇതു പ്രകാശിപ്പിക്കാതിരുന്നതു്? അതോ കൈമോൾം സംഭവിച്ചുത്തുകൊണ്ടാ? ഒന്നം തിട്ടമില്ലാത്ത കാര്യങ്ങളാണു്. എന്നായാലും മലയാളകവിതയിൽ നിത്യതാരം പുലത്തുന്ന ഒരു പ്രസ്ഥാനത്തിൻ്റെ പ്രയോക്താവായിത്തീർന്ന ഒരു മഹാകവിയുടെ നിസ്ത്രേമയുരമായ കാവ്യപ്രതിഭയുടെ പ്രഭാതകിരണങ്ങൾ എന്ന നിലയിൽ ഈ കൃതിക്കുള്ള സ്ഥാനം നിശ്ചയിക്കാനാവാത്തതാണു്. ചങ്ങന്നുചു ജീവിച്ചിരിക്കേതെന്ന പ്രസിദ്ധംചെയ്യുവാൻ കഴിഞ്ഞിരുക്കിലും എന്നൊക്കെ പോരായ്ക്കളാണകുറ്റിക്കൂടിയും ഇതിൻ്റെ മേരുപ്പും വരുന്നില്ല. തന്നെയല്ല നിങ്ങന്നുചുയുടെ ആദ്യത്തെ കൃതി എന്ന നിലയിൽ ‘ലീലാകണ്ണം’ കാവ്യം സപാദകത്തെ സവിശ്രഷ്ടമായ പഠനവിച്ചാരണകൾക്കു വിധേയമാവേണ്ടിയുമീരിക്കുന്നു.

1931 ജൂൺ 2-ാംതീയതിയാണു് സാഹിത്യപദ്ധതിനന്ന് പി. കെ. നാരായണപാപിള്ളെയുടെപേര് ‘കൂലംകഷമായ പരിശോധനയ്ക്കും നിശ്ചക്ഷമമായ അഭിപ്രായത്തിനമായി ചങ്ങന്നുചു ഇതയച്ചുകൊടുത്തിട്ടുള്ളതു്’. പ്രേസ്യാ, സാഹിത്യപദ്ധതിനന്ന് ഈ കൈയെ മുള്ളുത്തി കുക്കുംക്കൊട്ടുകുങ്കും ചങ്ങന്നുചു തിരികെ

വാങ്ങുകയോ ഉണ്ടായില്ല. പരിക്കാലമന്ത്രം അവരിൽ വരുത്തം ലൈറ്റേപ്പററി കന്തത മണം ദിക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളതും വിസ്യൂയകരമായിതെന്നാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ, എത്തുകൊണ്ടുനിങ്ങനെ സംഭവിച്ചുവെന്നറിയുവാൻ ആസ്പദമപരമായ ഒരേപൊഴിവാണ് അനുസ്പദന്തിനോടുനീക്കുന്നതും അനുച്ഛവിതമാവില്ലല്ലോ.

ലീലാക്കണമേഴ്ത്തുസോൾ ഇത്തവത്രവയ്ക്കുമാത്രം പ്രായമുണ്ടായിതന്നെ ചണ്ണസ്പുഷ്യു് പറയത്തക്ക പ്രശ്നയിലോ അംഗീകാരമോ ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടില്ലായിരുന്നു. അന്നത്തെ സാഹിത്യരംഗം ലഘുപ്രതിഷ്ഠായ മഹാകവികൾക്കയീനമായിരുന്നു. അതേസമയം അവരെപ്പോലും നിന്റെജീരാക്കന്നവ്യക്തിത്പരമായിരുന്നു നിത്രവക പ്രതിഭകളും ഒട്ടം കുറവായിരുന്നില്ല. അവരുടെയീടും പി. കെ. നാരായണപാഠിള്ളിള്ളി സ്ഥാനം ആദരണ്ണിയമായിരുന്നു. ആകാലയല്ലത്തിൻറെതന്നെ അധിശനായി വാൺ സാഹിത്യപഠനവാനനബിത്താം ലംകൃതനായ പി. കെ. യുടെ വ്യക്തിത്പരം സാഹിത്യകത്തുകളിലൂടെയും സ്വന്നഹാദരവുകൾ, പിടിച്ചുപററിയിരുന്നു. ആ വ്യക്തിപ്രഭാവം ചണ്ണസ്പുഷ്യിലും ആവേദനകരമായ സ്പാധിനം ചെലുത്തിയിരിക്കണം. ആ നിലയ്ക്കുതന്നെ, തന്റെ ആദ്യത്തെ കൂതിരെഡിപ്പായത്തിനം അംഗീകാരത്തിനമായി പി. കെ. യുടെ പേര്ക്ക് ഒരു കത്തോട്ടുടർന്നിരിയ്ക്കണം ആക്കത്തും ചുവരും ചേക്കണം.

പണ്ഡവുച്ചയുടെ കത്തു⁹

Edappally
Date 2nd June '81

വന്ദ്യസൂഹ്രതേ,

സാഹിത്യലോകത്തിൽ പറയത്തക്ക ഒ പരോ ചെ
അമ്മോ സന്ധാദിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും തശക്കമോ പഴക്കമോ
കൈവന്നിട്ടില്ലെങ്കിലും താങ്കളെപ്പാലുള്ള വന്ദ്യമുത
ഭേദങ്ങളുടെ കാരണങ്ങൾക്കാലും ജഗദീശപരാൻറെ കൂപാ
കടാക്ഷത്താലും കവനങ്ങളാകന കാട്ടപുകളുാലെങ്കി
ലും സാഹിത്യീഭവിച്ച ആരാധിക്കന രാജാണ
ഞാൻ. എൻറെ സാഹിത്യപരിശുമാങ്ങളുടെ ഫലമാ
യുംകാരിക്കുള്ള വണ്ണകവനങ്ങളുടെ ഒരു ക്രൂഡീകര
ണം ‘ലിലാകണം’ എന്ന പേരിൽ പുസ്തകത്തിൽ
അച്ചടിച്ച പ്രസിദ്ധംചെയ്യണമെന്ന്” എനിക്കാശ
യുണ്ട്. അതിൻറെ ഒരു കൈയെഴുത്തുപ്പതിയാണ്
ഈ അയച്ചതന്നിട്ടുള്ളത്. അതിനാലുണ്ടായെങ്കാവുന്ന
പ്രയോജനങ്ങളെല്ലാം ചുംബിച്ചു നാശിക്കാം
ഈ. അതുകൊണ്ട് പൂജ്യപാദനായ അവിടന്ന്
എന്ന ഇക്കാര്യത്തിൽ സഹായിക്കണമെന്ന് താഴെ
യായി അപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ജോലിത്തിരക്കളാൽ
അരനിമിഷംപോലും വീശുമാവസരം ലഭിക്കാത്ത
അവിടേത്താട്ട ഞാൻ ചെയ്യുന്ന ഈ അദ്ദേഹത്വം ഒരു
പക്ഷം അപരാധമാണെന്നിക്കാം. പക്ഷേ, സുന്നേഹ
ബുദ്ധ്യാ അവിടന്ന് ഒരു പ്രിയശിഷ്യനെന്നകത്തി
അതു ക്ഷമിക്കമെന്നതനെന്നയാണ് എൻറെ ഉത്തമ
വിശപ്താസം. താങ്കളെപ്പാലെയുള്ള സാഹിത്യനായക
യാൾ ഈയുള്ളവനെ വഴിതെളിച്ചുവിട്ടുമെങ്കിൽ സാ
ഹിത്യാന്തരീക്ഷത്തിലുള്ള എൻറെ സപ്താംഗവിഹാരം
ശ്രീകൃഷ്ണ സൂര്യനവും സൂര്യനവും സിത്തീരാതിരിക്കുകയി
ണ്ണണ്ണാ.

ഈ ചെറുപുസ്തകം അവിടനു് കൂലംകഷമായി പരിശോധിച്ചു് ഈതിലുള്ളതായ സ്‌വല്പിതങ്ങളെല്ലാം തിരുത്തി നിശ്ചക്ഷമായ എഴിപ്രായത്തൊട്ടുടർന്നു ഉടനെ മടക്കിഅയയ്യുവാനപേക്ഷ. അവിടനു് എന്ന പ്രശ്നംസിക്കണമെനു് എന്നിക്കു അല്പംപോലും ആഗ്രഹമില്ല. എന്നാൽ എൻ്റെ നൃന്തരകളെയെല്ലാം ചുണ്ടിക്കാണിച്ചതനു് വേണ്ടവിധി എന്ന ഉപദേശി ആശു് എൻ്റെ ഭാവി ഭാസ്യരമാക്കിത്തീക്കംവാൻ എന്ന അവിടനു സഹായിക്കണം എന്ന മാത്രമാണെൻ്റെ അഭ്യർത്ഥന. ഈതു് അവിടനു കൈകൈക്കാള്ളാതിരിക്കുകയില്ലെനു പിശപസിക്കുന്നു. അവിടനു് എന്നിക്കു ചെയ്തതുനു ഉപകാരത്തിനു് ഞാനെനെന്നേനുക്കും അവിടത്തൊട്ട് കടപ്പെട്ടവനായിരിക്കും.

പ്രസ്തുകാർ വളരെ യുതിപ്പെടുന്നതിനാൽ ഈ കാര്യത്തിൽ മാനും അവലംബിക്കുകയില്ലെല്ലാ? ഞാൻ—കേവലം അപരിചിതനായ ഞാൻ—അവിട തത്ത ഈന്നെന ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്നതിൽ ക്ഷമിക്കുണമേ! ഈക്കഴിഞ്ഞ സാഹിത്യപരിഷത്തിൽ ഭവാന്ത്രേ അല്ലെങ്കിൽ ക്ഷതയിൽ നടന്ന യോഗത്തിൽ ഒരു കവിത ഞാൻ വായിക്കുകയുണ്ടായി. ‘വസന്നാവസന്നാനു്’ എന്നപ്രസ്തുത കവിതയും ഈതിൽ ചേത്തിട്ടുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു് ഉടനെതന്നെ തെററുകളെല്ലാം തിരുത്തി അഭിപ്രായത്തൊട്ടുടർന്നു മടക്കിഅയച്ചുതുക്കവാൻ അപേക്ഷ.

എന്നു്

2-6-'31

അവിടത്തെ വിശയങ്ങൾ
(ഒപ്പ്)

P. S. എൻ്റെ എഴുത്തു് വളരെ ഫോറേറ്റും അക്കാദമിക്കും അപേക്ഷ വളരെ തെരിച്ചതുമാണു്. എന്നുണ്ടിനാൽ അപ്പി

ഡാനു് ശ്രീകൃഷ്ണ എപ്പും മിരുന്നുവിപ്പാനിടയുണ്ടു്. അംഗും ക്ഷമിപ്പാനപേജ്ഞ.

(ഇന്നീഷ്യൽ)

എത്ര പ്രതീക്ഷയോടും അതിൽക്കാവിശ്രദ്ധ വിശ്രദ്ധ സന്ദേശമാണു് ചങ്ങമുഴ ‘ലീലാകണം’ സാഹിത്യ പഠാനനനു് അയച്ചുകൊടുത്തതെന്നു് ഈ കത്തിൽ നിന്നു വ്യക്തമാക്കാണണ്ടേല്ലോ. പക്ഷേ, സാഹിത്യ പഠാനനൻ കുടുത മണം അവലംബിച്ചുകളിൽ. അതു തിക്കണ്ണ അവഗണനയായിപ്പോരയുന്നേല്ല ആക്കം തോന്തു? എന്നാൽ ചങ്ങമുഴയു് അതു ചെന്ന തിരിച്ച വാഞ്ചിച്ചുകൂടായിതനോന്നാ എന്നൊരു മറുചോഡ ദ്രുതിം പ്രസക്തിയില്ലോ? പക്ഷേ, രണ്ടുണ്ടായില്ല. അതു് എത്തുകൊണ്ടു സംഭവിച്ചു? അതാണാല്ലോ അറിയേണ്ട കാര്യവും.

ലീലാകണം ചങ്ങമുഴ സാഹിത്യപഠാനനനു് അയച്ചുകൊടുത്തപ്പോൾ ആ നിത്യപക്കേസരി സാഹിത്യജീവിതത്തിൽ മാത്രമല്ല സാമൂഹ്യജീവിതത്തിലും വളരെ ഒന്നാത്യം നേടിയ രോളാണിതനും. അദ്ദേഹത്തിനു് ഗദ്യപദ്യനിത്യപണാദിമേഖലകളില്ലോളം അന്യാദശമായ വൈഭവത്തെ മുൻനിൽക്കിയാണു് സാഹിത്യപഠാനനബിത്തംതനു ഉപലഭ്യമായതു്. അന്നത്തെ കാലംസ്ഥിതിയനസരിച്ചു വൈക്കേശവാടത്തി ജീവിഎന്ന നിലയിൽ ഒരേദ്യാഗ്രികൾജീവിതത്തിലും അദ്ദേഹം മാനുക്ക നേടിയിരുന്നു. തനിക്കുതാൻപോരിമയാർന്ന വ്യക്തിത്പ്രാണി ജീവിതത്തിൻ്റെ സമസ്യമേഖലകളിലും പ്രസരിപ്പിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിച്ചുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഈ വൈഭവത്തികസിലും പി.കെ.എട സപ്രഭാവത്തെയും നിറംപിടിപ്പിച്ചിരുത്തിയ പി.കെ.എട്ടുഹത്തിൻ്റെ ജീവചരിത്രമേഴത്തിയ പി.കെ.

പ്രദമശ്രദ്ധനാഡി രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കാനു നോക്കു.

“മുവം നോക്കാതെ കർശ്ചമായും ഗ്രഷ്മമായും സംസാരിക്കുകയും ഏതുമാറുകയുംചെയ്യുന്ന സ്വഭാവക്കാരനായിരുന്ന പി. കെ. കുഷ്ണികളോട് മാത്രമല്ല പൊതുവെ ആരോടും വലിയ സംജന്യങ്ങോ ഭാന്ധാലുമോ ഫംബിപ്പിച്ചിട്ടില്ലാത്ത രൊളായിരുന്ന അദ്ദേഹം.”

ഈ സ്വഭാവത്തെപ്പറ്റി ഏറെക്കരെ ചണ്ണപുഴ മന്ദ്യിലാക്കിയിട്ടിട്ടാവണം. അതുകൊണ്ടാവണം തന്റെ തുതി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പിൽ നേരിട്ടുചെന്ന് വാങ്ങിക്കവാനം മടിച്ചതു്. തന്നോടും തന്റെ തുതിയോടും എങ്ങനെന്നയാണ് പ്രതികരിക്കുകയെന്നറിയാതെ ആവശ്യമായി സിംഗസംഭാനന്നു വിളിക്കൊണ്ട് പി. കെ.യെ സമീപിക്കുവാനം താന്ത്രികമാരുത്തു കൈയെഴുത്തുപുതി മടക്കിവാങ്ങുവാനം ബാലനം ലോപാദ്ധ്യനമായ ചണ്ണപുഴയും കഴിയുമായിരുന്നില്ല. കൂടാതെ അദ്ദേഹവുമായി അടുത്തിട പശകുവാനോ പരിചയപ്പെടുവാനോ ഉള്ള അവസരവും ചണ്ണപുഴയും ലഭിച്ചിരുന്നമില്ല. പി. കെ. ഇട അല്ലെങ്കിൽ നടന്ന സാഹിത്യപരിഷത്തുമുള്ളന്തിൽ താനൊരു കവിത വായിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന സ്വയം പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് എഴുതിയിരിക്കുന്ന കത്തിലും ഒപ്പരിചീതിന്റെ സ്വരമാണ് മുണ്ടിക്കേൾക്കുന്നതു്. ആ നിലയും, പരഞ്ഞുകേട്ട അറിവു വച്ചുകൊണ്ട് പി. കെ.യെ നേരിൽക്കാണവാനം വിവരങ്ങൾ തിരക്കിയായിരുന്ന സ്വഭാവികമായും ചണ്ണപുഴ മടക്കാണിച്ചു എന്ന വിചാരിക്കുന്നിയിരിക്കുന്നു.

സാഹിത്യപണ്ഡാനന്നു നിര്യാണത്തിനാലേണ്ണം ചണ്ണപുഴ എഴുതിയ ‘സിംഗപൂജ’ എന്ന സ്വരണാജ്ജലി ഈ സദ്ദിനത്തിൽ ഏറെ പ്രസക്തമായിരിക്കുന്നു.

മെ. പ്രസൂത കവിതയിൽ പി. കെ.യെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം പരയുന്നതു ശ്രദ്ധിക്കുക:

“വന്നില്ല യെല്ലാരുചക്കവാനങ്ങൾ
മുന്നിലേജ്ഞത്തുഗ്രൂപ്പത്തുവിനും വിഭോ!
ലജ്ജയില്ലാതെ പത്രങ്ങിപ്പുത്തണിവ—
നേച്ചുവടിയറുത്തൊടിയെന്നിട്ടുവൻ
ഭീതവിൽ ചിത്തത്തുടിപ്പുനു കണ്ണതു
താരങ്ങൾ കാട്ടിത്തന്നുണ്ടിപ്പോഴും
കാണാതെ നീർധാരം ചേരും ചുവക്കിലും
കാലുപിടിച്ചുവന്നാണവനാകയാൻ
പിന്നീട് മാല്ലു കൊടുത്തവനോന്നിച്ചു
മനിതനേക്കം വെടിത്തുപോയി ഭവാൻ.”
(സിംഗപ്പുജ —ചുഡാമണി)

ഉഗ്രത്തുവിനപോലും സാഹിത്യപണ്ഡിതന്നും അമാധിതന്നും! ലജ്ജയില്ലാതെ പത്രങ്ങിപ്പുത്തണിവനും മുത്തു പിടിക്കുവാൻ ശുമിച്ചുകും അദ്യം തുച്ഛുവടിയറുത്തുകൊണ്ടാടിപ്പോകുവാൻ മാത്രമേ കഴിത്തുള്ളൂ. അവസാനകാലത്തു് ഒരു ശ്രദ്ധക്രിയയെ തുടങ്ങാൻ പി. കെ.യുടെ വലതുകാൽ (1936 മേഡിൽ) ചേരുംകേണ്ടിവന്നിതനു. 1938-ലാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്ത്യം. 1939 മാർച്ചിലാണു് ചണ്ണമുഴ ഇംഗ്ലീഷ് കവിത എഴുതിയിട്ടുള്ളതു്. തന്നെ സമീപിച്ചു് കാലു പിടിച്ചുവന്നാണല്ലോ എന്ന ശഭാര്യത്താൽ, എന്തായാലും തുടങ്ങപ്പോള്ളുന്നതു് എന്ന വിചാരിച്ചാണു് സാഹിത്യപണ്ഡിതന്നും മരണത്തിനപോലും വഴിപ്പെട്ടതു് എന്ന കവിഭാവന വെറും അതിശയോക്തിയാണും തൊന്താമെക്കിലും ആ പുതഞ്ചാംബീര്യം ചണ്ണമുഴ യില്ലവാക്കിയ ഭയാത്മകവികാരങ്ങളാണു് ഇവിടെ കാണാനാവുക. നേരിട്ട് ചെന്നു് പി. കെ.യുടെ കൈയിൽനിന്നു് കൈയെഴുത്തുപ്പരി തിരിച്ചവാങ്ങുവാൻ

ചങ്ങനുഴ്മ്മണായിരുന്ന വിഷമത്തിൻറെ പിനിലെ
മനോവികാരം ഇതിൽനിന്നുഹിക്കാവുന്നതാണ്.

എക്കിലും ഇടയ്ക്ക് ഈ അനുസ്ഥിതാം വെളിപ്പേപ്പുട
തുന്ന മരുരാത വസ്തുതക്ക് ചുണ്ടിക്കാണിക്കാതെ.
സിംഹപുജ എഴുതിയതു് ചങ്ങനുഴ്മ്മായിലെ കവിയാ
ണ്. ആ കവി ദേവനായിരുന്നു. തന്നോടു് ആരു്
എങ്ങനെന്നെപ്പത്രമാറിയാലും എല്ലാം മാക്കവാനും പൊറു
ക്കവാനും കഴിഞ്ഞ ഉദാത്തവും വിശ്രാംഖലവുമായ ഒരു
കവിമനസ്സായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിൻറെതലു്. ചങ്ങനുഴ്മ
ഈയ നിശ്ചിതമായി വിമർശിച്ചു സജ്ജും മരിച്ചപ്പോഴും
ഹ്രദയസ്ഥികമായ അനശ്രാചനം രോവപ്പേപ്പുടയ്ക്കുന്നവാൻ
അദ്ദേഹം മടക്കാണിച്ചില്ലെല്ലാ. കവി എന്ന നിലയി
ലാണ് ചങ്ങനുഴ്മ ജനന്ത്രദാനങ്ങളിൽ സ്ഥാനം നേടി
യതു്. ചങ്ങനുഴ്മ ഒരു മനഷ്യനെന്ന നിലയ്ക്ക് ഒരു
വസ്തിച്ച പരാജയംതെന്നയായിരുന്നു. കവിതയിൽ
നിന്നു് ചങ്ങനുഴ്മ എന്ന മനഷ്യനെ നിദ്രയ്ക്കം മാറ്റി
നിത്തി നോക്കേണ്ടാണ് നമ്മക നെന്നരാഗവും ധാർമ്മിക
രോഷവുമണാകം എന്ന ദേശക്കും എസ്.കെ. നായർ*
രോവപ്പേപ്പുടയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും നാം ചങ്ങനുഴ്മയെ കവി
യായി മാത്രമാണ് അറിയുന്നതെന്നോക്കേണ്ടാണ് സാ
ഹിത്യപണ്ഡവനെന്ന് വിഗണിച്ചതെല്ലാം മനും അദ്ദേ
ഹത്തിൻറെ വേർപ്പാടിൽ സ്ഥരണാജലിയല്ല്.അനു
കവിയോടു് കൂടുപ്പുമോ ആദാവോ ഉണ്ടാവുക
യാണു ചെയ്യുന്നതു്?

ഈനി വിഞ്ഞം പ്രകൃതത്തിലേക്കു വരിക. മനഃ
പൂർമ്മല്ലാത്ത തന്റെ സഹജനാപഭാവം പി.കെ., ചങ്ങ
നുഴ്മയുടെ കാര്യത്തിലും പ്രകടിപ്പിച്ചു എന്ന വിചാരി
ക്കുന്നതാവും ശരി. നീതിബേബാധമുള്ള ഒരു ന്യാഭായി
പാന്നറ ചക്ഷപാതരാഹിത്യം കർന്നമായി പുലത്ത്

* ചങ്ങനുഴ്മ എന്ന മനഷ്യൻ—ദേശക്കും എസ്.കെ.
നായർ, റംഭംദേശ്വരി, ലക്ഷ്മി 4

വാൻ അദ്ദേഹം വ്യറ്റുത കാട്ടിയിൽനാതിന തെള്ളിവു കള്ളണ്ട്*. ജീവചരിത്രകാരൻ അദ്ദേഹത്തെക്കറിച്ചുപോയിരുന്നതു നോക്കുക:

“പി. കെ. ആർക്കം ഒര സഞ്ജന്യവും ചെയ്യുകൊട്ട കമ്പനിയേലക്കാരനായിൽനാണ്... തനിക്കില്ലാത്ത സഞ്ജന്യം ഉണ്ടെന്ന പോലുപ്പെട്ടതുവാൻ അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചിരുന്നമില്ല.”*

തന്റെപേരുക്ക് തിരത്തലിനം അഭിപ്രായത്തിന് മായി അയച്ച ഗ്രന്ഥം അയച്ച ആർക്കുക്കത്തെനാ എത്തു കൊണ്ട് വന്ന മടക്കി വാങ്ങിക്കൂട്ടായുന്ന ശാസ്ത്രജ്ഞവികാരനായിരുന്ന പി. കെ. എൻ” അദ്ദേഹത്തിനെന്ന സ്വദാവനിരീക്ഷണത്തിലൂടെ മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്. ചങ്ങമ്പുഴയാക്കട്ട് തന്റെ അപേക്ഷപ്രകാരം വേണ്ട കാര്യങ്ങൾ നിറ്റ്യഹിച്ചു” അതു ഫടക്കി അയച്ച തണ്ടം എന്ന കത്തി കാത്തിരിക്കുകയും ചെയ്യു. രണ്ടാം ഉണ്ടാവാതെ പോയി. പക്ഷേ, ഒര കാര്യം താവിടെ ഓക്സണം: ‘ലിലാക്കണം പി. കെ. റിഷ്’ തുഷ്ടമായി പരിശോധിക്കുകയും അവിടവില്ക്കായിതനിക്കു യുക്ത മെന്ന തോന്തിയവിധത്തിൽ ചില തിരാത്തലുകൾ നിറ്റ്യഹിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അംഗീയത്തും പ്രയോഗവെകല്പങ്ങളുള്ളതുമായ ഭാഗങ്ങളിൽ പെൻ സിൽക്കൊണ്ട് അടിവര കരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ എത്രാണം ചുണ്ടിക്കാണിക്കുട്ട്:

‘ദേവി! നിൻ മാഹാത്മ്യമെൻ ബാലുപ്പകാലത്തി— ലിവിയത്തിലോതിൽനാണിലാതം’ (ഗീതാജ്ജലി)

‘അത്തിങ്കേ കണ്ടീടിനാളിഷ്ടതോഴിയാളാകം
സാമ്യില്യതനെന—സന്നാഹാവിഷ്ടയെ സാധ്യവേ’
(അപരാധി)

* സംഹിത്യപണ്ഡാനന്ദൻ — പി. കെ. പരമേഷ്ഠൻ
നായർ, പെജ് 229

‘തന്ത്രപാപദേശമത്ര ചെയ്യതില്ലവർ റണ്ട്—
കുർത്താരിലവൻ ചെറിലിവുണ്ടാക്കീടുവാൻ’
(അപരാധി)

‘നീറൈമമാം കരികയിൽ വിച്ചത്തിയ
സുശ്രാഭനമായ ചരികകളിലെ’
(ങ്ങ ശരനിശ)

‘ആയവ വിഹലമായെങ്കിലുമിപ്പോഴവൻ
ന്യായ ചിന്തകനായ “പോയ” സോദരീവയംമുലം’
‘പകിലമാക്കീടാട്ടണ്ടവൻ തന്മാനസം’
(അപരാധി)

‘ഓരോമന്നൂള്ളെന്നാടി തനക്കു
വസിച്ചിരുന്ന പ്രണാഖാർദ്ദ ഞങ്ങൾ’
(ഉദ്യാനത്തിൽവച്ച്)

പ്രണാഖാർദ്ദർ എന്ന തീരുത്തു്.

‘ജുകിക ഭാവത്യവിലാസലക്ഷ്മീ—
യഹാംയുമ്പ്രഭതൻ പട്ടേ്’
(ഉദ്യാനത്തിൽവച്ച്)

യപാംഗ എന്ന തീരുത്തു്.

‘വിയല്ലതികയിൽ വിള്ളെങ്കാണായി
വിരിചലതകൾ—വിലസത്താരകൾ’
(ങ്ങ ശരനിശ)

‘വാഷ്ണികഗ്രീവനു വാനിനയല്ലോ—
കഷ്കാപാംഗകടാക്ഷംപോലെ’
(മിന്നല്ലിണർ)

‘തുട്ടുടെ അജലാലോഡംനേത്രം തുറന്നാ—
മട്ടമലർന്നിരയെല്ലാം മനമനം വിരിഞ്ഞു’
.....

‘പകലവ വിലയത്താൽ പങ്കജം സകടത്താ—
.....

വന്നെന്നിര വിരിഞ്ഞും മഞ്ഞുളക്കുലഞ്ഞും
(ഉണർന്നപ്പോൾ):

‘എന്തൊരു മാനസനീരലർ കുമളം’

(ഗൈതാജീലി)

കോരകം എന്ന തിരുത്ത്.

പോയി, ആയി എന്നിവയ്ക്ക് പകരം പോയ്, ആയു എന്നാണ് ചങ്ങസ്യം പലയിടങ്ങളിലും എഴുതിയിട്ടിട്ടുള്ളത്. അവിടെയും സാഹിത്യപണ്ഡാനന്ന് അടഞ്ഞാ ഇപ്പുട്ടതിയിട്ടിട്ടുണ്ട്. തുടക്കതെ ‘സപ്ലൂവിഹാരി’ എന്ന കവിത ‘From English a free translation’ എന്ന രേഖ പ്ലുതത്തുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

പൊതുവെ പുതിയംഗം, പ്രധാനവൈകല്യങ്ങൾ, അക്ഷരത്തറവും എന്നിങ്ങനെയുള്ള ഭോഷ്യങ്ങൾ സംഭവിച്ചിട്ടുള്ള ഭാഗങ്ങളിലാണ് അടിവരയിട്ടിട്ടുള്ളത്. അഭ്യത്തെ ഒൻപതു കവിതകളിൽമാത്രമേ ഈ അടിക്കരിപ്പുകൾ കാണുന്നുള്ള എന്നതുടി പറയുന്നു.

ഈ തെററുകറബ്ദങ്ങളും പോരായ്ക്കളും നോറിൽ ബോദ്ധ്യപ്ലുതതിയിട്ട് അഭിപ്രായം എഴുതാം എന്ന വിചാരിച്ചതുകൊണ്ടാകമോ ചങ്ങസ്യതന്നെ പുസ്തക വലിപ്പത്തിൽ മറിച്ചെടുത്തതു കാലാസിൽ ‘അഭിപ്രായം’ എന്നുള്ളതി കൈക്കൊഴുത്തുപുതിയോടൊപ്പും അയച്ച കൊടുത്തിട്ടും പി. കെ. കൗമേഷതാന്തരത്ത്. അതോ, കേവലം ബാലനായ ചങ്ങസ്യം ജീവിയും സാഹിത്യ പണ്ഡാനന്നമായ തന്റെ പേക്ക് അഭിപ്രായം എന്നുള്ളതി രണ്ടു കാലാസം പുശ്രിറുകൾ അയച്ചതിലുള്ള അനിഷ്ടംകൊണ്ടാവുമോ? ആവോ, കൗമരിയിലും. എക്കിലും ആ സാഹിത്യനായകൾ മാനം അകാരണമായിരിക്കാനിടയിലും എന്നതോക്കുന്നു സംശയകരമായ സാഹചര്യങ്ങളാണ് ഉള്ളതെങ്കിൽത്തുടി തുടക്കം അനേപശണം ആവശ്യമായിത്തീരുന്നു.

തന്റെ കവിതകളിലെ നൃനതകളും ചുണ്ടിക്കാണിച്ചു വേണ്ടവിധം ഉപദേശിച്ചു് ഭാവി ഭാസുരമാ

കുത്തിക്കവാൻ സഹായിക്കണം എന്നദ്ദേർമ്മിച്ചുകൊണ്ട്, ചങ്ങപുഴ പി. കെ. ഐ. എഴുതിയ കത്തിലെ ‘വന്യസൗഖ്യത്വം’ എന്ന സംബോധന അദ്ദേഹത്തിനി ചുപ്പട്ടിരിക്കാനിടയില്ല. കാരണം അഞ്ചെന്നയുള്ള കാര്യങ്ങളിലെക്കു വളരെ സുക്ഷ്മമായി ശ്രദ്ധിക്കുന്ന ഒരു പ്രകൃതക്കാരൻകൂടിയായിരുന്ന അദ്ദേഹം. ഇതിനു പോൻബലകമായി ഒരു സംഭവം ഇവിടെ അനുസ്ഥിതിക്കൊട്ടു:

ഒരീക്കാൻ ചങ്ങനാഘേരിക്കിൽവച്ചു നടന്ന ഒരു സാഹിത്യസമ്മേളനത്തിൽ തിരവിതാംകൂർ ദിവാനായിരുന്ന വാട്ട്‌സ് അഡ്വൈറ്റനും അല്ലെങ്കിലും. പ്രസംഗത്തിനു പി. കെ. യുടെ ഉണ്ടം വന്നപ്പോൾ അടുത്തതായി പി. കെ. നാരായണപിള്ള പ്രസംഗിക്കുന്നതായിരിക്കും എന്ന് അല്ലെങ്കിലും പ്രസംഗിക്കുന്നതായി. വൈക്കേട്ടാട്ടി ജല്ലിയും സാഡിത്യസാർജ്ജമനമായ തന്നെ ഒരു ‘മീറ്റ് റോ’ ‘ഗ്രോ’യോ പോലും ചേക്കാതെ വെറും പി. കെ. നാരായണപിള്ള എന്ന സായിപ്പു സംബോധനചെയ്ത തിക്ക നിരസം തോന്തി പ്രസംഗത്തിനാരെള്ളേന്നുറു അദ്ദേഹം ‘പി. കെ. നാരായണപിള്ള പ്രസംഗിക്കാതെ ഒരിക്കിട്ടും’ എന്ന പാത്രത്വം പ്രസംഗം അവസാനിപ്പിച്ചു സദസ്യിനെ അവരപ്പിച്ചുകളിഞ്ഞു! ഇതൊക്കെ വച്ചു നോക്കേപ്പാർ ചങ്ങപുഴ ‘വന്യ’ എന്ന ചേതന്തുകിലും സുവർത്തന എന്ന സംബോധനചെയ്തു ഇതു അധികപൂർണ്ണായിപ്പോയില്ലെന്നും അദ്ദേഹം ചിന്തിച്ചിരിക്കാനിടയില്ലെന്ന്. ഓരോ കാലാവലുത്തിലെ ഓരോ തത്ത്വത്തെ മാനസികഘടന എന്നല്ലാതെ ഇതേപുറിയുന്നപ്പറയേണ്ടതില്ല. പകുശം, ഇതുണ്ടോ പ്രതീക്ഷകൾ തിളിക്കുന്ന കല്ലുകളുമായി സ്പർശിക്കുന്ന വിടതനു മനസ്സുമായി സാഹിത്യക്കേൾക്കുത്തിലേക്കു കടന്നവനു ചങ്ങപുഴ അറിയുന്നു!

മേല്പുരണാതൊക്കെ സാഹിത്യത്രമായ കാര്യ നേർ രാത്രമാണ്. എന്നാൽ അതിലുമുപരി ഗാരവവും പ്രാധാന്യവും കല്പിക്കേണ്ടതു സംഖ്യാത്തിന്റെ പ്രധാ നേർക്കാണ്. അവിടെ പി. കെ.യും ചന്ദ്രസുഖയും തമിൽ അടിസ്ഥാനപരമായി ഭീന കോടികളിലായി തന്നതാണ്.

ആധുനികകവിതയോട് വലിയ പ്രതിരാത്തിയുള്ള രാഷ്ട്രാധിതന്നില്ല സാഹിത്യപദ്ധതിനന്ന്. ‘ആധുനികസാഹിത്യത്രയോട് ഒരവജ്ഞത്തെന്നയായിരാനും അദ്ദേഹത്തിനണ്ണായിരാന്തരു’ എന്ന ജീവചരിത്രകാരൻ രാവപ്പെട്ടത്തിലീടുമുണ്ട്. ഇതിനദേഹം കാരണമായി പറയുന്നതു് അന്ത്യാരംഗങ്ങളായ അന്തകരണങ്ങൾ ഭാഷയിൽ വർണ്ണിക്കുന്നും ധമാത്മ മാഹാത്മ്യദിഷ്ട പ്രാചീനത്തികൾ വിസ്മിതപ്രായമാവുകയും ചെയ്യുന്ന എന്നിള്ളതാണ്. ശ്രദ്ധാതെ ആധുനികസാഹിത്യത്വമാത്രം അടിസ്ഥാനപ്പെട്ടത്തിലുള്ള നിത്യപണം ലഭ്യവും സാമാന്യക്കുപോലും സാധിക്കാവുന്നതുമായ ഒരു ആത്മാഭാവം അതിനു് അശായപാണിത്യമോ ചരിത്രഗവേഷണപച്ചതപമോ ഗാഡമായ ശ്രദ്ധയോ നിരന്തരപരിഗ്രാമമോ ആവശ്യമില്ല എന്നമുള്ളതു് അടിപ്രായമാണ് അദ്ദേഹത്തിനണ്ണായിരാന്തരു. എന്നാണാലും പി. കെ. തന്റെ ദ്രശ്യത്രായമായ അടിപ്രായത്തിലുന്നനിന്നുകൊണ്ട് ആ കാലഘട്ടത്തിനു ചെത്തുന്നും പകർന്നിരിക്കുന്ന വള്ളത്തോൻ, ഉള്ളം, ആശാൻ എന്നിവരെ മുഖംനോക്കാതെ വിമർശിച്ചിട്ടുള്ള കമ എവക്കും അറിവുള്ളതാണ്. തന്റെ നിശിത്തമായ നിത്യപകവദ്ദം ശംകാണ്ട് അന്തരീക്ഷത്തിനു മഹാകവിയായ കമാരനാശനെ ബെട്ടിവീഴ്ത്താനോ തന്നെപ്പേ പുരപ്പാട് ഇന്ത്യം മറക്കാറായിട്ടില്ല. അതുകൂടുതലിൽ പ്രമിതമായിരാന്നല്ലോ ആ കരണാനിത്യപണം. വള്ള

അതോളിനേയും ഉള്ളംരിനേയുംപോലും കടന്നകയറി ആകുമിക്കു പി. കെ.യുടെ ഒരു സ്വദേശവിനോദമായിരുന്നു. ചങ്ങമ്പുഴത്തെന്ന ആ വിഷയക്കെന്നപ്പറാറി പാടിയിട്ടുള്ളതു കേൾക്കുക.

‘ഡാഡാന്മ ഭാഷാവനത്തിൽ വിമർക്ക-
കംഡിഗ്രൂർ ഗേരിച്ചുണ്ടായവേ നിർഭയം
മനുകും തല്ലിപ്പോളിച്ച വെണ്ടുത്തുക-
ളളതു നീ വാരിയണിഞ്ഞില്ല സീംഹമേ
ഉർക്കിത്തപ്പാന്മ നിന്നുച്ചൂഡാസങ്ങൾ കേ-
ടിത്തംഗാന്മഗവരവപോലുമേ
പ്രാണരക്ഷാത്മം പറന്ന പലവഴി-
ക്കേണണങ്ങളാകുകക്കല്ലുങ്ങീ വനതലം
ആക്ക് സാധിക്കും മറയ്യാൻ, മറക്കവാ-
നോത്താൻ നട്ടണ്ണുമ്പുംഹാരതാണ്ണവം.

(സീംഹപുജ, ചുഡാമണി)

ഓഡ്സിക്കളിൽ റമിച്ച പി. കെ.യുടെ വിമർക്ക പ്രതിഭയു കേൾക്കുക്കുമ്പോൾ അതുകൊണ്ടു അയുനിക്കുവി തകൾ എന്നതാണ് വസ്തു. ഓഡ്സിക്ക് പാരപര്യങ്ങൾക്കും സാഹിത്യസങ്കലനങ്ങൾക്കും അഫിതമായ ആഡി മുഖ്യം പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹം ചെറുദ്ദേരി, തുംബ തെളുത്തുള്ളൻ, ക്രിയാനുഭവ്യാർ എന്നീ കവികളും അവരുടെ കൂതിക്കളുംകൂടിച്ച് ഭാഷാസാഹിത്യ ഗവേഷകക്കപ്പോലും വഴികാട്ടിയായിരത്തിരത്തകവിയ തതിൽ നടത്തിയിട്ടുള്ള പഠനപര്യവേക്ഷണങ്ങൾ ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ടാക്കത്തക്കതാണ്.

തന്റെ ദർശനങ്ങളാകും വിശ്രദാസങ്ങളാകും സത്യ സന്ധി പുലത്തിയ പി. കെ. മുവസ്തുക്കവേണ്ടി ഒന്നം റാറയുന്ന ആളായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് മാത്രം, അതെ അതുകൊണ്ട് മാത്രം ചങ്ങമ്പുഴയുടെ ലാഡാക്കണ തതിനം ഒരു വഴിപാട് സ്ഥൂന നിലയിൽ മുവക്കരിപ്പു

‘ഴുത്തവാനോ അഭിപ്രായം രേവപ്പുട്ടത്തുവാനോ മുതൽ
നീലു എന്നതാണ് നേത്’^{*}. എല്ലാവരുടെയും മുമ്പിൽ
ങ്ങൾ നല്ലപിള്ളി ചെയ്യുവാൻ സ്വപകാര്യബാധ വിക്ഷണ
ഞങ്ങളും വിശ്രദാസനങ്ങളുമുള്ള ഒരു നിത്യപക്കന കഴിയി
ല്ലാണ്. പി. കെ. റൈപ്പററി സുകമാർ അഴീക്കോട്ട്
പരബ്രഹ്മത്തിനുള്ളിട്ടുള്ള ശ്രദ്ധിക്കുക:

“ഒരവേള പ്രാചീന ശ്രീനമ്പരിശോധനയിൽ
തനിക്കു നിലനിൽക്കാൻ കഴിഞ്ഞതിനും പാണ്ഡിത്യ
ത്തിന്റെ അക്കൗണ്ട്യതയും വീക്ഷണത്തിന്റെ നേരംകു
ല്യവും ജീവൽക്കവികളെ വിമർശിക്കുവോൻ തനിക്കു
പരിപാലിക്കുവാൻ കഴിയാതെനേരും ഏഴുക്കുമോ എന്ന
സത്യസന്ധ്യമായ ഭീതിക്കൂടി വത്തമാനകാലസാഹിത്യ
ത്തെ വിമർശിക്കുന്നതിനും പിന്തീരിയുവാൻ
അദ്ദേഹത്തിനു പ്രേരണയായിരുന്നിരിക്കാം. ഈ
അന്തഃശ്രൂരയെ ഉല്ലംഗ്ലിച്ചുകൊണ്ട്^{*} എപ്പോഴെപ്പോൾ
അദ്ദേഹം നവീനത്തികളെ വിലയിരത്തുവാൻ ശ്രദ്ധി
ചുവോ അപ്പോഴെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രതിക
സംഖലംഗതിയായിട്ടാണ് തീർന്നതു^{*}. ആശയലോക
ത്തിൽ ആക്കം സ്വന്മേധ്യം വിശ്രദാസന ആളുല്ല
പരബ്രഹ്മനന്നൻ.”*

വസ്തുതകൾ ഇതെല്ലാമായിരിക്കു, സാഹിത്യപ
ഭ്യാനന്ന് ‘ലിലാക്കണ്ണ’ത്തിന്^{*} അവതാരിക എഴുതു
കയോ മടക്കിക്കൊട്ടുകുകയോ ചെയ്യാതീരുന്നതു^{*} പാപ
മാളിപ്പൂയി എന്ന പരഘാനാവുകയില്ല. ചന്ദ്രനുഃ
ം വേണമാണിരുന്നവെക്കിൽ, സാഹിത്യപഭ്യാനന
ന്നീരമെങ്കിലും ഇതു മടക്കിവാദാശായിരുന്നു. അ
വർത്തമാനിൽ ശാഖമായ സൗഖ്യദമാണണണായിരുന്നതെ
നു^{*} ‘സുഖാംഗദ’യുടെ മുവുറയിൽ ചന്ദ്രനുഃ

* പാശ്ചാനന്നന്നീര വിമർശായാ— അവതാരിക, സുകമാർ
അഴീക്കോട്ട്

പരഞ്ഞതീട്ടുമണ്ണ്. തുടാതെ ‘തിലോത്തമ’യുടെ അവതാരിക ചങ്ങമ്പുഴ, ടി. എൻ.—നൈക്കൊണ്ടാണ് എഴുതിച്ചീട്ടുള്ളതും. ഇതിനൊക്കെ പുറമേ ടി. എൻ. എത്ര പ്രാവശ്യമാണ് ചങ്ങമ്പുഴയുമായുണ്ടായിതന്ന ഉറ്റചങ്ങാത്തത്തിന്റെ മധ്യരസം മുതികൾ മലയാളക്കരയ്ക്ക് പകർന്നത്തക്കിയിട്ടുള്ളതും. പക്ഷേ, പിന്നീടൊരിക്കലും ചങ്ങമ്പുഴ ‘ലീലാക്കണ’ത്തെപ്പുറി ടി. എൻ.—നോട്ട് അനേപഷിക്കുകയോ സുചിപ്പിക്കുകരോള്ളുമോ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഈ ഓർമ്മപ്പിശക്കുകാണ്ടു മാത്രമാണെന്നു വിചാരിക്കുവാൻ നൃായചില്ല. എന്നായാലും ഒരു കടകമദ്ദേഹം ‘ലീലാക്കണം’ സപ്രാദയക്ക്രമവീശി അവശേഷിപ്പിക്കാതെ, തന്റെ അപക്രമായ കാവ്യസകലുണ്ടുള്ളേയും ദർശവിഭാഗസങ്കൂളുണ്ടേയും രചനാശൈലിയുണ്ടേയും കനിപ്പിപ്പായ ഈ കുതിചങ്ങമ്പുഴ പ്രസാഡിക്കരിക്കുന്ന എന്ന തീരുമാനിച്ചിരിക്കാനെ ഇടയ്ക്കുള്ളൂ.

എങ്കിലും ഈ കുതിക്ക പിണ്ണത്ത വിവരങ്ങൾ പില്ലാലെത്ത കാവ്യജീവിതത്തിലുടനീളും ഒരു കരിനിശ്ചൽപ്പോലെ ചങ്ങമ്പുഴയെ പിന്തുടർന്നുതന്നില്ലെങ്കിൽ എന്ന ബലമായി ശക്തിക്കുണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

മധ്യരസപ്പള്ളം കണ്ണ് നൈമിഷികമായ അവധിയാദം സണ്ണയുവാനം ദ്രിംസപ്പള്ളം കണ്ണ് തെളിപ്പിടിത്തു തേനേയവാനം ഒരപോലെ ഒരുണ്ടിയിതന്ന ഒരു തന്മീ രോമാൻറിക്കായിതന്നില്ലോ ചങ്ങമ്പുഴ. നീലിലാറനുള്ളായ അന്തഭവങ്ങൾപോലും അമിതമായ വൈകാരികാഭിമുഖ്യത്താട്ടം അദ്ദേഹം കണ്ണിതന്ന തുംബാൻ, പി. കെ. റൂ സമപ്പിച്ച ‘ലീലാക്കണം’ കുതിച അവഗണനയ്ക്ക് വിഡ്യേയമായപ്പോൾ നീലപ്പയമായും ആ അന്തഭവം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏദയ

തെരു പ്രണപ്പേട്ടതിയിട്ടാണവന്നു. കവിതയെക്കറിച്ചിള്ള മായുമായ സപ്ത്യാദിജീവനവന്ന് ആ ശാന്ദണ്ഡവും തുടക്കത്തിൽത്തന്നെ കല്പുകടിച്ചു! മല ധാരണാഹിത്യത്തിൽ അൻപത്രോളം കൃതികൾ എഴുതി പ്രകാശിപ്പിച്ചു” സപകീയമായ വ്യക്തിത്പത്തി നേരം ചാതഭിപ്പിയിൽ എത്രയോ സഹ്യദാര പുളകം കൊള്ളിക്കും കവിക്കലെ സപാധിനിക്കും ചെയ്യുന്നു മഹാകവിയുടെ ഘർജ്ജമധ്യാണിതെന്നാക്കണം. തുടക്കം നന്നാഡാക്കി ഉടക്കംവരെ നന്നു് എന്നാലും പ്രമാണം. പക്ഷേ, ആ തുടക്കം ലഭിച്ച പിഴച്ചുപോയി. അതുകൊണ്ട് വന്ന പാളിച്ചുകൾ ചങ്ങസ്പുശ്യതെ പിന്നിച്ചുള്ള കാവ്യജീവിതത്തിലും സംഭവിച്ചു എന്ന വിചാരിക്കേണ്ടിയോടിക്കാം.

വൈകല്യങ്ങൾ നിരതെ ജീവിതത്തിനേരം സപ്ത്യലോകങ്ങളിൽ അലയുകയും ആ സപ്ത്യങ്ങൾക്ക് ഭംഗം സംഭവിച്ചു് ധാമാത്മ്യങ്ങളുടെ മുർദ്ദനകളിൽ വീണാ പിടയുകയും ചെയ്യുന്നതുവും മുർദ്ദപ്പുലവുമായ ഒരുദാത്താട്ടള്ളടിയിൽ അദ്ദേഹം തനിക്കു വന്നപിന്നെത്ത ഇംഗ്ലീഷ് വിവരങ്ങളിൽ ഘുരുതു നാമവരപ്പേട്ടിട്ടാലും ആദ്യ കൃതിയായി പിന്നീടു പ്രകാശിപ്പിച്ച ‘ബാദ്ധാജ്ജലി’ യുടെ അവതരണികയിൽ,

“ശരീഷായിരാക്കാമീ ലോകമേറം
നിശ്ചപ്പമാനനദിമായിരിക്കാം
പ്രഖ്യാപ്താപ്താപ്താ ജീവിതമാം
നൃപാപ്താപ്താപ്താ തരംഗമാകാം
മഹാഗ്രന്ഥം ഞാൻ പക്ഷേ കണ്ണതെല്ലാം
പരിതാപാപ്താപ്താപ്താ തമായിരാനു
സത്തമെൻകാതിൽ പതിച്ചതെല്ലാം
കതണ്ണതൻ ഭോദനമായിരാനു

എറിയുമെന്നാത്താവിലേറരത്തല്ലാം
ചുട്ടെന്നടവീപ്പുകളായിരുന്നു—”

എന്ന കരിച്ചുവച്ചത്. ഈ ഉത്തപ്പമായ ദംറ വിഷാദം സ്വന്നവും അഭിഭ്രംഗവും പകർന്നപ്പോൾ ചന്ദ്രസുച ജീവി തന്ത്രക്രമാനുഭവിച്ചു. അതിനുശ്രദ്ധിച്ചു വരുമ്പോൾ തീക്കണ്ണിൽ വിശദമായി പാക തന്ത്രം അനുഭവജ്ഞനാനം ഈ പ്രായത്തിനിടയിൽ ലഭിച്ചിരിക്കവാനിടയില്ലല്ലോ. ഈ ചെറുപ്രായ തന്ത്രം ഇങ്ങനെ ഉള്ളിരക്കി മാറ്റുകവാൻതക്കവിശ്വാം എന്നായി. ഉണ്ടായതൊക്കെ കൈയ്യേറിയ അനുഭവം ഒരുതന്നെന്ന. ആ അനുഭവങ്ങൾക്കിടവത്തിയ പരിതോവസ്ഥകളെപ്പറ്റി ‘ചന്ദ്രസുച—ഒരു പഠനം’ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ കെ. എസ്. നാരായണപാഠ്യ പറയുന്നതു കേൾക്കുക:

“...ഈതീനെല്ലാം കാരണം വൈകാരികാതേജം നാതോട്ടുള്ള അസാമാന്യമായ ആഭിമുഖ്യവും ഒന്ന കൊണ്ടും കെട്ടണ്ണാത്ത അസ്വന്മതയുമായിരുന്നു. ഈ അസ്വന്മതയിൽനിന്നും ഏകാന്തവേളകളിൽ ബാലനായ ചന്ദ്രസുച അന്തർമുഖനം സ്വന്നിക്കാം വിഷാദവിവശനമായി. അക്കാലത്തുണ്ടായ ആശാ ഭംഗങ്ങളും ഒരു ദരിദ്രബാലനെന്നനിലയിൽ അഭിമുഖികരിക്കേണ്ടിവന്ന നില്ലുഹായതയും അദ്ദേഹത്തിൽ ഒരേസമയംതന്നെ വിഷാദാത്മകതപ്പും നിശ്ചയവാസനയും ഉണ്ടോക്കുയും ജനിപ്പിച്ചിരിക്കണം.*

കൈ ശരിയാവാം. എന്നാൽ, ഈവയ്ക്കല്ലാമുപരിതന്നെന്ന പ്രമുഖത്തിക്കണ്ടായ തിക്കാനഭവം ആ മനസ്സിനെ എത്ര പീഡിപ്പിച്ചിരുന്നു എന്നാരാറിഞ്ഞു? ആവോ? എക്കിലും ഒന്നാളിട്ടി ഇശവിട്ടുത്തി പരിശോധി

* ചന്ദ്രസുച എം പഠനം—കെ. എസ്. നാരായണപാഠ്യ, പേജ്—16.

ക്കുവോൻ എവിടെയെങ്കയോ കട്ടംകൈട്ടുകൾ പിന്ന
തെരിക്കുള്ളതുപോലെ. അതൊന്നുശിക്കവാൻ ശുമിക്കുന്ന
തീലപാകതയുണ്ടാവില്ലേണ്.

ചന്ദ്രസൂഫതനെന രേവപ്പേപ്പട്ടതിയിട്ടുള്ളതുപോലെ
കാവ്യരചന അദ്ദേഹത്തെസംബന്ധിച്ചിട്ടെത്തോളം ഒരു
നൃത്തിയെന്നതിൽക്കവിഞ്ഞു “ ദാവേശമായിരുന്നു.
‘സുധാംഗദ’യുടെ മുഖ്യവും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിരാം
കുന്നതു നോക്കുക: “കവിത എഴുതിപ്പോകുവാനുള്ള
ആക്ഷസ്ഥികമായ ഒരു മിന്നൽ അനഭവപ്പെട്ടിരുന്നു. ആ
മിന്നലിൻറെ ഉദയത്തിൽ സ്വപ്നം മരക്കുന്നു. അറിയാ
തെഴുതുനു.”

ഈ ആവേശത്തിനും, അപദാ മിന്നലിനടിപ്പെട്ട
കവിനിർവ്വതിയുടെ വിദ്യുതേഖലകളിലെത്തിപ്പെട്ടതു
കാവ്യസ്ഥാപ്തിയുടെ സുവർണ്ണനിമിഷങ്ങളിലായിരുന്നു.
അതു നിമിഷങ്ങളുടെ ചരിക്കർക്കുടെവച്ചു വിരിയിച്ച
തന്റെ കടിഞ്ഞുൽക്കന്നികൾ സാദ്ധ്യസമക്ഷം നിവേ
ദിക്കവാൻ ആവശ്യതപാറുറിയ ദാചാര്യനെ കണ്ണെ
തുകയുംചെയ്യു. പക്ഷേ, അതു വരുളത ക്രമ്മത്രക്കായ്ക്കു
യാൽ ശിഷ്യനു നിരാശപ്പെടുണ്ടിവെനു. ദാർഭാഗ്ര
കരമായ ഈ ആശാംഗം, എത്തോ വിജനതയിലിൽ
തന്നെ കവിക്കിടവുത്തു. അഫിതകരമായ ഈ അന്ന
ഭവമല്ലോ,

“ഞ്ഞരിയുമൊരാത്മാവിൻ ദീനനാദം
സുരപമാദത്തോളം ചെന്നെന്തിയാലും
ബധിരമീ ലോകം” — എന്ന വിളിച്ചുപറയുവാൻ
പ്രേരിപ്പിച്ചതും. ഈ എദ്ദയാലാപത്തിൻറെ ദൈന്യത
ചന്ദ്രസൂഫകവിതയില്ലെന്നീളും കരിന്തിരിപോലെ
കത്തിനില്ലുംശേഷകുംഡിലും,

“പരമാത്മസ”നേഹത്തിനാശാരാൻറെ
പരിഭ്രവന്നങ്ങളും പാഴിലായി
ഇനിയും വെളിച്ചും വരാത്തുക്കിൽ
ഇതളിൽക്കൊടനു ഞാൻ വീഘ്നമുടി
എവിക്കേക്കേ പോകും, ഞാനെന്തു ചെയ്യും
അവനിയിലാരെനെയുദരിക്കും.”

എന്ന ആത്മപരിഭ്രവന്നങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിൻറെ
പ്രമാത്മക്കണ്ണായ ഹതവിധിയുടെ ബലിക്കരിപ്പു
കളാല്ലെന്ന പരിജ്ഞാനാവുമോ? വെളിച്ചത്തുവരവാൻ
കാത്തിരുന്നിട്ടും വിളിച്ചുചൊല്ലിക്കൊണ്ടിട്ടും തുണ്ണും
രാഹുത്തിയില്ലെല്ലാ എന്നോത്തുള്ള കവിപ്പുദശത്തി
നെന്ന് സക്കടം ഈ വരികളിൽ ഉത്സന്നുടിനില്ലെന്നു.
‘ബാഷ്പാജ്ഞപ്പി’മുതൽ ‘സപരാഗസ്യ’വരെയുള്ള
കൂതികളിൽ ഈ ഗഹനവിഷാദത്തിൻറെ നീലിമ
പടന്നനില്ലകയുംചെയ്യുന്നു. ഇപ്പറിശ്രതതുകൊണ്ട് ചണ്ണ
സൃഷ്ടകവിതയിലെ വിഷാദാത്മകതയ്ക്ക് മുഴവൻ കാര
ണ്ണത്തൻ സാഹിത്യപത്രവാനന്നനാഥന്നല്ല ഉദ്ദേശി
ച്ചിട്ടുള്ളതു്. എന്നാൽ പദ്ധതിനെന്ന ഗഹനനില്ല
ബൃത കവിയുടെ വിഷാദാത്മകതപ്രതിനു് ഒരുപിന
വിഭാവമായിരുന്നില്ല എന്നാണ് സന്ദേശം. അല്ലാ
തെ, എല്ലാം കാല്പനികവ്യമ എന്ന പരിഞ്ഞു തള്ളാ
നാവില്ലെല്ലാ. പക്ഷേ, ഒരുക്കാരുംകൂടി ഇവിടെ ഓർമ്മി
ക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. “യാമാസമിതികതപ്രതേതനിഃാക
രിക്കുന്ന ഒരു ശക്തമായ ഘടകം എത്ര കൊടിയ വിഷാ
ദത്തിൻറെയിടയില്ലും ചണ്ണസൃഷ്ടയുടെ കവിവ്യക്തിത്പ
ത്തിൽ കടികൊണ്ടിരുന്നതായി പിന്നീട് കാണുന്നു”
വെനു് ഡോ. അയുപ്പസ്റ്റനീക്കൻ* രോവപ്പുട്ടത്തിയി
ടുള്ളതാണെന്നതു്. യാമാസമിതികതപ്രതേതാട്ടം യാമാ
സമിതികരോട്ടം കുട്ടിയ വിദ്വന്മാരുന്നു ചണ്ണ

* അയുപ്പസ്റ്റനീക്കൻ ഡോവന്നും—പേജ് 138.

സുശ്രദ്ധിംഡായതു്. ഈ വിദേപഷ്ഠവും വ്യുമയും തീടിക്ക ലർന്ന പ്രതിഷേധസ്പരം പലപരിവട്ടം ചങ്ങമ്പുഴ ഉയർത്തിയിട്ടുമണ്ണു്. സാഹിത്യപഞ്ചാനന്ദനോച്ചം അദ്ദേഹത്തിനെന്റെ സാഹിത്യസില്ലാത്തതോച്ചം തന്നിക്കളിൽ അമർജ്ജം പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതും ഈ സന്ദർഭത്തിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

1935 മേഡിൽ, അതായതു് ലീലാക്കണ്ണത്തിനെന്റെ കമ കഴിഞ്ഞു് നാലുകൊല്ലുത്തിനഗ്രാഖം ചങ്ങ സ്വീച്ച എഴുതിയ ‘ഈനത്തെ കവിത’ എട പഞ്ചാനതലം ചരിച്ചുംനായിരിക്കുവാനിടയില്ല.

സാരജത്തർ മാനംഭജിച്ചുകൂലം

സാഹിത്യമയ്യോ മടിഞ്ഞപോലും!

ബോക്കുവിണക്കാരായിട്ടുമാ—

ദ്രോക്കാരേതാനൊഴിഞ്ഞുകൂലം

ക്ഷീണിച്ച കാവ്യസപത്രവിണിക്കി—

നൃണാരുക്കവുമില്ലപോലും!

(ഈനത്തെ കവിത, ചുഡാമന്മാ)

ഈ സാരജത്തരിൽ മുവുറൻ പി. കെ. യാണെന്നെല്ലു ചങ്ങമ്പുഴ വിചാരിച്ചിരിക്കുക. ആവാനാണെന്നു സാല്യത. യാമാസ്ഥിതികരായ പണ്യത്തിനാരെയും അവരുടെ ചിത്രവൃത്തിയേയും ആക്കഷപിക്കുന്നതോടൊപ്പും ‘വിമലസാഹിതീവനികയിൽ ഓടക്കശല്യമായ’ വിഹരിക്കുന്നു എന്നതും മലുവായും ദാരുവും മായ പ്രവ്യാപനങ്ങളും ചങ്ങമ്പുഴ ഈ കവിതയിൽ മുഴക്കുന്നുണ്ടു്.

പരിഹസിച്ചു ഹാ! പുതിയകൂട്ടരെ—

പരിഭ്രംപുണ്ഡ പഴമക്കാർ

അവർത്തൻ ജല്ലനമവഗണിച്ചുകൊ—

ണവിളംബം പായും പുതുമക്കാർ

നവനവോൺ-പ്ലേ സരളസന്ദേശ—
 മവനിയിൽ നീളെ വിതരുവാൻ
 ഒരു തടവില്ലാതഭിനവാദർ
 കിരണങ്ങൾ വാരിച്ചുാരിയുവാൻ!
 (ഇന്നത്തെ കവിത)

ദർഖവിശ്രപാസങ്ങളിൽ തലമുറകൾ തമ്മിലുള്ള
 അന്തരമാണ് സംസ്കാരങ്ങൾക്കായി ഇവിടെ ആവിഷ്കാരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഈ അന്തരം വ്യക്തമായി വിളിച്ചറിയിച്ചു ഒരു തടവില്ലാതഭിനവാദ സ്വന്തം ചഞ്ചുഫയിൽനിന്നും നായതന്നതുട്ടി കേൾക്കുക.

ബാലക്കാർ തന്നെർത്തൻ പാട്ടിനെന്നം
 നാലുകാലില്ലാത്തതാണ് കരറം
 അക്കട്ടേ, എന്നെള്ളേതേരു, നീണ്ടൾ
 അക്കംപോലെയും പഴിച്ചുകൊർവ്വിൻ
 എന്നാലും തന്നെർത്തി മരന്ന
 പിനെന്നും പിനെന്നും പാട്ടപാട്ടം.

(ഇന്നത്തെ കവിത)

ഇതെല്ലാം തന്നതും താൽക്കാലികവുമായ വിക്ഷണങ്ങളിൽ ഉപകേൾപ്പങ്ങളാണെങ്കിലും അതിനു കവിമന്റുണ്ടെന്ന പ്രേരിപ്പിച്ചിരിക്കാവുന്ന നാനാവിധമായ കാരണങ്ങളിൽ സാരമായ ഒന്നായിരന്നില്ലെങ്കിലും ലീലാക്കണ്ണത്തിനണായ ദുരവസ്ഥ. അല്ലാതെ വരാനീടയിലും എന്നാൽ, ഇതിനൊരു മറുപട്ടണവുമണ്ട്. സാഹിത്യപഠനങ്ങൾ അവഗണന പില്ലാലുള്ളത് അംഗീകാരം പിടിച്ചുപറുവാനുള്ള കരാത്തായി വ്യാവത്തിപ്പിക്കുവാൻ ആ മഹാകവിക്കു കഴിഞ്ഞില്ലോ? സംശയിക്കാനെന്നിരിക്കുന്നു! ജീവിതകാലാല്പദ്ധത്തിൽ മലയാളസാഹിത്യത്തിലെ ഏററവും സജീവമായ ഒരു യാടാത്മകമായി തമ്മിലുള്ള ചഞ്ചുഫ.

കവനക്കുള്ള തളിൽനാർമ്മതൽ ഇത്തെന്നു വയ്ക്കുവരെയുള്ള കാലയളവിൽ എഴുതിയിട്ടുള്ള ‘പിലാക്കണ’ ത്തിലെ കവിതകൾ കവിയുടെ ബാലഭാവനയുടെ ശിമിലശില്പങ്ങൾ എന്ന നിലയിൽമാത്രം കണ്ണാൽ പ്രോം. അപക്രമക്കിലും നേന്ത്രികമായ രസ വാസനകളുടെ മുഖകാനിയാണ് ഇതിശ്ച കവിതകൾക്ക് തീളക്കം നല്കുന്നതു്. പറക്കമുറരാത്ര ഒരു കണ്ണാടകാരിയുടെ ഉദ്ദേശഗവും ആക്കണം അപ്രിയമാവുക. അതിനു വേഗം പരക്കവാനായകിൽ എന്നല്ലെ സുമന്ധൂകൾക്കു തോന്തു. മറിച്ചുാൽ പ്രതികരണം ഈ തുടിഡിടെ കാര്യത്വിലും ആക്കമുണ്ടാക്കവാൻ തരമില്ല. കാരണം, പ്രസാദമയ്ക്കുവും ഉദാഹമേരുവായ ചണ്ണപുഴകവിതയുടെ പ്രഭാതത്താളും നേന്ത്രാണ് ഇവിടെ അനുഭവപ്പെടുക. അതുകൂടി വ്യക്തമായി തുടക്കംമുതലേ സംഗീതസാന്ത്വനയായ ആ മജീറരിജിതം മുണ്ടിക്കൊർക്കുന്നു.

കാല്പനികതയുടെ പുലർബെബളിച്ചതിൽ തുടിച്ചുകളിച്ചു കടന്നവന കവിയായിതന്നല്ലോ ചണ്ണപുഴ. പ്രകൃതിയും പ്രേമവും ഉഞ്ചമുള്ളമായ അനന്തതയായി അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നും സർസകല്പങ്ങളിൽ പടന്നതുടങ്ങിയ കാലത്തെ ഈ തുടി പ്രതിനിധിവൈക്കുന്നു. തീപ്രഭാവോദ്ധീപനത്താണു വൈന്യൻകൊള്ളുന്ന കലർപ്പം. ഒരു കാല്പനികകവിയുടെ സപ്തംചിത്രങ്ങൾ വരുള്ളവാൻ ശ്രമിക്കുന്നോഴം അല്ലകിക്കമായ ദിവ്യാനന്ദാഹത്തിനു നേരി സപ്തംപരണം ആ ചിത്രങ്ങൾക്കുവിടെ ഷോഗാ. തുകതയുടെ പരിവേഷമണിയിക്കുന്നു. ഇതൊരു പക്ഷേ, ടാഗ്രൂക്കവിതകളുടെ സപാധിനംകൊണ്ടാവാം. അല്ലെങ്കിൽ വള്ളത്തോൻ, ജി. റൈറക്കരുപ്പ് എന്നീ വരുടെ കവിതകളിലുമായുണ്ടായ അട്ടപ്പംകൊണ്ടാവാം. ഇനിയുമൊരുപക്ഷേ, ഇ മല്ലിനേരി ചേതനയിലല്ലി തന്ത്രചേർപ്പനിട്ടുള്ള ആത്മയൈതയുടെ അനധ്യാനംകൊണ്ടമായിക്കൂട്ടുയില്ല. എന്നായാലും വള്ളത്തോളി.

അൻറയും ‘ജീ’യുടേയും കവിതകൾ പ്രാരംഭത്തിൽ ഒരു പരിധിവരെ ചങ്ങനുഴയുടെ ശ്രദ്ധ പിടിച്ചുപറാറി യിതന്നുവെന്നതിനു് ലീലാക്കണ്ഠത്തിൽത്തന്നെ തെളി വുകളിഞ്ഞു്.

വള്ളുതോളിക്കേൻറ ‘പ്രഭാതഗീത’ത്തിലെ,

“അല്ലിക്കേൻറയന്തിമയാമത്തെ ഷ്ടോഷിച്ചു
കണ്ണോലമാലീതൻ മന്ത്രത്തും”

എന്ന വരികളിൽനിന്നു കടങ്കൊണ്ടതല്ല

“അല്ലിക്കേൻറയന്തിമയാമംഗളതല്ല നിൻ
ചൊരല്ലും സുക്തികൾ പേര്ത്തും പേര്ത്തും”
(ഗീതാജ്ജലി—ലീലാക്കണം)

എന്ന വരികൾ എന്ന പാഥാനാവുമോ?

‘ജീ’യുടെ പ്രസിദ്ധമായ

“നീരസ്യനീലജലദപ്പുലകപ്പുറത്തു
വാരമെടുന്ന വളർവ്വില്ല വരച്ചുമാച്ചും
നേരു കൈവളകളാൽ ചില മീനൽ ചേത്തും
പാരം ലസിക്കുമലപ്രക്തതിക്ക കൂപ്പാം”

എന്ന വരികളിലെ ഭാവവും

“താരഹാരസഹസ്രങ്ങൾ ചാത്തിയും
ശാരദേശവിളക്ക കൊള്ളത്തിയും
മീനാമീനാ വിടരും പനീരലര്-
പ്പൂന്തുക്കീന മജ്ജിമനൽകീയും
സസ്യതൻ പുകവില്ലതൊത്താത്തിൽ നിത്യവും
ബന്ധുനമായ സിന്ദുരം പൂശിയും”

(അഞ്ജലി—ലീലാക്കണം)

‘മാനഷാക്ഷിക്ക ശ്രാചാമായ’ വാഴനു് ആനന്ദ മുത്തിയായ ദേഖനു് അഞ്ജലിയർപ്പിക്കുന്ന കവിതയിലെ ഭാവവും തമ്മിൽ വലിയ അന്തരമുണ്ടെന്ന തോനു നീലും.

ഒന്നരണ്ടുഭാവരണങ്ങൾ ചുണ്ടിക്കാട്ടിയെന്നേയു ഇളി.. ഇതൊക്കെ ഒരുപക്ഷേ, അറിയാതെയാവാം.. എത്താൽ കവിയുടേയും സാഹിത്യജീവിതത്തിക്കേൻറ പ്ര

ഭാത്തതിൽ പുർക്കവികളെ അറിഞ്ഞൊ അറിയാതെ
യോ അനകരിച്ചപോവുക സപാഭാവികമാണ്. അങ്ങ
നെയുള്ള അനകരണത്തിൻറെ അനരണനം അപൂർവ്വമാ
യിട്ടണംകുംഭം സപത്രയമായ ഒരു ശത്രാലിയും ദർശ
നവും നേടിയെടുക്കവാനുള്ള സിഖി ചങ്ങസ്പുഴയ്ക്കാണ
യിതന്നവെന്നും ‘ലീലാക്കണം’ വെളിപ്പുചുത്തുനു.

പ്രകാശപ്രസരഭേദകാർ മാധ്യരൂപഹരിയായി
തന്ന അദ്ദേഹത്തിനു പ്രീയം. അക്കാര്യത്തിലാണു
‘ജീ’യുടെ കാവ്യപ്രമത്തിപ്പനിനും ചങ്ങസ്പുഴ വിട്ട്
പോയതും. എക്കില്ലും, മുതനാമ്പൻകൂട്ടിയായിരുന്ന ‘ജീ’
ഡോക്ക് അദ്ദേഹത്തിനണ്ണാരിയന്ന മഹത വിസ്താരിക്കാ
നാവില്ല. ആ മഹത കവിതകളിലുടെ ഉണ്ണായതാണാതാ
നം. അതേപ്പറ്റി ശ്രൂദം. എറം. ലീലാവതി പറഞ്ഞുനു
തു ഗ്രഭിക്കുക: “സാഹിത്യക്കാരുക്ക് നേരുടെ ഗാനമരന്ന
ധാരായിൽ മുഴകിയ ചങ്ങസ്പുഴ മലായാളത്തിലെ ഭാവ
ഗൈതന്മാളപ്പറ്റി ശവേഷണംചെയ്തു” ബിരുദം നേട
ണമെന്നും ചിന്തിക്കുകയും ഉന്നായിട്ടുണ്ടു്.”* ഈ
ചിന്ത സപകാര്യമായി മനസ്സിൽ സൂക്ഷിച്ചുകാലത്താ
ണും ഇത്പറതു ഭാവഗൈതന്മാൾ സമാഹരിച്ച ഈ കൃതി
പ്രസിദ്ധംചെയ്യവാൻ അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചതും.

പ്രകൃതിസ്ഥാനരൂപം, പ്രഭാനഭ്രതി, ദേരോസ് നേ
ഹം, വിരപ്പുജ എന്നിവയാണും ലീലാക്കണത്തിലെ
കവിതകളുടെ പൊതുസ്പഭാവം. എക്കില്ലും, വിനശ്ച
മായ എന്തോ സപ്രസിദ്ധാക്കത്തേയാൽ അവധുക്കത
വും അവ്യാവേയയവുമായ ദ്രശ്വഗ്രന്ഥത്തികൾ രഹസ്യ
രാഗം, വസന്താവസാനം, ശാന്ത, മരീച്ചിട്ടു്—എന്നീ
കവിതകളിലിപിച്ചപാകി നില്ക്കുന്നു.

“മുന്നാലോകത്തിനും മുലമായി രാജിക്കുന്നജേയാതി
സ്ഥിരന ദേവിയായി സങ്കല്പിച്ചു്, ആരാധിച്ചു് ‘പുത
ശ്രദ്ധന്തനായും’ നില്ക്കുന്ന കവിയെന്നാണും ലീലാക്കണ
ത്തിലെ ആദ്യകവിതയായ ‘ഗൈതാജലി’യിൽ കാണാം

* മലയാളകവിതാസംഹിത്യപാതിരം—എ. ലീലമഹതി,
പേജ് 396.

ക. ആ അജതാതജ്യാതിസ്ഥിനെതേടിയുള്ള അവർ രാമകായ അനേപാഷണത്തിനിടയിൽ തനിക്കാൽ ദേവിയുടെ മാഹാത്മ്യത്തെക്കരിച്ചു പറഞ്ഞുതന്നിട്ടില്ലോ യെന്ന പരിഭ്രവനമുയയ്ക്കുന്ന നാ. എക്കിലും,

“ആര്യം പറഞ്ഞുത്തരേണ്ടതിന് മാഹാത്മ്യ—
മാരം നിൻ കീഴ്ത്തികൾ വാഴ്ത്തിടേണ്ട
എന്നുത്തിരാണും തിന്നുന്ന താവക
തിന്നും പ്രഭാംഗ്രഹാള്ളികാണു?
എത്രായ ദിക്കിലും മാരാലിക്കാൻവരും
പുതമാം നിൻ കീഴ്ത്തനങ്ങൾ മാത്രം—” എന്ന് ആ സൗന്ദര്യപൂർത്തിലഭിശ്വാസനം തുടാത്മനാവുകയും ചെയ്യുന്നു. പ്രാത്മനയുടെ ഇടവേളയിൽ പാണ്ട പ്രജനനാവാൻ വെച്ചുന്ന ഒരു സത്യാനേപാഷിരുപ്പോ ലെ കവി വേദാശച്ചിത്രകളുടെ നില്യാദ്ധീക്ഷിക്കിലേക്കു കുടനു ചെന്നു,

“മാനഷർ കഷ്ണം! മരിച്ചീക കണ്ണാട്ടം
മാനിനേപ്പോലെ മഹാശ്വകനോ—” എന്ന് തന്റെ
ഇളംമനസ്സിൻറെ വെള്ളിപാടറിയിക്കകയും ചെയ്യുന്നു.

‘ഗ്രിതാജൈലി’യിലെ പ്രാത്മനയുടെ സ്വപരം തന്നെയാണു ‘അജൈലി’ എന്ന കവിതയിലും കേൾക്കാനാവുക. പക്ഷേ, ക്ഷരേഷ്ഠി ആ സ്വപരത്തിനൊരു ‘ഇത്തതം’ വന്നതുപോലെ ഇവിടന്നവേപ്പുടുന്ന. വിശ്വപ്രകൃതിയുടെ വിസ്ത്രികാവണ്ണാളിൽ ആത്മവിസ്തൃതിയുടെ കാവകയാണു കവി. ആ വിസ്തൃതി രഹിതപ്രതിഭാവമാണു. സർവ്വകാാണന്നായ പരപോജ്ഞിപ്പി നിന്നന്നുമായി ഇവിടെ കുറഞ്ഞ ഇല്ല എന്ന വിശ്വപ്രാസം കൈതരം മിസ്തിക്കേ അനുഭൂതിയാണു. ആ അനുഭൂതി ‘അജൈലി’യിൽ അക്രൂരിമസൂന്നരമായി പുകൻ വച്ചിരിക്കുന്നു. ഇവിടെ ഒരു കാര്യാംശി ശ്രൂഢിച്ചുപോവേണ്ട തുണ്ട്. പ്രകൃതിയെദേവനായും ദേവിയായും ഒക്കെകവി വാഴ്ത്തിപ്പുടന്നണ്ട്. നിത്യസൗന്ദര്യത്തിന് ലാംഗദേശമീ ലുല്ലോ. എക്കിലും മോഹാസ്യനായ മനഷ്യൻ ലിംഗരു പത്തിലല്ലാതെ താൻ തേടുന്ന ആ ആപത്രത എങ്ങനെ

വിളിക്കും. നിത്യവും തുല്യവുമായ സംസ്കാരംപോൾ ഞാത്തിലൂടെ എത്തിച്ചേരുന്നതു് സത്യത്തിന്റെ ഗോപ്യരന്നയില്ലാണ്. അവിടെ എത്തിപ്പെട്ട ഹണ്ഡാഡാ ദം കവി ത്രാവിടെ അനുഭവിക്കുന്നു. പ്രകേഖ, അതു ചിരസ്ഥാധിഷ്ഠാക്കവാൻ ചന്ദനപുഴയ്ക്കു കഴിയാതെപോയി. ജീവിതത്തിനത്തിലും ദിപ്പിച്ചും നല്ലനു അദ്ദേഹത്തിലും സാക്ഷാത്കരിക്കാതു് ശ്വിയാശിപ്പേരുമത്തെവാഴുന്നാണെങ്കിലും സാക്ഷാത്കരിക്കാതു് രത്തിലെവരുത്തവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിഞ്ഞില്ലെന്നല്ലെ പിന്നിട്ടുള്ള അനുഭവം വ്യക്തമാക്കുന്നതു്. ലാകിക ജീവിതാം വൈദികവാദളിലൂടെ ആ ലാകിക ശക്തിയെ അറിയുകയും വാഴുകയും സാക്ഷാത്കരിക്കയുമാണ് മറ്റൊരു കവികൾ ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. ചന്ദനപുഴയാവട്ടം, സർപ്പവൈവരത്തെ പ്രഭാതത്തിൽത്തന്നെ കണ്ണംത്തിരെക്കിലും അവിടെനീനു മട്ടാണി ജീവിതരായിട്ടെ ഉംഗൾ തകളിലേക്കുന്നും പോവുകയാണു ചെയ്യുതു്. എന്നിട്ടു് അവിടെനിന്നുമുള്ള എദ്ദയാലാപനങ്ങളും വിധിയെ പലകൾി പഴിച്ചിട്ടുള്ള ആ മഹാകവിയുടെ ഹതവിധിയെ നല്ലാതെ എന്തേ പറയേണ്ടു്? ജീവിതം എന്നം മഹാകവികളെ സംബന്ധിച്ചിട്ടേന്നൊളം ദുരുപ്പമായ ഒരു സമസ്യയായിരുന്നിട്ടുണ്ടു്. ആ സമസ്യയുടുത്തരം തെടിയുള്ള അവക്കുടെ പ്രശ്നാജന്തതിലൂടെക്കയല്ലെ നല്ലകവിതകൾ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളു്. അനാശ്രിതമായ മാനസികസംഘാടനത്തിനടിപ്പെടാതെ എന്നൊക്കിലും എവിടെങ്കിലും ഒരു കവി ജനിച്ചിട്ടുണ്ടോ? ഇല്ലെ ഇല്ലെ. ചന്ദനപുഴ നൃഥതമാനവും ഒരു കവിയാശിതന്നുണ്ടോ. ആ കവിൽക്കു തുല്യനെന്നെന്നുണ്ടാവു എന്ന മാത്രം വിചാരിച്ചാൽ മതി.

മരാരാഹാളുടെ പ്രേക്ഷണാജ്ഞായ ‘സംഗ്രഹിക’ പ്രസന്നാക്ക മുവത്തിരെ പാട്ടിപ്പാക്കവാൻ ശ്രമിച്ചു ഒരു വിടഞ്ഞു ക്രമയാണ് ‘അപാരാധി.’ തന്നെ ഹിതാനുവർത്തിയാശിത്തൈവാൻ മടിച്ചു സംഗ്രഹിക്കുതെ കൊണ്ടുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു് അവളുടെ കിടപ്പുറയിൽ പ്രവേശിച്ചു് ആ അവിവേകിയുടെ കട്ടംകൈക്കിരയായതു്

അയാളുടെ സഹോദരിയായ ‘സാന്ധില്യ’യായിൽനം. തോഴിയെ രക്ഷിക്കവാൻവേണ്ടി മരണത്തെ മനസ്സാ പുണ്ണർന്ന ഒരു ദിനംനാജികയുടെ ത്യാഗത്തിൻ്റെ കമ്പ തന്നെ. ദുർപ്പാതനായ കമാനായകക്കുറ മനംമാറ്റവും ജീവിതപരിവർത്തനവും ജീവിതമുള്ളഞ്ഞോട്ടുള്ള കവിയുടെ പ്രതിപത്തിയാണ്’ ഇവിടെ വെളിപ്പേട്ടതുന്നതു.

വീരസൂക്തി, ശാന്തി, രാജയോഗിനി, നാട്ടിന് എന്നീ കവിതകളിൽ വീഡാരാധനയും ഭേദങ്കൾക്കിയും നിരണ്ണയ നില്ക്കുന്നു.

“ഭേദാരത്തുപാണായേ ദൃംഗാട്ട പോക നീ

ചോരപ്പുശയിൽ പൂളച്ചു നീംതാൻ” — എന്ന പാട്ടന ശിവാജിയുടെ വീരസൂക്തികൾ എവക്കും അനുയോഗിയും പകൻ നല്ലന്നതാണെന്നാണിവ്യക്തമാക്കിയിരിക്കുന്നതു. ‘വീരസൂക്തി’ എന്ന കവിതയിൽ.

രണ്ടുവിലേക്കെ നിരണ്ടെ പഴയപ്പത്തൊട്ടും ഭേദ സുഖാരഥതോടും പൂര്ണപ്പെട്ടുന്ന ഒരു ഭേദപ്പെട്ടുന്ന ഒരു ഭേദം അനുയോഗിക്കുന്നതു. നാട്ടിന് എന്ന കവിത കവിയുടെ ആദർശനിശ്ചയമാർന്ന ധനവന്ന തത്തിൻ്റെ വീരഗാധ്യാണാണ്.

“ജീവൻ! വരണ്ണ തുണ്ണാണുതു”, പോയിയെങ്കിൽ

പോവട്ടു!യെൻ കടക ഞാൻ നിരവേറുമെങ്കിൽ
ഹാ! വല്ലഭേദം, യുപരിയൈന്നൊരു ചാരിതാത്മ്യം

കെകവനിംബേം ഭവന്തിലെന്നിക്കെ ഭദ്രേ!”

ഒരു പഴരൻ എന്ന നിലയിൽ രാഷ്ട്രതോട്ടുള്ള തന്റെ ധാർമ്മികമായ ഉത്തരവാദിത്തത്തിൽ എത്ര ദ്വാഡശമ മായ നിഷ്പയായിരുന്ന ചണ്ണമ്പുഴയുണ്ടായിരുന്നതു! പ്രേയസിക്കം കൊച്ചുമകനും അനന്തരാധനയിൽ ചൊരി തെരുക്കൊണ്ടുള്ള ഭക്തൻ്റെ പുറപ്പാടുള്ളടി ശ്രദ്ധിക്കുക:

“ആകട്ടു, ദയവുമണ്ണം ഭവതിക്കു സാഖ്യ

ഭേദകട്ടു, ദയൻ സുതനു ഭദ്രവമന്ത്രമഹണയിൽ

പോകട്ടു, ഞാൻ പ്രിയതമേ, രണ്ടുവിലേക്കെ

പോകട്ടു—നമ്മുടെ നാട്ടിനവേണ്ടിമാറും!”

ചങ്ങനും മീലിട്ടറിസ്റ്റീസിൽ ചേങ്ങന്തിരം മുന്ന് എഴുതിയതാണിതു് എന്നതുടി ഓക്കെക്കു: “ദേഹി. യതപത്രാൾ പ്രേരിതമായ കവിതകളാണം ചങ്ങനും കാശ്യമായി എഴുതിയിട്ടില്ല”¹ എന്ന് ശ്രൂഹജി. കമാരപിള്ള ഭാവപ്രൗഢ്യത്തിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ദേഹ പ്രേരിതിൽ സപയം സച്ചപ്പിതനായി പഞ്ചാംഗത്തിന്റെ വീരഭാവങ്ങളുണ്ടവാൻ ചങ്ങനുംയു കഴിഞ്ഞതിനും എന്ന് ഈ പ്രമാഥത്തി വ്യക്തമാക്കും.

ജൂലൈക്കാലത്തിലേക്കു രേഖകാതെ ലാത്തിവീഡി നാട്ടകാരു പീഡിപ്പിച്ച ഒരു ഭേദനു തുത്യനിർവ്വഹണ ത്തിന് പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന വീരനായികയുടെ കമ്മ്യാണം ‘ശാന്താ’. അവർ തന്നെ ഭേദനാവിനെ നേർവ്വഴിക്കുന്ന അധികവാൻ ശ്രൂഹിച്ചുകൂടിലും അധാരുടെ കൈകളാൽ തന്നെ അവർ കൊല്ലുപ്പെട്ടു. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ വിലപിക്കുന്ന ഭേദനും സുകടവും എദ്ദെഹസംഗ്രഹിക്കുന്നവും, പവിത്രവും ഉദാത്തവുമായ ഭാവമേഖലകളിലേക്കു് ആസപാദകരാ ത്രട്ടിക്കാണ്ണപോകുന്നു.

ചങ്ങനുംയു² എക്കാലവും പ്രിയക്കരമായിരുന്ന ഗ്രാമപ്രകൃതിയുടെയും ഗ്രാമിണങ്ങളാണ് ഉദ്യാനത്തിൽവച്ചു്, ഒരു രേഖ നീം, മിന്തപ്പുണ്ണം, ഉണ്ടനപ്പോൾ, ശൈലേവാട്ടിലാശം, ഒരു പുൽമൈഡിയുടെ പ്രേമഗാനം, പ്രമാഥതാരം എന്നീ കവിതകളിൽ തൃടിച്ചുനില്ക്കുന്നതു്. ഈ കവിതകളിൽ കാണുന്ന ഭാവത്തെ ഉദ്ധിപിപ്പിക്കുവാനാണ് പിണ്ടാലത്തു് അദ്ദേഹം ത്രട്ടത്തിൽ ശ്രദ്ധവച്ചിട്ടുള്ളതും. ചങ്ങനുംക്കവിതകളിലെ ജീവിതവിക്ഷണത്തിൽ എന്നെങ്കിലും നിയതമായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതു പ്രേമാപാസനയാണ്.² ആ ഉപാസനയുടെ ‘ഹരി ശ്രീ’മന്ത്രങ്ങളുന്നനനിലയിൽ ഈ കവിതകൾ ത്രട്ടത്തിൽ ആകാശക്കാദളായിത്തീരുന്നു.

1 ചങ്ങനുംക്കവിതകളിലെ അവന്നരീക—ജി. കുമാരപിള്ള,
പെ. 20

2 ചങ്ങനുംക്കവിതകളിലെ അവന്നരീക—ജി. കുമാരപിള്ള,

ആക്ഷിണിസൗന്ധര്യത്തിന്റെ വ്യാഴവുംതയിൽ അഭിഭീക്ഷാരായ കാമുകീകാമുകമാരകട അവതരണം ശ്രദ്ധിക്കുക:

“സന്ധ്യാരഥാസ്തൻ കിരണാലൃജത്താൽ
ചെണ്ണായമിട്ടുള്ളി മിനക്കിട്ടേപോൾ
മിഞ്ച് ദശം മർമ്മരഗിതി പാടി—
യിളംകളിർത്തെന്നലുലിഞ്ഞിട്ടേപോൾ
മുഡാന്പിതം പക്ഷികൾ സുക്കിക്കണ്ണം
മുഖക്കുറയ്ക്കിയെ പറന്നിട്ടേപോൾ
ങ്ങോമനപ്പുരോധിതനകയ്ക്കു
വസിച്ചിരന്നു ഫുണ്ണാർക്കു തന്നെൻ്റെ”

(ഉദ്യാനത്തിൽവച്ചു”—ലീലാക്കണം)

എ ദേരത് കാലരാത്രിയുടെ സപ്രക്ഷം പൂത്തനില്ലെന്ന ഏരോവപ്രതിഭ ഉത്ക്കണ്ഠിച്ചുവായി ഉന്നിത്താക്കന്ന എ ഒരു ‘ശരനിശയിൽ’.

“ഇത്തവിധമാത ശരനിശയാണാസ്തൻ
മതിയിൽ മായാത്ത മനോഹരപിത്രം!
അതു നിനച്ചുണ്ടിനിക്കരയുന്നില്ല ഞാൻ
ഹതവിധിയുടെ ദുരന്തചേഷ്ടിതം!”

തന്റെ സപ്രക്ഷം സഹായമോ വിഹാരം ആവശ്യം; ചക്രേ, അതോത്തു താൻ കരയുന്നില്ല എന്ന പാട്ടന കവിചന്നുണ്ടിൽ പ്രത്യാഗ്രായുടെ പ്രകാശമല്ലെ ഉള്ളതു്. ആതാജാലേപാ യഥവന്തരിൽവച്ചുതന്നെ ചന്ദനപുഞ്ജി നാശ്ചക്രമിക്കും.

‘പ്രക്തിപ്രതിഭാസങ്ങൾ കണ്ണ് വിസ്തൃതംകൊള്ളേണ്ടോടൊപ്പം ആ വിസ്തൃതത്തെ വിലോപകാരുകൾ അതോടെ സൗത്തികനെ ‘മിന്നപ്പുണ്ണർ’ എ ബാലഹന സുഖിപ്പിര തരഞ്ഞാവഞ്ഞൾ പ്രതിബിംബിപ്പിക്കുന്നു.

“മന്നിനും വിസ്തൃതിനും രാണിക്കുദ്ദീപമേ
മിനക മിനക മിനലേ നീ.”

എന്നാ വരുന്നുള്ള വരികൾ ചന്ദനപുഞ്ജി നെന്ന ചെറുപ്പു തനിൽ ആഴത്തിൽത്തിട്ടുള്ളതാവണം. ഒരു കട്ടിക്കവിതചുവർ യല്ല ഒരു കട്ടിയുടെ കവിതയായി മാത്രമേ ഈ കാണാ

നാവു. എന്നാൽ ആ കട്ടി മിന്നല്ലപ്പിന്നരിൽ തന്റെ സ്വദ്
ജീകാരകിയുടെ സശദരൂസാത്രപദ്യം കണ്ണട കൃതാത്മനാ
വുന്ന. അവധുക്തമായ വിഷാദത്തിൽനിന്നും മുക്തിക്ക
വേണ്ടിയുള്ളത് അന്തംഭാഹമണ്ണഭവിച്ചെട. ഇതുപോലെതന്നെ
യുള്ള മഹാരാത കവിതക്കട്ടി ഈ സമാഹാരത്തിലുണ്ട്,
'ശ്രേംഗവാഡിലാഖം'. ഒരു കത്തന്മനസ്സിനു മോഹം, മീ
നാമിന്നങ്ങാങ്കവാൻ. ആ മോഹത്തിനു കവിതയുടെചീ
രക്ഷപിടിപ്പിച്ചിട്ടിരിക്കുന്നവുന്ന വിചാരിച്ചാൽ മതി.

“എൻ്റുട പൊച്ചിത്തകർന്നു—സാറിൻ
വൻ്തല്ലുണ്ണോ നില്ലുന്നു
എത്ര പറിച്ചാലും പോരാ—തല്ലും
തന്ത്ര ശകാരവും തീരാ.”

കവിതപസിഥി വെറുമൊരു കരിമെമാട്ട് മാതൃമാ
രിയന്നഞ്ചും ചങ്ങമ്പുഴ എഴുതിയതാണിതെന്നല്ലെല്ലു
വിചാരിക്കാനാവു. അല്ലെങ്കിൽ വൻ്തല്ലെല്ലു, തന്ത്ര ശകാ
രം എന്നാം മറ്റും അദ്ദേഹം എഴുതിപ്പിടിപ്പിക്കമായിര
നില്ലേണ്ടും.

“പ്രേമമേ നീഡൈയാത മന്നാത്ത താരകം
ചാമകമാനസമജ്ജ്വലിപം.”

എന്ന തുടങ്ങുന്ന ഒരു പുൽക്കാടിയുടെ പ്രേമഗാനം
കവിയുടെ അമൃതംകാരം പ്രേമസങ്കല്പങ്ങളുള്ളടെ മധുരവും
വിഷാദവും തുളിനില്ലുന്നു. നില്ലുണ്ടുവും നില്ലുണ്ടുമായ
രാഗത്തിലാണ് ദിവ്യലഹരിയിൽ ധന്യമായ ജയത്തേരാട്ട
കൂടിയ പുൽക്കാടി, കാരുകിയായ ‘ആരാമവല്ലിക്’യു
ടെ ആരാധകനാണ്. ആ കാരുകൾാണ് ജന്മാഡിലാഖം,

“നിന്നനിശ്ചയിപ്പുടിൽ ഞാൻ നിന്നൊരു നാഴിക
നിർപ്പുതി നേടുവാനാവുമെങ്കിൽ
എന്നല്ല ജീവിതഗൈഖം നിനക്കാണു—
തന്നെന്നാല്ലപ്പിക്കവാൻ സാധിച്ചാകിൽ”

എന്ന പ്രകടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കലപ്പം കാലുനി
ക്കപ്പോലുംതന്നെ!

ഈ കൃതിയിലെ എററവും ശ്രദ്ധിക്കാനുള്ളേണ്ട
സ്വഭക്തം ശ്രദ്ധിക്കാണ്. മലയാളകവിതയിൽ പൂജകം

വിതച്ച ചങ്ങപുഴക്കെലിയുടെ പുരുത്തുപം അമവാ ആ ശൈലിയുടെ കൈഗോരത്രപമാണ് ലീലാക്കണ ത്തിലുള്ളത്. സംഗീതാത്മകത, മധുരപദ്ധനാളാട്ടുള്ള അതിരകവിൽത്ത പ്രതിപത്തി, പ്രാസാനപ്രാസാദാളി ലുള്ള ആസക്തി തുടങ്ങിയ ഗ്രവപരമായ സവിശേഷ തകർ വികാസംപ്രാപിച്ചതുടങ്ങിയ ഘട്ടത്തെയാണ് ഈ പ്രതിനിധിവൈക്കുന്നത്. ഒന്തുടി നീംചുമ്പുള്ള മായി പരിനോധിക്കുന്നും ചങ്ങപുഴക്കവിതകളിൽ വികസപരമായ ഗ്രപ്പാവങ്ങളുടെയെല്ലാം ബീജാക്കര ഞാളാണ് ലീലാക്കണത്തിൽ കാണാനാവുക. ഒരാഹരണം മാത്രം താങ്കാലം ഗ്രഖിക്കുക.

ചങ്ങപുഴയുടെ പ്രസിദ്ധമായ ‘സ്വന്ദിക്കന അസ്ഥിമാട്’ത്തിലെ,

“ഇച്ചങ്ങാഡിയ കാലത്താനീരളളിൽ
എറു കണ്ണിർപ്പുശകളൊഴുകി
അത്തലാലലം വീർപ്പുട്ട വീപ്പി—
ടട്ടരുകാരുകൾപ്പരതടം പൊട്ടി
കാലവാതടിച്ചറ്റുകോടി
ശീലപുഷ്പങ്ങൾ തൈട്ടറുപോയി...”

എന്ന തുടങ്ങുന്ന ഭാഗംതന്നെയാണ് ബാലഗാഥ ചങ്ങ പുഴയുടെ പ്രതിഭയിൽനിന്നും,

“എറു മിന്നൽക്കൊടി മാഞ്ഞുപോ—
രയറു മശവില്ല മാഞ്ഞുപോയി
പൊൽപ്പനിർപ്പുകൾ കൊഴിഞ്ഞതില്ലോ, ന—
ശ്ലത്തപലപുഷ്പങ്ങളുള്ളതു വാടി?”

എന്നവിധത്തിൽ വാൻവീണിരിക്കുന്നത്. ലീലാക്കണത്തിൽനിന്നും ‘സ്വന്ദിക്കന അസ്ഥിമാടത്താ?’ലെത്തു സോൾ കവിയുടെ കവറാവ്യക്തിപത്തിനാണായ പുണ്ണ്യവളച്ചത്രയക്കരിച്ചറിയുറിയുന്നതിന് ഈ ഒന്നാറു ഉം ഹരണം മതിയാവും.

ശൈലീപരമാണ വളച്ച നിന്മുന്നുമായ അടക്കാസ ത്തിലുടെയാണലോ കവികൾ നേടിയെടുക്കുകെ. ചങ്ങ പുഴ ആ വളച്ചയെത്തുന്നതിനു മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന വൈ

കല്യാൺളും വൈത്രണ്ണളും ലീഖാങ്ങണ്ടിലുണ്ട്. എന്ന കാര്യം വിസ്തീരിക്കുന്നില്ല. എക്കിലും പിള്ളാലു തുടർന്നു സപ്രദയാധികാർക്കരമായ ഒരു ശൈലിയുടെ ഉടമയായി മാറിയ അദ്ദേഹത്തിൻറെ സർക്കർമ്മങ്ങളുടെ ബാലപാഠങ്ങളെന്ന നിലയിൽ ഇതിലെ കവിതകൾ കൗതുകക്കരമായനഭവപ്പെട്ടുന്നു. തന്നൊയല്ല, ചന്ദ്രസുഗ്രഹം കാവ്യസപര്യയുടെ വിവിധ ഭാബസ്ഥികളുടെ റിച്ചുഡിയുന്നതിനും പഠനവിച്ചാണുകൾ നടത്തുന്നതിനും ഇതേരെ സഹായകരമായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നു.

ചന്ദ്രസുഗ്രഹം ‘കഞ്ചീരശിജിത’മായ ശൈലി ഇതിൽ തോട്ടയം കഴിബാതു പുരാഖാടിനോത്തണിനില്ലെ കയാണു്. എക്കിലും കൗതുകമണ്ണത്തുന്ന പദ്ധതികൾക്കു വേണ്ടി ഉദ്ദേശത്തോടെ ആ മനസ്സു് തെരച്ചിരുന്ന നടത്തുന്നു, ഒരു പുഖന്താൻും തനിക്കാിഷ്ടമുള്ള പുകൾക്കു മാത്രം ഇരുതെത്തുക്കവാൻ തേടിനടാനും ഒരു ഗ്രാമീണ ബാലികക്കെപ്പുണ്ടാലോ. ഇദാഹരിക്കുവാനാവോളുമുണ്ട്. രണ്ടുനൂസ് ഭാഗങ്ങൾ മാത്രം ഉഖരിക്കാം:

“പകലവിശുദ്ധ വിശയം കാഴ്കകൊ—
ബന്ധകമലർ വിരിഞ്ഞണണാ യാമിനി,
പുളകിതാംഗിധായ് പുത്രമഹരാളീ
വളർമനസ്തിതം പൊഴിച്ച നില്ലുന്നു.”

(രൈ ശരീരിശ)

“കളകളകളളരകേളീകാകളീകോകളും കേ—
ട്രിളകിന ശലഭാളീമേളനും ചേപ്പന വാടി
പുളകിതത്താവോടും പുല്ലധാരാസങ്കളോടും
വളരാളിതിരളുംചാലാട്ടനേകും ലസിപ്പ്.”

(ഉണർന്നപ്പോൾ)

“ഹാരാവലിഡാഃലംകരിച്ചും നീല—
നീംബാളസാരിഡാൻ പൊന്നടക്കം ആടിയും
മഞ്ഞളമാകിന കാഞ്ഞതളിപിവള്ളിനാൽ
മഞ്ചീരശിജിതം മനമായ് വീശിയും
വാമഭാഗത്തിലുടക്കൾ തെപ്പു ചാഞ്ഞു തന്നു
ഞുമലർക്കയ്യാൻ ജലഘടം താണ്ടിയും

അപ്പോഴപ്പോൾ പിന്തിരാബേദം മേനയി—
ലുൽപലഭാശാ തൊട്ടുതകാണ്ടം ഞുണ്ടോ!
ഗംഗയിൽനിന്ന് നീ പോകുമപ്പോക്കൻറെ—
യംഗനാമണ്ഡേ, ചാന്നപോര്ക്കുമോ?”

(രഹസ്യരാഗം)

താളാത്തക്കടാഡ ദ്രാവിഡഭൂതാനദ്ദോകാധിനന്ന
ചന്ദ്രസുഖജീ കൂട്ടുതു പ്രിശം. വജ്രാർ, കാകളി, നതോ
നീത ദൃതലാഡ പൂഞ്ഞാഭാട് പ്രത്യേകിച്ചുരാഭിമു
വധമാശാ അങ്ങേഹന്തിനംകാഡിൽനന്ന്. എന്നാൽ
സംസ്കൃതപുത്രത്തിംഡം നന്ന ചെറുപ്പംമുത്തിലുന്ന
കവിത എഴുതുവാൻ ചന്ദ്രസുഖജീ കഴിഞ്ഞിരുന്നവെ
നീ വെള്ളിപ്പുട്ടുത്തന ആശ്വു കവിതകൾ ഈ കൂതി
യിലുണ്ട്. റബ്ബോൾഗിരുളു വല്ലുന്നംകാണ്ട കൊത
തത്തട്ടു പ്രത്യേകാം എന്ന കവിതയിലെ ഒരു ഘോ
കം മുദ്രിക്കുക.

“ആനന്ദഭ്രംഖന്ദേ, രജനിതൻ
വാർക്കന്തലക്കുടിലെ—
കാനപ്പുകണികേ, കലണ്ണമിരിയം
കല്ലുനിനാ കർപ്പുവമേ!
വാന, ഫീന വസുന്ധരാവലയവും
വഷ്പിച്ച വഞ്ചിച്ചിട്ട്—
നാ, നഞ്ചാനിശ്ചുന മനഹസിതം
നിന്മേന വാഴ്ന്നിതോ!”

സന്ധ്യാകാശത്തു വിടർന്ന ‘ആനന്ദഭ്രംഖന്ദേമാ
യ’ നക്ഷത്രത്തെ ശാക്ഷി ആകം കൂളിത്തു പാട്ടുന അക
ളുക്കമാഡ ആ മനസ്സിന്നും വിലോലക്കണ്ഠുകവും വിഭാ
തനെന്നമല്ലപ്പും എക്കാലത്തേയും സംവേദനത്പത്തി
നീ അച്ചിരമായഭ്യേശനാടവപ്പും.

കൈകൈ ശരീരം. എന്നാൽ ഈ കൂതി പ്രകാശി
പ്പിക്കവാൻ ചന്ദ്രസുഖ ഉശാഹിച്ചിൽനന്നുകിൽ കഴി
യുമായിൽനീ എന്നതാണു സത്യം. ആ സത്യത്തിനെന്നു
പോകയൾ തേട്ടേപാൻ അറിയുവാൻ കഴിയുന്ന ചീല

കാര്യങ്ങൾക്കുടി വെളിസ്ത്രൂട്ടത്തിക്കൊണ്ട് ഈ സമാഖ്യാചനയിൽനിന്ന് പിന്നവാദാം.

മലയാളകവിതയിൽ അനന്തരാസ്യവും അനവദ്യ സൂന്ദരവുമായ കവനവ്യക്തിത്പംകൊണ്ട് നക്ഷത്ര പൂകൾ വിട്ടത്തിയ കവിയായിതന്നെല്ലാ ചങ്ങസ്യം. കവനങ്ങളാകന കാട്ടപൂക്കളാൽ സാഹിതീദേവിയെ അദ്ദേഹം ആരാധിച്ചതുടങ്ങിയകാഡതാണ് ഇതെഴുതിയിട്ടുള്ളത്. ആനിലയ്യ് ആ പൂക്കളുടെ അനഭിഭേദ്യുതാശംപൂരാി പിന്നിട് ആരക യുണ്ടായിതന്നിരിക്കാണോ. തെളിവാനുന ഒരു സർസ്സ ഹോലെ പ്രസാദാത്മകവും അഥവാ ഘടവുമായ ഒരു കാവ്യഭാഷ കരാഗതചാകവാൻ ടീലാക്കണമെഴുതിയ കാലത്തു ചങ്ങസ്യഫല്ലു കഴിഞ്ഞിടന്നില്ല. പരിചയ കരിവു മാത്രമായിതന്ന കാണാം. അതുകൊണ്ട് സംഭവിച്ചതോ? വിലഃക്ഷണവും വിരസവും ഉപോയി, രചന ചിലേടങ്ങളിൽ. പദങ്ങൾക്കും പ്രയോഗങ്ങൾക്കും വേണ്ടി നന്ന ബുദ്ധിമുടിയിട്ടുള്ള സന്ദർഭങ്ങളും വിരുദ്ധ മല്ല. സംസ്കാരപരമായ അസാന്നഭേദികമായ അന്ന പ്രവേശവും ചില കവിതകൾ ചങ്ങസ്യശശലിയുടെ അയയ്തലാളിത്തുടരിനും അന്നസ്വരൂപമായ ലയാനവിലും തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്. എത്രാനും ഉലാഹരണങ്ങൾ നോക്കു:

- “നിത്രൻ പരിഷപംഗത്താലപ്പോൾ പ്രക്ത്യംബ”
- “അത്യാപത്തക്കുത്തു വന്നെതിരിക്കും വിസംശയം”
- “ദലനംചെയ്യുകൊണ്ട് ദനജാക്കാരനോകൾ”
- “ഹന്താ മുണ്ടാളും നീ റണ്ടായ “പൂജയ്ത്തപോയ””
- “മുണ്ടായാണവനെങ്കിലീവിയം തുനിയുമോ?”
- “ന്യായചീതികനായ “പ്പോയ” സോദാവധിയുലം”

ഈ കോട്ടങ്ങളും സപ്തം ബോദ്ധനപ്പെട്ടിരുക്കുന്നതിനായിരിക്കില്ല ‘ടീലാക്കണം’ പ്രസിദ്ധീകരിക്കേണ്ടാ എന്ന് അദ്ദേഹം തീരുമാനിച്ചതും. ആശ്വാ? എക്കിലും മലയാളകവിതയിൽ ഒരു പുജ്ജല

வஸ்தவத்தினால் பூமி பெறுகிற மஹாகவியுடைய
காவ்யாராமத்திலே ஸாராவேலபூர்த்திபூக்கல் என
நிலங்கில் ஸாவித்ரயிழாங்கிளக்கை⁹ ஹு தீடு
விஶ்வாக்கவாங்குகிறிடு. மலரளிக்கொடுக்கத்தோடு மற
தக்கான்தியில் மலயாழ்த்தினால் மங்கலமிழ்பூ¹⁰
அது மஹாகவியாட ஸ்த்ரபரிசுமணைலைப்புரியோ
அது பரிசுமணத்தோடு மலாஞ்சுதியைப்புரியோ நாகை
ஞ்சுயோ பரிவந்து பரளைக்குள்ளது. ஏஜிலுங்ஜீவிதம்
என் சூரியகாவ்யத்தை தன்னால் நினைவுத்தினால்
பழக்கப்பக்கத்தில் பக்கவாங்வேளங்கிமாறு ஜங்
கொள்க தெ கவியாகின்ன சண்டிபூஷ ஏந்து¹¹ ஏற்று
பேசுவதையிடு. விழ்மத்தினால் ராஜ்பாத்தியில்
நின் நோக்கங்கால் காலமானாலைப்புக்குபோய் நிதி
ஶாந்தியோலை சண்டிபூஷகவித ஹங்காத பஷபு
வாயித்தீர்க்குடிக்காடு¹². ஏக்கிடு அது பூவினால்
ஒன்றுபல்லூரை உங்குத்தமாய லாரையாயி ஹங்கு
ஹு மஜ்ஜிலுரிடுக்கிடுந. ஏற்றுயோ கவிக்கூட்டுந
கள்ளு. கள்ளு மரந. காலத்தினால் திர கீரிக்கென
நிடுவாங் அவாலென்றுபேச்காளைக்குள்ளதிடுத்து¹³?
சண்டிபூஷம் அதின் குள்ளதிடுத்தெங்கென பரிய
நிடு. ஏக்கிலும் ஜீவிதம் ஜீவிக்கவாங்குத்துக்குத்த
தாண்ண மரந் கவியாயி மாறு குள்ளதை
ஏராராகவியே ஹவிட ஹங்காயிடுத்து. அது சண்
பூஷயாயித்தன. அதேவத்தினால் அதுபூதை தீடு,
அது காலவிப்பாய்த்திலித்துக்கிலாங்குபோய் அதுபூ
தை தீடு, அங்குமாய சாரிதாத்துப்பேற்றாது அதை
க்கவியேத பூத்துக்கூண்டும் மஹாகவியுடைய
காலமுண்டு முனில் புளாமணைல்பூ¹⁴கொள்கூடு¹⁵ ஸாலு
பயின்கூண்டும் என்ன அவதரிப்புக்கொல்லுங்கள்.

പ്രാഹ. അവലപ്പുഴ ഗോപകമാർ

ലൂലൂള ടക്കിട

ഗീതാജ്ജലി	45
അപരാധി	47
വീരസുക്തി	51
ഉദ്യാനത്തിൽവെച്ച്	52
ങ്ങ ശാന്തനിന്ദ	54
മിന്നൽപ്പിനനർ	56
ഉണ്ഠനുപ്പാൻ	58
രഹസ്യരാഗം	60
സപ്രഭവിഷ്ടാരി	64
ഐരാവാടിലാഷം	67
“നാട്ടിന്”	69
ങ്ങ പുഞ്ചകാടിയുടെ ഫ്രേമഗാനം	71
വസന്താവസാനം	75
അഞ്ജലി	79
ശാന്ത	80
ഫ്രേമവിലാസം	83
“ഫോറ്മ്”	87
‘മരിച്ചിട്ട്’	90
രാജഘോഗിന്നി	93
ഫ്രേമതാരം	96

ഗീതാത്മജലി

വിജയാനദീപം കരസമമാണക്കിലേ—
യജ്ഞതാതജ്യാതിഭ്രംബി! നിന്നെങ്കാണു.
നിൻകാന്തിപുരം കണ്ടീടാൻ ഏകാതിക്കന്നോ—
രഹസ്യക്ലീണമാത്രമാണ് മനസി!

ദേവി! നിന്മാഹാത്മ്യമെൻ ബാല്യകാലത്തീ—
ലൈവിയത്തിലോതിത്തനിലാതം.
എത്ര നടന്ന ഞാനെറു വലഞ്ഞു ഞാ—
നത്ര നിൻകീത്തികൾ കേൾക്കവാനായോ?
അനുനാശ നാളിലും നിന്നെ മാഹാത്മ്യ—
മഹനോട്ടാവവരം ചൊന്നതില്ല.
അന്നവർ ചൊന്നതുമിന്ന ഞാനോപ്പത്രം
ഭീനങ്ങൾ!—അന്തരമെത്രമാത്രം?

എന്തിനു ഞാനേവം തെണ്ടിയലഞ്ഞു മൽ
ചീനിതമെല്ലാം സഹലമാക്കാൻ?
ആതം പരഞ്ഞുതരേണ്ടനിന്മാഹാത്മ്യ—
മാതം നിൻകീത്തികൾ വാഴ്ത്തിഡേണ്ട!
എന്നുതിരിഞ്ഞാലും തന്മുന്നതാവക—
തിന്നും പ്രഭാംഗ്രൂക്കിള്ളല്ലി കാണമോ?
എത്താത ദിക്കിലും മാരോബിക്കൊർവ്വതു
പൂതമാം നിൻ കീത്തനങ്ങൾ മാത്രം!

മാനപ്പരങ്ങെന വാഴ്ത്തിച്ചും നിന്നെ
മാഹാത്മ്യമത്രയുഡികമല്ലോ?

മായയിൽ മുങ്ഗിഫറിയുവോരണേന
തായേ! നിൻ വൈദവം കണ്ണറിയും?
കൂളിയുട്ടാംപുച്ചു കാണബാനല്ലാതെ—
യുള്ളംകൂളിപ്പുകിക്കും കാണി കാണമാൻ,
മാനഷ്യാജ്ഞെട മാംസളത്തുകൂകൾ
നൂനമെന്നംബീകേ ദുർഖലാദൈഹ!
വിശ്രദിച്ചെതന്യും വികസിച്ചിട്ടുന്നോ
നശപരാദിപ്പുകിയിലുൾത്തേതാൻ,
മാനഷൻ, കഷ്ടം! മരീചിക കണ്ണോട്ടും
മാനിനേപ്പൂലെ മയങ്ങുകേന്നോ!

മാനഷൻ നിൻകൃത്തി വാഴ്ത്തുന്നതെന്തിനാ—
യീ നൽപ്പുകൃതിയും കൊണ്ടാടുവോൻ!
മത്ത്യുന്നതുനേരും കാണാൻ കഴിയാതോ—
തത്ത്വംഗമാം ക്ഷമ്പുതിയുതി,
മാലേയമാതതൻ പാടുന്ന നിത്യവും
ചാലേ നിൻ പാവനഗാനജാലം!
അല്പിന്നുവരുന്നിമിച്ചാമംസുത്താങ്കര നിൻ
ചൊല്ലുഴം സുക്തികൾ പേരും പേരും,
പാടലപംക്തികൾതോറും പറന്നുന്നും
പാടിപ്പംകുന്ന പെക്കിളികൾ!
നിൻവ്യാജക്കതി നിറഞ്ഞുകവിയവേ
ദിവ്യരൂതം ചെയ്യു വല്ലരികൾ!

ദിവ്യചെതന്യമേ! നിന്നനീഴൽ നേടുകിൽ
ഭവ്യമതില്ലപരമെന്തു വേഗം?
മുന്ന ലോകത്തിനം മുലമായ് രാജീക്കും
നിന്നനീവെണ്ണകരാലിംഗനത്താൻ,
എതോടു മാനസനീരലർക്കുമെല്ലം
പുതാദം മിന്നിവിരിയുകില്ല?
ആദിമല്ല ധാനവിഹീനസ്ത്രൂപമേ!
വേദവേദാന്തപ്പൂര്ണങ്ങേ ഓവീ!
ഗീതാജലിചെയ്യു മാധാന്യനാമിവൻ
പുതുറുദന്തനാള് തീർന്നിടാവു!

അപരാധി

(മകക)

വല്ലികാവുതമായ വാടികയ്ക്കെത്താൽ
നല്ലാർമ്മംലിയാളേകാകിനിയായ് വസിക്കുന്ന!

വാതണികപോലെത്തിൽ തങ്ങം കുക്കമപ്പും
ചാതവെണ്ണകരങ്ങളാൽ തുടച്ച താരാനാമൻ

ഇരവിൻകരിക്കുന്നലായിട്ടുമിരൻ ചിക്കി—
ചുംരിവു പനിനിരിൻ ശൈത്യവെണ്ണതുള്ളികൾ

ശാരദാകാശാംഗന നിദ്രാവെവവശ്യം പുണ്ട്
താരനേന്തുന്നർ മന്ദമചുത്തിക്കുന്ന!

അന്ത്യമായ് തത്തക്കെള്ളാണ്ടേഷിച്ചുനോ പോയി—
പുതെന്നന്തപോലും നിദ്രചെയ്യുവാനാരംഭിച്ച.

നിദ്രത്ത് പരിഷ്പംഗത്താലപ്പോൾ പ്രക്രത്യംബ
സദ്ഗം വശഗയായ് നിശ്ചലം നിലകൊർവ്വു!

പാതിയും തീർന്ന രാവിൻനൽനം, ശാന്തിപുരം
പാതിരാപ്പത്രത്രിയും നിദ്രയിൽ പക്കകൊണ്ടാൻ

ആകാവലികർത്തൻ പുത്രപുക്കല പൊട്ടി—
യമലാമോദമപ്പോളവിടപ്പുരക്കയായ്!

ഓമലാൻ നെടുതായ വിപ്പുവിടന്നരം
തൃഖവത്താമരത്താരാന പിന്തിരിക്കവേ,

അന്തിക്കേ കണ്ണീടിനാളിപ്പുതോഴിയാളാകം
“സാന്ധില്യ’തനെ—സന്താപാവിഷ്ടയെ—സാധുവെ,

തപരയാർന്നവർ വേഗം ചോദിപ്പും—“തോഴി! അവ—
നരചപ്പേരാൽ വാക്കും മുൻചൊന്ന വുത്താന്താനോ?”

ചൊല്ലിനാൽ സവി:—“ഭദ്രേ! മുഖ്യനാമവൻ നിനെ വള്ളമട്ടിലും ചതിച്ചീരുവാൻ മുതിരുന്നു.

സദ്‌പുത്രയാകം നിന്റെ സാരോപദേശമല്ലാം വ്യത്യമാണവനോടു ഫലിക്കില്ലവയെന്നും!

പോക നാമുറഞ്ഞുവാൻ, പാതിര കഴിഞ്ഞുപോ—
യാകലംവേണ്ട, നിനെ രക്ഷിച്ചീരുന്നണ്ടു ഞാൻ.

താവകച്ചിത്തേരണ്ണൻറ താരണ്ണപുക്കാവിലെ—
പുവണിത്തുമരനും മുഖ്യമായ് നകർന്നീടാൻ,

നിനെ ഞാൻ സഹായിക്കാ, മവൻതന്നരവാളി—
നെന്നുടെ കണ്ണരക്തമപ്പണംചെള്ളുകിലും.

ഇന്ന നാം പരസ്യരം നമ്മുടെയുറക്കരു—
യോന്ന മാറ്റേണ്ണ—എങ്കിൽ സ്വർവ്വം സഹാലമായ്

നീത്യവും നിത്രചെയ്യും നിന്മച്ചു മാറ്റീടാണ്ടാ—
ലത്യാപത്തച്ചത്തു വന്നുത്തിട്ടും വിസംശയം.

അണ്ണിനെ വന്നാകിൽനിന്മാനഗ്നേഷപ്രസ്തുത തന്റെ
മംഗളഭാഗ്യാദ്യമക്ഷണം നശിച്ചുപോം!

പാടില്ല, മൽജീവിതം തുള്ളുമാ—ഞതു തീക്കര—
നാടലില്ലല്ലാംപോലും താവക്കാത്മമായ് ശ്രൂദ്ദേ!

ഈമട്ടിലുരചെള്ളു തോഴി, സപാമിനിയെത്തന്നു
പുമണിമേടതന്നിലേക്കുന്ന നയിക്കയായ്!

രണ്ട്

കോമളമായീടുനോരാമണിമേടതന്റെ
പുമച്ചുനിന്ന് കവാടമെമാനുഗ്രഹമാം കൃപാണ്ടതാൽ

ദലനംചെയ്യുകൊണ്ടു ദന്തജാക്കാരനേകൻ
നിലയും മരന്നതാ ചീത്തുകൊണ്ടണയുന്നതു!

മഞ്ചത്തിൽസ്ഥയിച്ചീടും പൊൻതിന്പിന്നേന്നേ
വഞ്ചകൻ പകയ്ക്കാതെ പാരാതെ പാഞ്ചച്ചീടുന്നു!

ആ, നിന്മവർഗ്ഗധാരാപതനം പെട്ടെന്നാൽ
ദീനരാഭന്തിനാൽ പിന്നോട്ട് വലിയുന്ന!

എന്തിനായും ക്രമവാളം വലിച്ചു പെട്ടെന്ന നീ
ഹന്ത, യാ, മുണ്ടാളം നീ രണ്ടായും പ്രിയത്തുപോയും!

എത്രയും പരിചിതമാകിന “ജേയ്യും!” യെന്നു
ഈത്തന്ത്രോദ്ദേശവൻ കേടുവാനു തൊടീടിനാൽ!

ജാലകംതുരക്കവേ, പുനിലാവെളിച്ചത്തിൽ
ചാലവേ കണ്ണാനവനക്കളിൽക്കളേബറം

അന്യകാരത്തിലാറിക്കാതെ താൻ ഹനിച്ചുപോയും—
സ്ഥാനില്യയാം തന്നെടയേക്കേണാദരിതനെ!

വേപമുകളേബരനായും നിന്മീച്ചമവനോട്ട്
താപവാക്യങ്ങൾ തന്ത്രിയോതിനാൽ സഗത്തുദാഃ:
“ഭ്രാതാവേ! തപിക്കായു; സാരമില്ലിതു, പക്ഷേ,
സാധ്യവാം ‘സൗഗന്ധ്യിക’യുത്തൽ നീ ചേത്തിടാലേ!

ഇക്കാല്യു സഹോദരി പോകില്ലും പകരമാ—
യക്കളിൽവാണിതനെയെന്നപ്പോൽ ഗണിക നീ!

ആയവർക്കണാലോപോലുമാതകം ചേത്തിടാതെ—
യായുജ്ജാലാന്ത്യവരെ വത്തിക്കേണമേ ഭവാൻ!

എന്നാകിൽ കൂതാത്മ ഞാൻ, സോദരാ! പോയിട്ടു
മനിക്കൻ മംഗിമായമിനിമേൽ കണികാതെ!”

മുന്നു

ആദ്യമായവന്നെടയക്ഷികൾ ജലാർദ്ദമായും—
യാദ്യമായവനോൽ തഴുനിശ്ചപാസംവിട്ടാൻ!

ധന്യനാമോത്തവൻറ രാഗത്തെക്കാതിച്ചീഴിം
കന്യകാരത്തിനെപ്പാട്ടിലാക്കിടാനവൻ;

യുദ്ധാനാർ ശ്രമിച്ചിട്ടും, സാഖ്യമാകാണുമുലം
കാരാളിക്ഷലാളൈക്കാലുവാൻ സന്നദ്ധനായ്

അണാണത്താണ്പുമാൻ,—എന്തെങ്കിലു് പുമാനോ? ഹാ!
ഗ്രനിയാണവനേക്കിലീവിധിയം തൃനിയുമോ?

തന്ത്രപാപദേഹമത്തു ചെയ്തില്ലവർ രണ്ട്—
മുർത്താരിലവന ചൊറലിവുണ്ടാക്കിട്ടവാൻ!

ആയവ വിഹലമാശുകിലു, മിസ്പാഴവൻ
ന്യായചിന്തകനായ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും

അന്നത്താട്ടവൻ തനിക്കാറുസോഭരിയെപ്പാൽ
യന്ത്രാം സംഗ്രഹിക്കുന്നോട് വത്തിക്കായായ്

എക്കിലും, ‘അപരാധി’തനെ താരെന്ന ചീത
പക്കിലമാക്കിടാറുണ്ടവന തന്മാനസം!

വീരസൂക്തി (മണം)

“ഐലാറക്കുപാണമേ! മുന്നോട്ടുപോക നീ
ചോരപ്പുഴയിൽ പൂളചുനീന്താൻ!

വാരിധിവീച്ചികൾപോലെ പരക്കന്ന
കുറരുകില്ലപ്പടന്നുവിൽ.

ആത്മമദിക്കാകയില്ല നീയെന്നാക?—
ഭാത്തിയിരിൽപ്പരം വേരെയുണ്ടാ?

വീരരായിട്ടും മഹാരാജ്ഞവംശത്തിൽ
പോരാളിവീരരാത്രണിനിങ്ങും

കഷത്രഗുരീയോല്പന ഞങ്ങൾത്തൻ വക്തവ്യത്തിൽ
തത്ര ദീര്ഘപ്രഫൗഢിചുവൈക്കിൽ

അന്നാളിൽമാത്രമേ നിങ്ങൾക്കീബുദ്ധാരത—
മനിട്ടും സപായത്തമായിരിക്കും!

സിംഹാസനത്തിലെ കൃതപ്രമേ! നിന്റെ
സിംഹപരാക്രമമണ്ഡ പോയി?

ഓണ്ടിയാൽ രക്തംകട്ടിക്കാതെ മാറാത്ത
മംഗലയാകം ‘ഭവാനി’ കാണ്ണകെ,

എത്രയും പൊക്കിവിട്ടുത്തിയ നിൻ ഫണ—
മിത്രയ്ക്കുമാത്രം ചുത്തേണിപ്പോയോ?

ഐലാറക്കുപാണമേ! മുന്നോട്ടുപോക നീ
ചോരപ്പുഴയിൽ പൂളചുനീന്താൻ!

ഈ വീരസൂക്തികൾ പാട്ടു ‘ശിവാജി’യീ—
നേവനമാദർപ്പാത്രമത്രേ!

ഉദ്യാനത്തിൽവെച്ച്

സംസ്കാരണാൻ തന്ന കിരണ്ടുജത്താർ
ചെമ്പോയമീട്ടും മിനക്കിട്ടേബാൾ
മിള്ളം'അസം ഫർമ്മറഗിരി പാടി—
യിള്ളംകൂളർത്തെന്നലവഞ്ചിട്ടേബാൾ,

1

മുഡാന്തപിതം പക്ഷ്യികൾ സുക്തികുഴലം
മുഴക്കിയണ്ടിന്നു പറന്നിട്ടേപാർ,
ങ്ങരാമന്നപ്പുവെന്താടിതനക്കരു
വസിച്ചിരുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾക്കും! (യുമകം) 2

കരണ്ടുപൊന്തപനിനീറലർച്ച—
ഒണ്ണിത്തെ തൻ പാണിക്കളാനിനാലു,
ഇട്ടും, ബുധമഴിത്തു കാറി—
ലുലഞ്ഞെ പുഞ്ചായലൊത്രക്കിവെച്ചും, 3

ചാലപ്പോൾ വൈപ്പേറിരു തൃളിപ്പിടം തന്ന
മനോജ്ഞത്വമാം മാത്തകവത്തി ഹാരം
ചലിപ്പുതോക്കാതെയു, മുജജപ്പലഭ്യം—
സാരിത്തലഭ്രത്യു ചെടിപ്പുട്ടണ്ണിൽ,

മതത്തിൽ മാറിച്ചുവില്ലയോനിൽ—
ക്കൈക്കുറഞ്ഞ കണ്ണിടാതെ
പ്രേമാർദ്ദമായ് നർക്കവചല്ല ചൊന്നം
മദ്ദീയചീതേശപരീ വാണിങ്ങൻ!

അപാംഗവൈക്ഷണവിശിവാളിയേരു
പിളന്റ് മനാനസകംഭമഫ്പാർ
അതിക്കൽനിന്നിന്നെന നിസ്ത്രീളിച്ച
ഫ്രേമസ് ഫ്ലറനായുരീ മനമനം:

“ജീവാധിനാമേ! ഭവനം നമ്മക്ക്—
തമോപ്പത്താൽ നിറവുറ്റതല്ല

മീനിത്തിള്ളും പ്രണയപ്രദീപം
തെളിച്ചു സഞ്ചാഗ്യസ്വല്പസംശയം!”

7

“പാശാക്കിടേണ്ടിക്കൊക്കക്കതീർച്ചു—
ത്തണിഞ്ഞെതകാലം വധുഭുണ്ട് നമ്മൾ
വരന്ന ഗാന്ധർവ്വവിവാഹലക്ഷ്മീ—
പദ്മാളിൽച്ചേരുന്ന പതിച്ചുകൂപ്പാം!”

8

കരങ്ങൾചെത്തകമനിയമായ
സന്ധ്യാവിലാസൽ സുമുള്ളത്തമാനിൽ,
കടന്ന ഭാസ്യത്യവിരിപ്പുന—
വാടികകും രാഗചുദിത്തൻ തന്നുൾ!

9

ജയിക്കേ ഗാന്ധർവ്വവിവാഹലക്ഷ്മീ—
വിലാസവായ്പേപ്പു, പ്രണയപ്പടപ്പേ!
ജയിക്കേ ഭാസ്യത്യവിലാസലക്ഷ്മീ—
യപാംഗയുമപ്രഭതൻ പകപ്പേ!

10

ഒരു ശ്രദ്ധനിശ്ച

(അന്നനട)

പകലവന്നു വിലയം കണ്ടുകൊ—
ഞങ്കമലൻ വിരിഞ്ഞെന്നുതു യാമിന് !,
പൂളക്കിതാംഗിയായ് പൂളമലരോളി
വളർമ്മന്ത്രിതം പൊഴിച്ചു നില്ലുന്ന!
ശ്രദ്ധിന്നു തുകം കിരണമാലകൾ
വരാഭയാർന്നിട്ടും രജതധൂസരം
ഇടയ്ക്കിട്ടു വിളക്കന്തു പച്ച—
ചൂടിപ്പടപ്പിലെത്തലിർക്കണ്ണകളെ!
മരിച്ചപോരയാരാപ്പുകലിനെപ്പറ്റി—
തതിരക്കിയെന്നോ തെല്പുറിഞ്ഞു മാത്തൻ,
തയകൾ തന്നുടെ ഗള്ളങ്ങളിൽ തുണ്ടി—
ക്കരണ്ണതുകാണ്ടെന്നോ പുലസ്പിപ്പോകനു!

നിശീലമാം കരീക്കയിൽ വിച്ചത്തിയ
സുഖാദനമായ ചീരകകളിലേ,
മനംമയക്കമാറ്റുമെന്നോജ്ഞമാ—
യന്നേക്കമാർന്നുന്നും കനകപൂളളിപോൻ—
പ്രകൃതിദേവിതൻ ഗള്ളത്തിന് ചാത്തിനോ—
രക്ഷകരമ്യമലർമ്മാല്യങ്ങൾപോൻ—
ശഗനമാം നീലക്കണ്ണലാസ്സിലെന്നോ
ജഗദ്ദീശൻ ചേത്ത ലിപിക്കളുന്നപോൻ—
നടനംചെയ്തിട്ടും ശരന്നിശ്ചയുടെ
നിളിലത്തിൽക്കാണം ഹീമോദകാംശംപോൻ—
വിയല്ലതികയിൽ വിളങ്ങിക്കാണായി
വിരിമലങ്കൾ—വിലസ്ത്രത്വാരകൾ!

ചലൻതതിരകളാൽ പൂളകംചാത്തിട്ടും
ജലനിഡി വിത്രസ്പിട്ടും നരച്ചുണ്ടിൽ,

നിശാധിപൻ നിജകരങ്ങളാലോത
 പ്രശാസ്തലാവണ്യതസായനം തുകി,
 അതിന്കരയിൽനിന്നറങ്ങിട്ടും, ശൈല—
 തത്തികൾതന്നെട തലകൾതന്നില്ലോ,
 അതിലണ്ണയുന നദികളില്ലെങ്കിൽ
 പൂത്രമണംതുടിട്ടിനികരങ്ങളില്ലോ,
 കടപ്പനകളൊക്കയത്തിയ പച്ച—
 ക്കുടകൾതന്നെട മുകൾപ്പുരപ്പുംല്ലോ,
 വിലസൽപ്പുച്ചപ്പുൽത്തൊടിയണിഞ്ഞേതായ
 മലബന്ധവിന്നേര വിരിമാറികല്ലോ,
 തുഷാരലേപനം തുടങ്ങു മരം
 സൂഷമയാർന്നിട്ടും സുധാകരൻ—വരൻ!

ശ്രൂവിയമായ ശരനിശയാണെന്ന്
 മതിയിൽ മായാത്ത മനോഹരചിത്രം!...
 അതു നിന്നച്ചിനിക്കരയുന്നില്ല എന്ന്
 ഹതവിധിയുടെ ദുരന്തചേഷ്ടിതം!

മിന്നൽപ്പിണർ

(മഞ്ചരി)

മനിനം വില്ലീനം മാണിക്യദീപമേ,
മിനക; മിനക, മിനലേ നീ!

വാഷ്കിക്രൂടി വന്ന വാനിനയയ്യുമാ—
കഷ്കാപാംഗകടാകഷംപോലെ
സന്ധ്യാധ്യടിതൻ സാരിയിൽ മിനന
ബന്ധുരജപ്പാൻകസവനപോലെ—
സ്രകാരമേഖലപ്പാവിലാലോലരമ്യമായ്
പാകമല്ലക്കളുനപോലെ—
വേദാമനീർജപ്പായ്യയിലപ്പജപ്പാർജാതമാ—
മോമത്തറ്റഗണങ്ങളുനപോലെ—
തരബിട്ടംകാർമ്മകിൽതനിൽ പടർന്നിട്ടു
ക്കാശുനവല്ലിപ്പട്ടപ്പുപോലെ—
ലാവണ്യലേരമേ, നീയുദിച്ചീട്ടുനേബാർ
ദേവന്തു മേദിനി മോദപൂർണ്ണം!

മനിനം വില്ലീനം മാണിക്യദീപമേ
മിനക മിനക മിനലേ നീ!
ആനന്ദനമേ! നീരെ നോക്കുന്നോഫൻ
മാനസമേനൈ തൃടിച്ചീട്ടുന്നു?
കാമനയാളുടെയാമലർമമയ്യിൽ നീൻ
കൊമളിമാവല്ലും ചെർന്നിരിക്കാം!
ചാപലായ് തീർന്നെന്നാരച്ചാത്ത കാണ്ണതും
ചെനേബാൽപ്പരിയേബാലും നീനിൽമാത്രം!
ശ്ലമതൊന്നല്ലോ നീയുദിച്ചീട്ടുനേബാർ

മാലിനേന്നമാനസം പഞ്ചവയ്യാൻ!
 ആരമ്പ്യവിഗ്രഹമോർമ്മവത്തതിടാ—
 നായിരിക്കാം നീയണ്ണത്തിപ്പോൾ,
 മഹങ്ഗാനാട്ട് മറഞ്ഞുപോ,യിന്നിമേൽ
 നിന്നേന്നു കണ്ട് താനാദ്ദപസിക്കാം!

മായായ്യ മിന്നലേ!—മാനത്തിന്നമാറിൽ നീ
 മായായ്യിൽ മഹനം ശ്രാന്തമായീ.

ഉണ്ട്‌പൂർണ്ണ

കൊച്ചമിരവു കഴിഞ്ഞു; കണ്ണതുറന്നു; കിഴക്കൻ
കൊച്ചുടികളിലെല്ലാം ക്ഷമച്ചാൽത്തിരുന്നു,
അട്ടതുടട ദലജാലാലോലഗേന്തും തുന്നാ—
മട്ടമലർന്നിരയെല്ലാം മനമനം വിരിഞ്ഞു!

പകലവ വിലയത്താൽ പങ്കജം സകടത്താ—
ലക്ഷ്മിവസിച്ചുരല്ലിനന്ത്യം ഭവിക്കേ,
സപകവരകരപുരാലിംഗനാമോദഭാര—
പ്രകടവശഗഡയിക്കണ്ണു മെണ്ണത്തുറന്നു!

വനപ്പ് കിശോരൻ വന്നലജ്ഞത്താൽ നേരം
വന്നജനിർ വിരിഞ്ഞും വഞ്ചുളക്കുലത്തും,
കനകകരമിളക്കിക്കണ്ണകളുക്കും കണക്കി—
ദിനമണിയണിയും പുകാർവ്വേനകം ലസിപ്പു!

മധുമധുരഫ്രഡാരം പാടിയെത്തുന്ന നാനാ
മധുകരനികരത്തിൽ ഫ്രേമഗാനങ്ങൾ കേൾക്കേ,
വിധുരത്തും മുഹൂര്ത്തും പുഷ്പങ്ങൾ മോഭാൽ
മധുരതരമരനും തുകിയാട്ടുന്ന മനം!

അലസഗമനയാദോരാറിലാലോലമോലു—
നലകളി, ലവൽ വീഴ്ത്തി തുലവല്ലിസ്തുവഹം,
മലയജമണമേരും മനവാതത്താടനോ
ചീല കട പറയുന്ന മർമ്മരവ്യാജഭാവാൽ!

പുലരിവനിതയെ തുംബേളുയിൽ സ്ത്രാഗതം ചൊ—
നല്ലുതരമമനോന്നേഷമോടേല്ലുവാനായ്,
പല പറവകൾ പാടും പാട്ടേക്കുട്ടാത്താഹഷാ—
ലുലകിതു പുളകം ചാൽത്തന്നതണായിരിക്കാം!

കൂളകളുകളുടേക്കുളികാകളികോമളം കേ—
ടിളക്കിന ശലഭാളീമേളനും ചേർന്ന വാടി

പൂളകിത്തരവോടും, പുള്ളധാസണങ്ങളാട്ടം
വളരെബുളി തിരള്ളംമാറാട്ടനേകം ലസിപ്പു!

ഈ രഹ്യാമയമാം പ്രഭാതസമയം,
പാഴാക്കിടാതേല്ല; നിന്മ
താരങ്ങും തരളാടമാം മിചി തുറ
നീരെന്നും പുശേവതലേ!
അരക്കണ്ണും ജീവനേകി, യവന—
പ്രാതംനാരാണതിന്
സ്ഥാരഗ്രീ തിരിയേ, യൈച്ചപ്പതിനവൻ
തൽക്കുത്യുവും ചെയ്യാതോൽ.

അക്കട്ടേ; അതിനെന്തു്? വീണാ മലം
മൺഞ്ചുമാ ദീപവും
പോകട്ടേ;—പുത്രതായി വീണ്ടുമത്ര വ—
നെന്തത്തീടുമെന്നുകുംപിലും
'വേകട്ടേ സതതം മനം തവ'—അതാ—
കാമെൻഡാരോലേവനം
പുകട്ടേ, സുരലോകമെൻ സുതനേഴു—
നോരാതമവാതം, ശ്രദ്ധം.

രഹസ്യരാഗം

(കാകളി)

“ഗംഗയിൽനിന്നും ഘടവുമായത്തുമാ—
മംഗലശാലിനിയെങ്കു മറഞ്ഞപോയു്?
അക്കാൽചുംബിലനേപാലിയൊന്നിനീക്കേൾക്കവാൻ
മർക്കണ്ട്രയുമം കൊതിക്കേണ്ട വ്യത്യാസായു്!

എണ്ണാക്ഷി, ദാനാക്കിലേതോ പുമാൻതനൻറ
പ്രാണാധിനാശികയായു് തീർന്നിരിക്കണം.
അല്ലെങ്കിലപ്പും തിരുപ്പിയെന്നിൽ ജനികയാ—
ലഘുണിവേണിയാളുന്ന തൃജിച്ചുഭാം!
മിന്നൽക്കാടിയവർ തെന്നലോറഘസി—
ചുംനായും വീക്ഷിച്ചിരിക്കമാ വേളകൾ—
സംഘ്രഷ്മികാലങ്ങൾ—വീണ്ടും കൊതിച്ചു ഞാൻ
വൈവശ്യമേൽക്കവെത്തനിനാണീവിയം?
ഇങ്ങിനി വീണ്ടും വരാത്തത്തുപോലെ, യാ—
മംഗളവേളകൾ യാത്രപറഞ്ഞപോയു്!
രാജമരാളികേ! നിന്നോടു ചേരവാൻ
നിചനാം കാക, നിവനർഹനാക്കമോ?

അററം ചുതണ്ടിയണ്ടള്ള വാർഷന്തള—
കരായിൽ മല്ലിമലർമാല ചുടിയും,
തുംഗസൂനയുഗം ത്രഞ്ഞ ത്രഞ്ഞസ്യമാ—
മംഗലമണ്ഡപമാകിന മാത്തടം,
ഹാരാവലിയാലലംകരിച്ചും, നീല
നീരാളസാരിയാൽ പൊന്നടക്ക മുടിയും,
മഞ്ഞലമാകിന കാൽത്തളിൻവയ്ക്കിനാൽ
മഞ്ഞിരശിഞ്ചിതം മനമായു് വീശിയും,
വാമഭാഗത്തിലുടക്ക തെല്ലു ചാന്തു, തൻ
ആമലക്കയ്യാൽ ജലപാലം താണീയും,

അപ്പാഴപ്പാർ പിന്തിരിശ്രീരാമൻ മേനീയി—
 ലുൽപലബ്വാനം തൊട്ടുള്ളകൊണ്ട്, ഇടേ!
 ഗംഗയിൽനിന്നു നീ പോകുമപ്പാക്കൈ, സ്ത്രീ—
 യംഗനാമഞ്ചലേ മറന്നപോയീടുമോ?
 എത്ര തൃടിച്ചതില്ലെൻ മനമിത്രനാ—
 ഒത്ര നിന്ന് സാമീപ്യമാണിച്ചു വ്യത്മമായു്
 ധന്യനാം നായകസന്നിധി പുകവേ
 അന്യവിച്ചിന നിന്നുണ്ടിച്ചുട്ടുമോ?
 ദൈന്യരഹിതനാരാൻ ദുഃസ്ഥിതിയോക്കവാൻ
 ധന്യനല്ലെല്ലായിവൻ ഹതഭാഗ്യവാൻ!
 ഇവിധിയശന്മുഹിമ നിന്നെന നിന്നുച്ചീനി—
 ബുദ്ധവിന് വിരീമാറില്ലെന്നു തുക്കിട്ടവൻ.”

ഇന്നവിധം ചിന്താസരിത്തിൽ വീണാരഹിതാരാൻ
 ഭാവിപ്പുന്നവും വാടകിക്കരിഞ്ഞപോയു്!

അങ്ങണദേശത്തിലെത്തിക്കീടപ്പറ്റ
 തക്കസവണിപ്പുട്ടലേസല്ലുയോ?
 ആരോഗലാളേ, ഭവതിയിത്രവഴി
 നീരണിച്ചപ്പുകടവുമേന്തി ഭ്രതം
 അനന്തിയിൽ പോയവേള്ളിൽ പോയതാ—
 ണിന്നിരപ്പുവക്കു കൈലേസ്തു നിന്നുംയാം!
 ഈ നിയി ഞാനെന്നർയായുസ്തുപോംവരേ—
 ഫുന്നനമാർന്നിനിസ്തുക്കിച്ചുവെച്ചിടാം!...

എന്തിതിനരഹിതിൽ കരിപ്പുന കാണ്ണതു—
 ദണ്ഡനിതിന് ഹേതു?—ഹാ! നിന്ന് കാമലേവനം!
 വായിക്കു...മൽപ്പുംയേ! മാലിന്യി! ശാലിന്യി!
 ഭ്രയിഷ്യശ്രോഭിന്യി നീ പാതഞ്ഞാളിച്ചുവീതോ!
 അഞ്ഞും ചതിച്ചു നീയെനെന, യെന്നോമനെ!
 നീയും സാഹസംചയ്യുകഴിഞ്ഞുവോ?
 ഗംഗതൻ മാത്തംതന്നിൽ കതിച്ചു നീ—
 യെന്നെന ചാട്ടനു, നീ കുതനല്ലുയോ?

അന്യുനോതവനാൽ നിൻ ഭാവിജീവിതം
യന്മാക്കീടാനരച്ചിതോ മാത്രമല്ല?
എക്കിലെ, തീവിയം നീ മരിക്കുന്നതാം
സങ്കടമെന്നിലിയറുന കാരണം!

“മുങ്ങി മരിക്കുന്നൊപ്പം വിനാഴിക
പൊതുക്കിടക്കവാൻ യോഗ്യംബാവുകിൽ,
അപ്പുവന്നതിലെപ്പുകൾ കണ്ണക്കിലു—
മുർപ്പുകളിൽ ഞാൻ നിർപ്പുതിനേട്ടവൻ!”

എന്ന നീ ചൊൽവതാണെൻ ചിത്തപല്ലവി
ചിന്നപ്പുളിക്കം നിശാതബാണം തുടേ!
എയലക്കാവിലെപ്പുപ്പുങ്ങിൽ കൂടിയും
നിന്മനം സ്ഥാനികമാറു തോന്നിട്ടവാൻ,
ഇതുമേൽ ഫ്രേമം ഭവതിക്കിവന്നോട്
ചിത്തത്തിലുണ്ടുന്നറിവായതില്ല മേ!

വിണ്മണിമേടതൻ വെണ്മാടമൊന്നിലായ്
കണ്മണി! യെനെന നീ കാത്തനില്ലെനവോ?
വന്നിട്ടുണ്ട് ഞാൻ ധന്യു, ഭവതിതൻ
പിന്നാലെതനെ പരമസത്ത്വനായ്!
മാലിന്യമേലാത്തതാണ നിൻ മാനസം,
മാലിനീ! മാലിനിയുണ്ടാകയില്ല തേ!
സൗന്ദര്യപരവരേ, നില്ല, വത്നെ നിൻ
മോഹനമാം മലർവാടിയിലേക്കു ഞാൻ.

കറവാക്കുകില്ലും നിന്നോട് ചൊല്ലവാൻ
കറക്കുകലി, കഴിവായതില്ല മേ!
നഞ്ചുടെ ചിത്തേംഗിത്തുൾ സർവ്വപദ്മം
നമ്മളിൽത്തനെന ലയിക്കെടുയീവിയം!

മാഹാത്മ്യശ്രാലിനീ, മനാകിനീ, നിരുൾ
മോഹനമാക്കിന കല്ലോലപാളിയിൽ,
മൽപ്പാണനാമതൻ മാലിന്യമേലാത്താ—
രപ്പാണവാതം കിടപ്പുതുണ്ടാക്കണം!

ആ നീഡി മേധും, വഴിതെളിച്ചീടുക
ഞാനം വത്തു, ക്ഷമിക്കണം കാൽക്ഷണം!
നിക്കാത്തക്കയിൽ കൂതിച്ചുചാടിന
പെണ്ണണിതൻ പ്രിയപിൻഗാമിയാണ് ഞാൻ

ദോഗമേ! നീ വിഷംകങ്ങന പന്നഗം
ത്യാഗമേ! നീ സുന്ദരസുമതല്ലുജം!
മായാപ്രപഞ്ചമേ, നിൻബന്ധപാശമോ—
നായറുത്തിട്ടനാതിൽ ക്ഷമിക്കേണമേ!

ഒന്ന നിൻ പറ്റം തെളിക്കു ജലദമേ,
മനാനിന്മവമൊന്നാക്കി നോക്കരു, ഞാൻ!
സൗന്ദര്യപരവരേ, മർപ്പിയ, നീക്കു, നിൻ
മോഹനോദ്യാനത്തിലേക്കു വത്തു ഞാൻ!

സ്വപ്നവിഹാരി

(വഞ്ചിപുംക്*)

ചരംബന്നവസാന മരീച്ചിയും മരയവേ
വരാണംസമാപ്പിയിട്ടാഴിൽത്തു യോധർ!

ചുട്ടനിണക്കലുംതന്നിൽപ്പിടച്ചീടും കബന്ധങ്ങൾ
ചുട്ടയിലേക്കെ ചുമനുള്ളത്ത നേരം,

പകലാകെപ്പടപൊതതുടലാകെ മറിപ്പുട്ടു
സപകതന തള്ളംനോത യുവസുഭഗൻ,

ചടങ്ങിത്തൻകട്ടിംത്തിൽ പുറത്തുള്ള മനോജതമാം
മുമലശ്രാവിൽവന മയ്യൈബിശൈ!

മലയുത്തത്തും, ശീതംനിരത്ത ചന്ദ്രികച്ചാത്ത്—
മലയവന്തള്ളിനാൻ സുഖപ്പിസൗഖ്യം!

മിചീഷിണകളിൽ വന്ന മിളിതരണേന പുൽക്കീ
വഴിശേ നിഅാദേവിശാം നിലിന്പനാരീ!

അ മധുരദർശിനിതൻ മടിത്തട്ടിൽ കിടനകൊ—
ണകമനസ്സവുംകാർകയായവൻ ക്ഷണത്തിൽ.

‘അടർ തീന്; പിരിജുവാനനമതി ലഭിച്ചു; തന്ന
പടകടിരവും, എടിത്തുടൻ തിരിച്ചു

അകലെയാം നിജനാട്ടിലരത്നാക്കിയിട്ടുള്ളി—
പകമലർ തെളിഞ്ഞുകൊണ്ടണഞ്ഞു യോധൻ!

നരജിച്ച തിരതല്ലുമതവിച്ചാദ്വു,മതി—
നരീകിലെ വനപ്പച്ചപ്പട്ടകളിം,

---

* From English, a free translation.

അതിനുള്ളിൽ പെങ്കിളികൾ പൊഴിച്ചീടും
 ഗാനങ്ങളും
 പുതുപുകൾ പരത്തിടും പരിമലവും,
 നിജചിത്തം കളിപ്പിച്ചു; നിരവധി നിരന്മക-
 ണങ്ങളുമറിവുറോരാറിയന്നായം,
 അവരോടിയച്ചത്തത്തിപ്പിരിഞ്ഞതൊട്ടുവരെ—
 യവനുടെ വൃത്താന്തങ്ങൾ തിരക്കകയായും!
 പരമസ്തുഷ്ഠിപ്പുണ്ട് പലതുമവരോടോതി—
 പ്പിരിഞ്ഞു, തന്റുഹാത്തിനേരു നടക്കാവായീ!
 ഇതവശത്തണിചേരും വിളഞ്ഞെന്തുപ്പാടങ്ങളു—
 പ്പുതക്കുകേന നോക്കി മനംകളിർത്തു!
 പലമട്ടിപ്പുംപാടിപ്പുരിചോടപ്പാടംതന്നിൽ
 ചില ചെറുമുകൾ കൊണ്ണു കതിർക്കരകൾ
 വരവിൽ കാനപോൽ കാണായും; കമലപ്പുണ്ണ—
 കൊടിയാർത്തൻ
 വരവേമസമക്ഷകലശംപോലേ!
 അവ കൊത്തിച്ചിരകടിച്ചുവിട്ടതിൽ പറന്നിടും
 വിവിധവർഗ്ഗത്തിലുള്ള കിളിക്കലവും,
 കയിൽവിളിച്ചുണ്ടാത്തിവിട്ടിളകിപ്പാനണിയീള
 വൈയിലിൽക്കളിക്കും ചിത്രഗലഭങ്ങളും,
 അകതാരിലതിമോദം വള്ളമാറണ്ടു; തൻ
 പുകൾപെറും സദനത്തിൻ പടിപ്പുരയിൽ,
 ശിമിലക്കണ്ണത്തെത്താടും മധുരസുസ്ഥിതത്തെത്താടും
 വ്യമയറു നിജപുത്രി വിലസീടുന്നു!
 അരികിൽ ചെന്നതിവേഗാർ ഗളംകനിച്ചുടക്കയോ—
 യതമക്കണ്ണത്തിനെ, മെഴുിൽപ്പുളക്കംചാത്തി.
 അക്രൂന്നിനണ്ണതു തനകമലർമണിദീപം—
 പികമൊഴി—പ്രിയപതി—പ്രണയമുത്തി!—

നൃനിലാവൊളിയിളംഹസിതലേഗത്തിനാലും
മരിമാനം മട്ടപ്പാൽ കടാക്ഷത്താലും,
കത്രകാൽ സപാഗതംചപാലും കവലയമിഴിക്കെത്താ
നത്രലരാഗത്താട്ടിരെല്ലയായ്.

വിരഹമേ,ഡോക്ടർവിൽ നിൻവിജയത്തിൽ
സുവിപ്പുതിൽ
പരമിനിജ്ഞണോ ഭാഗ്യം പ്രണയികളിൽ!
പരമസംതൃപ്തയായിപ്പരിചരിച്ചിരിക്കാം തന്ന
പരഭ്രതമൊഴിയാളാം പ്രീയതമയും,
അരീകിലായ് കൊഞ്ചിനില്ലോ നീജ ഭാഗ്യലതിക്കരണം
പരിമളാഞ്ചിതവിരിക്കിമധുമലങ്ങം,
ദൈഹിച്ച വസിക്കുന്നു,” ... “ഉണ്ടക,വേഗം,നോക്ക—
കതണോദയമായ്, മതിയുറക്ക,മേംകൾ!”
ഇത്തും നീജമേനീ കുലക്കിവിളിച്ചണ്ണത്തു—
നതിലളവരുഴുന നീരസത്താടെ,
നയനങ്ങൾചീക്കി തെട്ടിയുണ്ടനീരു സാധ; നീജ—
പ്രീയ, പുതു, സദനവും മരഞ്ഞ പോയീ!
ആരോമൽപ്പുത്രിയാൾ തുകിനിന കിളിക്കൊഞ്ചുൽ
എലാര‘എണ്ണാ’നിന്നബത്തിൽ ലയിച്ചുപോയീ!

ക്രാന്റീസ് ക്രാന്റീസ്

പെപതലോടൊതനിതമു—“കണ്ണത
നീ, നല്ലകമ്മയ്യാതമു!”

പൊന്തല്ലീ ചോൽകയാ, “ബന്ധേ,—കാൺകീ
മിനാമിരന്തുകൾ ചെമ്പേ!
ആരിവയ്യുകീ വെളിച്ചും?—അസ്യ
കാരമകറിടാൻ തുച്ഛം!”

“കണ്ണണി! നിന്നെയെന്നിക്കായു—തന്നോ
രമഹാൻതന്നെയിവയ്യായു
എകിയതാണി വെളിച്ചും—തുച്ഛ—
മാകില്ലിതെത്രയോ മെച്ചും!”

“പുന്പാറപോലെ പറന്ന—വന്നീ—
ചുമ്പകക്കാസിലിതനം.
ങന്നല്ലനേകം നിരന്ത—ഈവ—
യെന്നകം, ഹാ, കവങ്ങൻ!
അമേധിവക്കില്ലേ ശേഹം?—വാഴാ—
നിമ്മാരക്കാസിലോ മോഹം?”

“ഈ മരഞ്ഞടവും കാച്ചം, മറ്റു—
മാ, മിവതൻ മെച്ചം വീച്ചും”

“അമേധി! യിവരേരെയില്ലേ?—പള്ളി
ക്കുടമിവർക്കാനമില്ലേ?”

“ഈല്ലോട്ടിയില്ലിവക്കാനം—ഈവർ
നല്ലവരാണെന്ന തോന്നം!”

“കഷ്ണിമെനിക്ക പഠിപ്പാൻ—പോന്നം
കിട്ടില്ല നേരം കളിപ്പാൻ!

‘ബുക്ക്’വാളിച്ചു മുഖിഞ്ഞു—കേൾക്കൊൻ
വാക്കെ, നന്നരഹാച്ചുള്ളടഞ്ഞു.

ററവാക്കെല്ലാനും തതരവി—യെങ്കിൽ
പറുമോ?—കാര്യങ്ങൾ പറവി!

ബൈജ്ഞാനിക്ക് കയറിനില്ലെന്നു—പാഠ—
മഞ്ഞുത സ്താനെഴുതേണാം!

എൻ തുടപൊട്ടിത്തകർന്നു—സാറിൻ
വന്നതല്ലെന്നോ നിൽക്കുന്നു?

എത്ര പഠിച്ചാലും പോരാ—തല്ലോ,
തത്ര ശകാരവും തീരാ!

എയ്യ വിഷമം പഠിപ്പാൻ—ഈവർ—
ക്കെന്തൊരാദാഹം കളിപ്പാൻ!

തന്മരാ, നീവിധിയം നല്ല—പിച്ചി—
ചെമ്പകം, റോസ്, തെഴുപ്പ്,

ഇങ്ങനെന്നോരോ ചെടിയിൽ—നല്ല
ഡംഗിയെഴും പുന്താടിയിൽ,

എന്നയിവത്തെട കുടെ,—പോകാൻ
മിന്നാമിന്നണ്ണാക്കിക്കുടെ?—”

“നാട്ടിനു”

“ഹാമൽപ്പിശേ! പിംഗ് പൊറുക്കുക; ജീവിതത്തിൻ കേൾമപ്പുസന്നവദ്ദേണ, മഷിതേച്ചുപോയു് ഞാൻ; നീ മന്യായി വിലപിക്കാത്തെ, രണ്ടതിൽ ധീ മണ്ണിടാനിവന സംഗതിയാക്കിടോളു്!” 1

“ദാന്പത്യവല്ലു പുതുപുക്കളിണിഞ്ഞു; രാഗ— സന്പത്തിനാൽ നിലയനം നവനാകമായീ; തേന്പുണ്ണമായു് മുകളുമേകമിതാ വിരിഞ്ഞു സന്പുണ്ണശോഭയോടു മുന്നിൽ വിളങ്ങിട്ടുന്നു!” 2

“ഞാൻ പോക്കളുത്തിനൊടു ഹാതുപറഞ്ഞു വീണ്ടു— മെൻ പോന്നവെത്തലിനുള്ളതു വത്തംവരേക്കം, ചെബുപാൽത്തിനപിതു നിനക്കു സുഖംതരട്ടു, ഞാൻ പോയു് വരട്ടു, സരളേ, കരയാതിരിയു് തുംബി!” 3

“പന്തിക്ക പന്തവുമെടുത്തു പകൻ പക്കിയു്— തന്ത്രങ്കുമത്തിനമൊങ്ങാനിന ശത്രുശസന്ധ്യം ചെപ്പിയിൽ നമ്മുടയ നാട്ടച്ചുടന കണ്ണി— ട്രന്തീപുരിയുകമിരംകുഴിക്കയോ, ഞാൻ?” 4

“നാനാതരത്തിൽ നിജനാട്ട നശിച്ചുാടുക്കു— മീ, നായർ വംശത്തെ വേദമരിഞ്ഞുവീണ്ണു, ഹാ! നാണ്ണവും ചുണ്ണയുമറു വസിക്കയെങ്കിൽ ഞാ, നായുഡുകളുരിഞ്ഞിന്തുലുമമാക്കീ?” 5

“ജീവൻ!—വരണ്ണ തുണ്ണമാണ്ണതു്”; പോയിയെങ്കിൽ പോവട്ടു!—യെൻ കടമ ഞാൻ നിറവേറുമെങ്കിൽ, ഹാ! വല്ലഭേദം, യുപരിയെന്നൊരു ചാരിതാത്മ്യം കൈവന്നിടേണ്ടു ഭവനത്തിലെന്നിക്കു ഭേദേ?” 6

“താരങ്ങളായു് വിലസിട്ടു മമ മാതൃലക്കു— തുളാ, രക്തമെൻ സിരകളിൽ പ്രവഹിച്ചിട്ടുന്നോൻ,

പോരല്ലയേതു പ്രളയത്തൊട്ടമൊന്ന നീനു
നേരീടിടാൻ മമ കരിങ്ങൾ ബലിഷ്യമഞ്ഞു!”

7

“എതാണു ‘ടിപ്പ്?’—ജൂനാമവന്നെല്ലു കാര്യം,
ശ്രീതാവിച്ചന്ന ചെറുവഞ്ചീയിൽ വന്നുകൊരാൻ?
എതാണ്ടു മാപ്പുതിനു നില്ക്കുത്തനെ!—പോട്ടേ,
വീതാനകന്പമത്രടയ്ക്കുവതാർ സഹിക്കണി?”

8

“ആകട്ടെ, യെന്നുമണ്ണയും ഭവതിക്കൈ സൗഖ്യ—
മേകട്ടെ, യെൻ സുതന ദൈവപമന്നഗ്രഹങ്ങൾ!
പോകട്ടെ, ഞാൻ പ്രിയതമേ!—രണ്ടുവിലേക്ക
പോകട്ടെ,—നമ്മുടയ ‘നാട്ടിനു’വേണ്ടിമാത്രം!”

9

ഒരു പുൽക്കൊടിയുടെ പ്രേമഗാനം (മഞ്ചരി)

പ്രേമമേ! നീയോത്ത മന്ത്രാത്ത താരകം
മാമകമാനസമജ്ജ്വലിപാ!

ഹൗയുഷസ്യയതൻ ഭ്രയിപ്പശ്ശോദമാം
പീഡിഷപ്പുരിതസുസ്ഥിതാംശം,
മാമകമുല്ലാവിൽ മിനം ഹിമോദക—
മാണിക്യവണ്ണം തലോടിയാലും,
എന്നട്ടത്തത്തിക്കലുകാിവിളിക്കമീ—
തെന്നന്തൽ കരഞ്ഞ പറവെന്തനാലും,
മംഗലഗാനമോ, മാരണഘാഷമോ
പൈക്കിളിശ്ശട്ടം പുലസ്പിയാലും,
ചന്ദ്രതേൻ മാക്കാപിൽ മേവിന കോകിലം
പച്ചമംപാടി മയക്കിയാലും,
തെണ്ടിമണ്ടിച്ചുമാ വണ്ടിണ്ട വനനൻ കാൽ—
തെണ്ട പിടിച്ചു കരഞ്ഞതനാലും,
ഹൗ രാഗസിന്ധവിൽനിന്ന പിന്നാറുകി—
ശ്ലാരാമവല്ലികേ, നീണ്റ്റയം സ്നാൻ!

പ്രേമമേ! നീയോത്ത മന്ത്രാത്ത താരകം
മാമകമാനസമജ്ജ്വലിപാ!
കാലങ്ങളെല്ലത്യായ് കാട്ടപ്പുല്ലാമെന്നർ
ലോലപ്പുദയം വിരിഞ്ഞതശ്ശേഷം?
എത്ര മിന്നൽക്കാടി മിന്നിമരഞ്ഞപോ—
യെത്ര മഴവില്ല മാഞ്ഞപോയീ?
പൊൽ പന്നിർപ്പുകൾ കൊഴിഞ്ഞതില്ലതു, ന—
ശ്ലിശ്ലപ്പുജ്ജ്വലെല്ലതു വാടി?
വാസനലക്ഷ്മിയം ഹേമന്തദേവിയം
ഭാസിച്ചിരുന്ന ഭരിതമോദം!

വാനിനെ നോക്കു വരവായി വാഷ്ടിക—
 മാനിനി മദമായാടിയാടി,
 എല്ലസുമങ്ങൾ കൊഴിഞ്ഞു തത്രാഡി
 പല്ലവതല്ലജപാളി ചാൽത്തീ!
 അനും തോൻ രാഗവാൻ—ഇന്നും തോൻ രാഗവാൻ
 എന്നമിക്കട്ടു തോൻ നിന്നുകൊള്ളാം!
 എന്നെച്ചതിച്ചിടാനിനും ശ്രമിച്ചീല്ലോ?
 തെന്നല്ലോ മിന്നല്ലോ മാറിമാറി?
 ആകട്ടേ!—എങ്കിലെ, സെന്റ് ചെഫ്റ്റാക്കിലു—
 മാക്കലമില്ലെന്നിക്കല്ലുംപോലും
 ലോലകളേബരൻ—നാജൈ തോൻ പാഴ്‌വളും
 നാലഞ്ചു മൺതരിമാത്രമായീ!
 “മനിൻ മറിമായം കാണാതെയെങ്ങനെ—
 യിനിലയിക്കൽ തോൻ വാണിച്ചുന്നു?
 നാളെത്തക്കാരറരൻനും നാമ്പു പറിക്കവാൻ
 ചീരേണ്ണ വന്നേക്കാം!—വന്നിട്ടേ!
 എന്നെങ്കിലുമെന്നിക്കണ്ണെന്നും—തോന്തരിൽ
 വിന്നനായ് തീരവതെന്തിനായീ?
 ആജുകാലം തോനാനുചപിത്തനായ്
 രാജീക്കാം!—മരറയ്ക്കു ചാരിതാത്മ്യം?
 പ്രേമമേ! നീക്കൊയു മങ്ങാത്ത താരകം
 മാഖ, മാനസ, മജ്ജുദീപം!

വാരിളംവല്ലികേ, വാനിൽ നീ നോക്കു
 വാരോളിവാർക്കൊരാ വാരിഭാളി!
 എങ്ങുനിന്നാണവർ, പോകവതെങ്ങവർ
 മംഗലേ, നീയതരിവത്രണാ?
 ഇന്നലെല്ലുംസുവിൻ വിസ്തൃതമാത്തടം
 തനിലവെന്തെ തരംഗപാളി!
 ഇന്നവരംബരമതാനാഘുകീന
 ചെക്കരിയാട്ടിൻ ചെറുകിടാങ്ങൾ!

ആഴിതന്നുകത്തിൽ വീണ്ടും നീരായവർ
വീഴുന്ന നാളെയോ മറന്നാളോ!
എത്തുമരിവീലവ, രവർത്തൻഗതി—
യേതോ മഹത്ത്വക്കതിതൻ പ്രഭാവം
ആയവർത്തൻ പരിപാടിക്കുഹാകയും
സപീയേംഗിതംപോൽ കരിച്ചീടുന്ന!
ബാരോ ദിനങ്ങളുമോരോ തരത്തിലായ്
തീരുന്ന; നാമതു കണ്ടീടുന്ന!
കാലക്കുതവി, തൻ ലോലച്ചിരകടി—
ചൂലക്കുമാക്കിപ്പറക്കം, മുക്കം
എത്തന്നറിവാൻ ശ്രദ്ധിപ്പാൻ തുനിയുക!—
ഡേതും ഗ്രഹിക്കിപ്പുതിനെൻ്റെ തത്തപം!
എന്നോടു പോയാലു, മെനെന വിളിക്കുന്നോ—
ഉന്നോടു ചെല്ലേണ്ടതെന്നെൻ്റെ കൂത്യം!
ആ നീമേഷംവരെ, ഫ്ലാനന്നപീഡിഷം
ഞാനാസപദിച്ച വസിച്ചുകൊള്ളാം!

പ്രേമമേ! നീരായാൽ മണ്ണാൽ താരകം
മാമകമാനസമജ്ജുഡീപം!
നിപ്പുമ്പുമായി ഞാൻ നിന്നോടു ചൊല്ലുമീ
നില്ലീമരാഗരഹസ്യലേശം,
നീ ചെവിക്കൊള്ളുകയില്ലെങ്കിൽ വേണ്ട; കേൾ
ഞാൻ ചരിതാത്മനാണിന്നമെന്നം!
നിന്നിളംചെവടിതനാിലെൻ്റീഷം ഞാ—
നൊന്നചാച്ചീടാനനവദിച്ചാൻ,
ആനന്നനില്ലുന്നനായി ഞാനെന്നടെ—
ധാനനമിപ്പോൽ കനിച്ചുകൊള്ളാം!

തപൽപദചൂട്ടിൽ ഞാനേരും തുഷാരാംഗം
നൽപന്നിനീരായി വീഴുമെങ്കിൽ,
നിന്നനിഴൽപ്പാടിൽ ഞാൻ നിന്നൊന്നുനാഴിക
നിർപ്പുതിനേരുവാനാവുമെങ്കിൽ,
എന്നല്ലജീവിതശേഷം നിന്നക്കായി—
തനെന്നുപ്പിക്കവാൻ സാധിച്ചാകിൽ—

ഭാഗയേയത്തിൻപോടിപ്പു, ഞാൻ താവക
രാഗവാനായതു ഭാഗ്യമായീ!

പ്രേമമേ! നീയൊരു മന്ത്രാരത്ത് താരകം
മാമകമാനസമജ്ഞഭീപാം!”

വസന്താവസ്ഥാനം

(അനന്ത)

ഉദയഭാസ്യരക്ഷിരണ്ടുൾ തട്ടി
മുദിതഭാവത്തിലുണ്ട്‌വൈക്കില്ലോ,
കഴിഞ്ഞരാത്രിതൻ സ്വരണ്യാലുടൻ
മിച്ചിയിണ തെള്ളു കല്പിതമായി,
വ്യമന്നേറു പുമാ വിലപിക്കുമൊരു
പമികനോടിഡം പറഞ്ഞു കോകിലം:

“പരിതപിക്കാലാ, പമിക, നീ പുമാ
പരിണതഭാഗ്യവിധു മരകയാൽ,
കഷണികമാമതിൻ മനോജത്തുന്നുിത—
കണികക്കണ്ണ നിന്നുകരു കള്ളത്തനാൽ,
മരഞ്ഞുപോയെങ്കിൽ മരയച്ച!—അതു
നിറമെഴു മഞ്ഞമഴവില്ലപോലെ;
പരമഗ്രാമയാൽ പരിചസിച്ചുകൊ—
ഒക്രതൊടിക്കള്ളിൽ മരഞ്ഞുപോയതാം!
ഭവജലധിതൻ തിരകളിൽപ്പെട്ട്
വിവശനാക്കാതിഡ്ലാതവനെങ്കില്ലോ,
മനോരമത്തിലെ, മനിമയാസ്സുരം
മനോഹരമെന്ന കത്തുനംഖേങ്കിൽ;
മരീചിക, കണ്ണ മനമയഞ്ചിട്ട—
മൊരുമാക്കണ്ണത്തിനെന്ന നിലയിലാണ നീ!
കഴിഞ്ഞ സൗഭാഗ്യസ്മതികളാൽ തവ
ചിഴികൾ തെള്ളിനി വികസിക്കുമെങ്കിൽ,
അതു മതി; പുമാ ലയിച്ചിഡേണ്ടയീ—
പുത്രമലരിനെന്ന പുത്രസൂഷ്മയിൽ!”

കനലോളിയാർന്ന കത്തിരോൻ, പാരിടം
കനകകാന്തിയിൽ കളകിട്ടിച്ചുനേരും,

കരളുതകിന കമുടിനി കഷ്ടം,
 തെതെതെരെ ചുട്ടേന്തുവീപ്പിടിതാ,
 വിരളശീകരഹിമക്കണങ്ങളാൽ
 കരഞ്ഞിട്ടു കണ്ണഹക്കാിച്ചുടൻ,
 നലമൊടാടിച്ചും നളിനപാളികൾ
 പലതരം നീനു പരിഹസിക്കുന്ന
 തിരകളിൽ താണു മറഞ്ഞ തികളിൽ
 കരളിയു കണ്ണ തകർന്നിരാക്കുന്നു!
 മധ്യകരിക്കൽ മദാലപസ്യം കണ്ണ
 മധ്യരസുസ്ഥിതം പൊഴിച്ച മാലതി,
 അരൈകവരത്തുനിന ശല്ലങ്ങളോട്
 സരസസ്ല്ലാപം സമാരംട്ടിക്കവേ,
 മലരണിയണം പകൻനല്ലുവാൻ
 മലയമാത്രക്കൽ കരഞ്ഞുചൊന്നിച്ചും,
 തുനിന്തയിടായ്യുയാൽ തുഹിനമോഹന
 വന്പ്പച്ചക്കച്ച വലിച്ചിഴ്ഞ്ഞുന്നു!
 കഡംബവകാനനകമനിയാർക്കണ്ണപ്പാർ
 വദനം കോപത്രാലത്രണമായ് തൈനീൻ
 പങ്ക്കുന്നുന്നതിന ലതകളേ, നീങ്ങൾ
 മരിക്കിശേരാരകൾ വരുന്നതു കാണ്ണുകൈ?

മഴുകും നീങ്ങിയുഗന്ധുക്ഷത്തിന്
 കിഴക്കേക്കാസെപ്പല്ലാം തളിഞ്ഞനില്ലായി
 തരംഗവല്ലക്കി തെതെരെ മീടി—
 തതംഗിണിശണം തടവരു പാടി
 മമതാമദ്യത്തിന് ലഹരികാണ്ടിച്ചും
 മമ, മനമെന്തോ, പരിതാപം തേടി!
 വിലാസരംഗവും, വിലാപരംഗവു—
 മുലകിടത്തിനുള്ള തിവശങ്ങളാം!

കൊച്ചുട്ടി വാനിൻനീറുകയിൽ മുക—
 സ്ത്രീക്കുന്നുന്നുന്നുന്നുന്നുന്നുന്നു!
 പ്രണയശക്തിയു പല! തത്പരങ്ങളും
 ഗ്രനികളാമവരറിഞ്ഞിരാക്കുന്നു!

മലർവല്ലീ കെട്ടിപ്പുണ്ടനീടുനോരീ
മലയമാതതൻ മഹിതജ്വിവിതൻ.
എവിടെയും കാണും പ്രണയജ്യാതിപ്പും
സുവഞ്ചുന്നതനിശലാച്ചങ്ങൾ ഞാൻ.
ഇവൻമാത്രമാൽ നിഹതൻ, നിസ്സാരൻ
വിവശമാനസൻ, വിചാരവിഹപലൻ.”

വനാനലക്ഷ്മിതൻ വിരീമാറിലോത്
പനീരലരായിജ്ജനിച്ചു ഞാനൈക്കിൽ!
വരാട വാർന്നിടും വനമലർ തെണ്ടും,
വരിവണ്ണായി ഞാൻ പിറന്നിരനൈക്കിൽ!
മനനത ഹാന്തളിരശിച്ചു പാടിടും—
വനപ്പിഴയായി വസിച്ചിരനൈക്കിൽ!
മതിബീംഖത്തിങ്ങനൈക്കാതിച്ചുകൊണ്ടു നീ
മതി കതിച്ചുതെൻ ദാംഗിലച്ചിത്തമേ!

മനോജത്തെമാകന്നമകരദ്ധണ്ട്
മദ്ദോഹത്തനായി മയ്യുമാക്കയിൽ,
പമീകര്—എന്നോടു, പരഞ്ഞതൊക്കെയെൻ
കമകളാണെന്നു കത്തിയില്ല ഞാൻ!

അതെന്നെനെ?—മതി ‘വനുമതി’ മമ
മതിയിറുവിധം പിളത്തിടായ്ക്കു നീ!
അവഞ്ചുനിനിച്ചുച്ചാട്ടവശനാകാതെന്നാ—
രവസരമിവനാണപോലുമുണ്ടോ?

“മമ ജീവിതമാം മലർക്കാവിക്കലെ—
സ്ഥൂലവിഭ്രഷിത‘വസന്ത’ലക്ഷ്മിയാർ
നിജവിലാസങ്ങൾ നിറ്റത്തുവാനിതാ
നിനച്ചതുപോലെ നിലകൊണ്ടീടുന്നു!
മധുരദാസ്യത്യമകരദ്ധത്തിനാൽ
മനോജത്തെമായ “ത്തിൻന മദീയജ്വിവിതം
അവസാനിക്കുമീയവസരസ്”മുതി—
യവശേഷിക്കമോ തവ എഡന്തത്തിൽ?”

വസന്തകാലമൊട്ടവസാനിക്കാവേ
 വസുമതിയെന്നാട്ടുരച്ചുതാണിദം!
 ശരീ,ശരീ,യവർ പരീക്ഷിച്ചു മഹ
 പരിണയാൽപ്പരപ്പണയബന്ധമല്ലും
 അറിഞ്ഞതിരിക്കണമമലയാമവർ
 കരയെഴാത്താരെൻ കരളിനേപ്പറി!

വസന്തവുംപോയീ വസുമതിയുംപോയു്
 വസുന്ധരയിപ്പോർ നരകത്രല്ലുമായു്!
 മട്ടമലർവാടി വെടിഞ്ഞു ഞാൻ ചെന്നാ—
 ചുട്ടകാടിനകം കടക്കുചേടു വേഗം!
 അവിടുമാണെന്നെൻ്റെയകതളിർ വെന്നോ—
 രന്നല്ലശക്തിതന്നഭ്യസങ്കേതം!
 ചുട്ടെന്നടവീപ്പ് ട്രിക്കേ,കേണാലി—
 ചുടലക്കാടിനോ കനിവുദിക്കുന്നു?
 നിലമരനെന്നോ നിലവിളിച്ചുപോയു്
 നലമൊടുക്കരം ക്ഷമിക്ക ത്രിരേ!

അരതോജല്ലി

(പാഠ)

വിശ്വമണിപ്പുത്രർത്തനിൽ മേഖലങ്ങളാം
കണ്ണമയക്കിട്ടും തോരണം തുക്കിയും,
താരഹാരസഹസ്രങ്ങൾ ചാത്തിയും,
രാരദ്ദേശു വിളക്കക്കാളുത്തിയും,
മിന്നിമിന്നി വിടതം പനീരലർ—
ചപ്പാന്തുക്കിന്. മഞ്ഞിമന്ത്രിയും,
മായയൈന്തനറിയാത്ത പെപതലിൻ
വായിൽ നല്കുധാപുരമൊത്തക്കിയും,
അക്കിടാവിക്കുര ചെന്നോബരചുണ്ടിനേര്
പൊൽക്കള്ളർപ്പുനിലാവു നീക്കേഷപിച്ചും
സന്ധ്യത്തിൽ പുക്കവിൽത്തൊത്തിൽ നീത്യവും
ബന്ധുരമായ സിന്ദുരംപുരിയും,
മനദാസം പൊഴിച്ചുണ്ടത്തീടുന
സുന്ദരഗാത്രിയാകം രജനിതൻ,
പുവൽമെയ്യിൽ ഹീമകളുംമണി—
ഞാനി വസ്യാവലയം വിളക്കിയും,
മാനംഷാക്ഷിക്കഗ്രാചരനായ് വാഴ—
മാനന്മുത്തേൻ, ദേവ, സമ്പ്രാത്മനേ!
അഞ്ജലിക്കുപ്പി, പ്രാത്മനപ്പുക്കളും—
ലഞ്ജലിചെങ്ഗിട്ടുവോരിവനെ, നീ
നീന്തുമനദാസലേശത്തിനാൽ
നന്ദയോടൊന്നന്നഗ്രഹിച്ചീരാവു!

ശാന്ത

(കാകളി)

‘ജീവേശ!—സാരിയാൽ കല്ലീൻ തുടച്ചുകൊ—
ണ്ടാ വേപിതാംഗിയാം ‘ശാന്ത’ ചൊല്ലാറിനാൽ
“മർപ്പാത്മനകളവഗണിച്ചീവിയം—
മർപ്പാണനായകൻ ചെയ്യുന്ന സാഹസം—
ഭീമാപരാധം—സഹിക്കാതെ മാഴ്യാ—
ണി മാതുമേദിനി—മാഹാത്മ്യശാലിനി!
അഞ്ചാധാധന്യാമഹായകാക്ഷവാൻ
ധർമ്മയുദ്ധംചെയ്യു നമ്മുടെ സോദരൻ!
അതുകൂടും ഭക്തരാം മത്ത്യർത്ഥൻ മാറിലോ
തന്റെ ഭവാനിരക്കേണ്ടതിയായുധം?
ഭീകരം, ഭീകരം, ചോരബ്ദുഫയോലി—
ചൂബിലമാകയാ,യാഷ്ട്ര, കഷ്ണമേ!
അമ്മതൻ പിണ്ണുസുതരിലെബാന്ധുയോ
ധർമ്മനിരതൻ ഭവാനം?—ഭയക്കരം!
എന്നിട്ടും ‘ലാത്തി’ നീന്തിക്കൈളിപ്പിച്ച്
തന്റെ നാട്ടകാത്മക എഴുന്നക്കത്തിലും,
ശ്രീവാച്ചിട്ടം ‘വദൻ’ ദിവ്യാംബവരത്താട്ടം,
തസ്താജാതരോടൊത്തു ധർമ്മാക്കത്തി—
നഞ്ചകനായിറ്റമിക്ക ശ്രീശ്രൂം ഭവാൻ!
എക്കിൽ കൃതാത്മ ഞാൻ!—താവക്കജീവിതം
പക്കിലമാക്കാലിപ്പാതകവുത്തിയാൽ!...

ഇംവിയം ചൊല്ലും ദയിതയെ നോക്കാതെ
ഭാവം പകൻ കാതിരുള്ളറയ്ക്കൻ,
ചാടിക്കരേറിത്തിരിക്കയെ, ‘ലാത്തി’തന്റെ
മോടിക്ക പാണിയിലേന്തിജ്ജവം പുമാൻ!

ക്കണ്ണിൽനിന്നും വല്ലൻ മറയുംവരെ—
ക്കണ്ണനീർവാത്തു വാതിൽക്കാൽ നീനാർ സതാ!

രാഖ്

യർമ്മിന്ദർത്തനാട്യിലവരുടെ
മർമ്മംപിള്ളൻ മദിക്കന്ന ‘ലാത്തി’കൾ!
ചോരകളേമഹാനു തീരനു; ഭാരമാൻ
നീരവപാളിയ്ക്കുളിച്ചീരുന്നു!
നായകൻ ‘ലാത്തി’യെന്നാണീയതേരേരാത
നാരീലവാമം പതിക്കനു ഭൂമിയിൽ!
‘ശാന്തേ! മമ പ്രിയശാന്തേ!’—വിലപിച്ചു
താന്തനായ് വാജിപ്പുരാത്തുനിനക്ഷണം,
ചാടിയിറങ്ങുനു ക്കണ്ണനീർവാതേരാത
ധാടിക്കുട്ടിനു പട്ടാളനായകൻ!

ഓമലൈത്തൻകരവല്ലിയിലേന്തിയാ—
ഡീമാൻ റണ്ടലുംവിച്ച പിന്നാറിനാൻ!
തൻ പുരംഗൈതളാരാമത്തിലെത്തവേ
ചെമ്പകവല്ലിക വാടിത്തള്ളപോയ്!
പുൽത്തട്ടിൽ മനം പ്രിയയെല്ലായിപ്പിച്ചു
ജുത്തൈയരിയും പുമാനറിസംഭ്രമാൻ,
ശോരമാമക്ഷതസ്തപ്പക്കപ്പവാഹം നീജ—
വാരിളും തുവാലയാൽ തട്ടേതാതിനാൻ!

‘എന്തു നീ ചെയ്തു മർശാന്തേ?’—തുടങ്ങവാൻ
ഹന്തി! കഴിത്തീലവനാന്ത്രധാരയാൻ.
ഓതിനാൻ—ജീവേശ, പോതം വിഷാദ, മെൻ
ഭേദികരുത്തുവിൽ തപിക്കായ്ക്കിനി!
ഞാനെൻ കടമനിരവേരാൻ; മററിശ്ല്ലാ—
രാനുപുരമെന്നിക്ക കൈവന്നിടാൻ!
ധന്യയായ്; ഞാനെന്നെൻറെ പുതയാമംബുതൻ
സുന്ദരാമത്തതിൻ മധ്യരമറിഞ്ഞുപോയ്!

ഇന്നിമേലെക്കിലുമിന്നേനെ വാഴവാൻ
തനെ,യെൻ നാടൻ നിന്നുാതിരിക്കണേ!“

അ മകരദ്ദുപ്രവാഹം നിലച്ചു; തൽ—
ക്കോമളക്കണ്ണമിഴിരണ്ടുമടങ്ങുപോയ്!

ക്ലോനിർ മാരിപൊഴിച്ചു കാർക്കാണ്ഡലേ,
വിണ്ണ,നുവം നോക്കി വീപ്പിട്ടുകൊൾക്കിനി!

ଓପ୍ରମବିଲାଙ୍ଗଂ

(ମଞ୍ଜରୀ)

ରାଯ়:

“ସକଟସିନ୍ୟବିତ୍ ବୀଣାଫ୍ଲୁମେନ୍ଦନ—
ତତୀକହେ! ନୀଇୁ ହସିକହୋଣୋ?
ମାନବରତାତେତକାଣୋଳ କୋତିଶ୍ଵରୀ—
ମାନବିହୌକ୍ୟାଯ୍ ମାଶ୍ରକମେନ୍—
ଏତିକ୍ରମିତ୍ତିତ୍ ପରିହସିଶ୍ଵରୀକ୍ରମୀ—
ତତୀକେତ୍ୟାବ୍ଲେପେନ୍ଦରଯାତ୍ମନାମଳ!

ନୀଲ୍ଲ ନୀ ହେମତଯାମିନୀ, ନୀନୋଟ
ଚ୍ଚାଲ୍ପୁବାନେଣକିକେରେଯିଲ୍ଲାଂ
ଅନେ ଶୁଭାଲ୍ପିପୋଳ ନନ୍ଦମାରନ୍ଦା—
ତେତନନ୍ଦ ଚାରତନେତନନ୍ଦତାଂ ନୀ,
ଏକ୍ୟାଯ୍ ବନ୍ଧତିନେନ୍ଦାଳ କର୍ମଲେ?
ପୋକ, ତୋନୀରିଷ୍ଟିତନକାଲ୍ଲାଂ!

ମନନୋମଣ୍ୟପଂ ତଲ୍ଲିତକକ୍ଷମା—
ମନମେନନ୍ତେ ମରନ୍ତିରିଷ୍ଟ?
ବାରିଲ୍ଲାଂତାରକତାରଣିତ୍ତର୍ମତ୍ତୁଲ୍ଲାଂ ନନ୍ଦ—
ଲ୍ଲୁବାରିଯୁକ୍ତତେତାରୀ ବ୍ୟୋମଲକ୍ଷ୍ମୀ
ତିକଲ୍ଲେକହନ୍ତିଷ୍ଟିଣନ୍ତନ କାଣାନ୍ଦୋ—
ଲ୍ଲେଖିକରଲ୍ଲେଣନ୍ଦନ ଶାନ୍ତମାକ୍ଷଂ?
ବଲ୍ଲିନୀରିକଲ୍ଲେଖୁଂବୀଶ୍ଵ ଶୁଂବୀଶ୍ଵ
ସଲ୍ଲୀଲଂ ମନ୍ଦମରୋତେତନାକେ,
ଲ୍ଲୁପ୍ରାଣ୍ୟିଲ୍ଲେନିକେନ୍ଦମନ୍ଦୁଯ, ଯୀ—
ନାଲ୍ପାସଂକେକାଲ୍ଲାଂ ମାତନନୀତ!

ମାଧୁର୍ୟମେର୍ମିଳ୍ଲୁନ୍ୟଂ ପରତିନ୍ଦାଳ
ମାଯବୀ, ନୀନୋଟ ଚ୍ଚାଲ୍ପିଯୋ ତୋଳ?
ନୀଲାଲ୍ଲିପାଲ୍ଲିକର ନୀଲ୍ଲେତନିରତ୍ତ ନୀଳ୍
ଶୁଲତନିଲ୍ଲେମନ୍ତଂ ବନ୍ଦକେକାଲ୍ଲାଂ

ഞാനെന്തു കേണിട്ടും കാണ്ടതില്ലാറോളും
ദീനയാമെന്നാട്ട് സല്പചില്ലാൻ!

ഞാനൊരു ഗ്രാഫിക്കയായതെന്തിനൊരു
കാനനപൂർണ്ണമായും വന്നിട്ടാതെ?
അന്തിമലരി വിടർന്നു കണ്ടപ്പോ—
ഉത്തരംഗം മഹ വെള്ളപോയീ!
കണ്ണുനിർക്കാണ്ടു കഴിച്ചിട്ടാം കണ്ണോട്ടു
കണ്ണുനെന്തുണ്ടിച്ചുൻ കാലമെല്ലാം!

കോമളത്രുപരുന്ന കണ്ണത്തിൽ ചാത്താനാ—
യീ മലർമാല കൊരുത്തുപോയും ഞാൻ!
വാടിപ്പോയും;—വാരിളും പൂർണ്ണങ്ങളേ, നിങ്ങൾ
വാടിയിൽ വാണി ലസിച്ചുവകർ!
എൻ കരസ്യർത്താൻ നിങ്ങൾക്കുമീവിയം
സുകടരംഗമണ്ണത്തിടാറായും!
ഓത്തതില്ലേളളളള, മെന്നെന്തിനീവിയം
താത്തളിർ ശാരുന്ന് ചതിക്കമെന്നായും!

സസ്യയെക്കാണവാനോടിക്കിത്തേച്ചാരാ—
ബുസ്യുരവാസരം വീഴ്പ്പടക്കി,
വാതണഭിഗ്രഹ്യതൻ മടിത്തട്ടികൾ
വാടിത്തള്ളൻടൻ വന്ന വീഴ്ദേ,
ആധാസമാറുവാനാരോ വിളിച്ചുടൻ
പായോനിയിക്കളളളിൽ കൊണ്ടുപോയി!
കാരോളിവണ്ണനിൽ മാത്രം ഞാൻ കാണ്ണിലാ
കൂറിൻ കണികയുമെല്ലു കഷ്ണം!

വുന്നാവനത്തിലെ വല്ലിനിക്കണ്ണങ്ങൾ
മന്ത്രിരമാക്കി ഞാനെന്തുരാവായും
ഈവിധമല്ലെന്നിക്കഴിക്കന്നി, തെന്നെന്നാൻ
ജീവിതനായകൻ ഗ്രാഫബാലൻ?
പാതിരാപ്പേക്കിളി പാടിട്ടും പാട്ടേന്നാൻ
കാതിന കാരിയപന്നുതനെ!

ചെന്താവരാക്ഷഗനച്ചിത്തിച്ചു ഹാതും തൊൻ
സന്നാപമെള്ളും സഹിച്ചുകൊള്ളാം!
ആയിള്ളും ചേവടിയെൻമടിത്തട്ടിൽവ—
ചുായിരം പ്രാവശ്യം ചുംബിചുാലും,
സുഗ്രീവസംത്രഷ്ണി സന്ദേഹമാണോനീ—
ക്കൻപിനോടായതു സാല്യുമാണോ?

ഓടക്കശർവ്വിള്ളി കേൾപ്പും; വത്സംഭാദ്—
കോടകകാർവ്വന്നുംനെന്നുതിക്കര്ത്തിൽ.
ധന്യയായ“തീർന്നു തൊനിനിയെനിക്കോത
വന്ധുമലതമായ” വന്നിടേണഭാഡി!”

രണ്ട്

എല്ലാം:

“രായേ!യെൻ പ്രേമസ്രൂപസ്പദേ! നീയേവ—
മാധിചേർന്നുട്ടവാനേന്തു മുലം?
ഓമലേ! മന്ദാക്ഷമന്ധാസാഖവിത—
മീ മധുരാനന്നം താഴ്ത്തിയേവം,
മേവുന്നതെന്തു നീ, മാമകമാനസം
വേവുന്നതൊന്നമറിത്തീടാതേ?

മഞ്ജീരശൈജ്ഞിതമാറരാലിയേഷ്ടക്കാനീ—
ക്കഞ്ജഗ്രഹങ്ങൾ കൊതിപ്പുത്തണഭാം;
ഭൂരത്തു കാണ്ക നീ വാനിരേൻറ പുകവിൽ
ബൈസപരം മുകതം കൊടുമുടിയേ!
ഓതുവത്രംഭവരന്നോന്ത്യം പ്രേമത്തിന്
പൂതമാമേതോ പൂരാപൂത്തങ്ങൾ!
ബോമബേൻറ സുസ്നീതിം സാരമാക്കേണ്ട നാ—
മോമനേ! കാലവിള്ളംബൈമെന്നു,
നീണാളായാരിച്ചു, പീയുഷസിലുിക്കായു്
ചേണാർന്നുട്ടംപടി പോകയല്ലീ?

ചെത്രനിശ്ചീമങ്ങളെത്ര കഴിത്തുപോയു്
തത്രയെൻ വക്കുത്തിലുറുനോക്കീ?

കാനനചൂലകൾ കൗതുകാർ പാട്ടമൈ—
 ഭൂബനങ്ങളെന്നനരിയുമോ നീ?
 പ്രേമാദഃപത്തിൻ സുശ്രോതനമാം പരി—
 സാമത്തിൻവസ്ത്രനമാത്രമന്ത്രേ!
 കൈവരവബസ്യവിൻ കൈതവസ്പസ്തിയം
 വൈരജനകമെന്നിക്ക ഭേദേ!
 എന്തിനീയാലസ്യം?—താവകദാസന—
 സംഭന്ധിക്കേയെന്നിനം സന്നദ്ധനായ്!

മംഗലത്രാപിണി, നിൻ മനോമോഹന
 തുംഗസ്ത്രങ്ങളെയാത്തത്രള്ളം,
 കൽഹാരവാപിയിൽ നീത്രമാക്കോകികൾ
 കൽമഷംപൂണ്ടതാ നോക്കിനിൽപ്പ്!
 പുണ്ണിരിപ്പുനിലാവാശിത്രുന്നലോചന—
 പ്ലിഞ്ചുചക്കാരങ്ങൾ വെസ്പിട്ടന്ത!

താരാധിനാമൻ മരണ്ണീടുമിപ്പോഴാ—
 പ്രാരഥാനീരദ്ധമാലികയിൽ;
 ആ മജ്ജുക്കണ്ണം മഹിതമായ് ത്രീക്ക നാ—
 മീമനോമോഹനയാമിനിയിൽ!
 താതകളൊട്ട് പറിച്ചുകൊണ്ടുനം താ—
 നീ റത്നമേഖലയുറി വേഗം
 ആയവയോരോന്നം വാരിവിതരട്ടു,
 നീയുയർന്നുനുനകാക്കിച്ചാലും!
 എറുനാളാശിച്ച പീയുഷമിന്ന നാ—
 മേരിയമോഡാലശീകായല്ലീ?”

“ରୋମ”

“ମିଳାଇବାର ପଲିଚୁରି, ବାନମେ ସନ୍ତଃୟା—
ମେଗାଦ ନେକଣୀବିଯମୋଣିଗିଲ୍ଲୁ ତତେ ନଁ!
ମନ୍ଦେଶ୍ଵରାମାମୁଖରୀର ମଞ୍ଜୁବାଂ ଫଳଂ କଣ୍ଠି—
ଶ୍ରୀଶିଶିଯତନ୍ତାକିର୍ତ୍ତ—ଅରୁକଡ଼େ, ଝୁରାତମ் ତାଙ୍କ!”

ଟୈକରଣିଶ୍ରୀମତିରୀ ମଲ୍ଲୁ ମନ୍ସକାରତତିର୍ଥ
ଲୋକମାକରେ ମଣିମରଣ୍ଣକ ଟିକଣି!
ସେହାରମାଂ କାଲବନ୍ଧ; ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣମାଯୁ ଚାଲ
ନୀରାବଳୀ—କିରିପ୍ରାଫ୍ ତୁଣୀତୁଣୀର୍କିର୍ତ୍ତିକୁଟି—
ଅଂବରତତତବିରୀର ପିମ୍ବିକର୍ମତୋରୁ କାଣ୍ଡ,
ଯାଂବରବିହୀନଯାଂ ପଞ୍ଚକଷକିକେଶଙ୍କ!
ଅପ୍ରଫ୍ଲୋଫାଫର କୋପାଲୋଣ୍ଣି କେକବାରିତତଳ.
ରାପ୍ତିଶାଚିତରୀ କରିତେଥୁ ମେଘିନନ୍ଦରେ!
ତାରମିଲ୍ଲୋନଂ; କରିକାର୍ମକିର୍ତ୍ତନିଗାଭତିରୀ
ସେହାରତ ପଞ୍ଚିକମାରଣ୍ଣିଣ୍ଣ ଚାକିର୍ତ୍ତିକର
ଲକ୍ଷମାକୁନ୍ଦନଂ ଚେତ୍ତୁକୁଟିନି; ଭେକାରାଵ—
ମିଶ୍ରଣିମଣ୍ୟଲଂ ନୂରାଯିକୁ ପିତ୍ରକଣି!
ଉଗମାଂ କୋଟକ୍ଷାରିରୀ ମରିଯୁଂ ଘୁକ୍ଷଣର ତ—
ନୀରାହାନ୍ତର ତମିଲିଟିରିପ୍ରିଇତନ୍ତୁ!
ଭ୍ରମପୁରମାରଂଭନୁଭାରନ୍ତୁଗ୍ରୂଧ୍ୟାର—
ନେକରୀର ମିରକ୍କାକାମିକାଣଂ କୋଲାହଲା!

ଅପ୍ରଫ୍ଲୋଫର ତଲ୍ଲୁବତଙ୍କ ନିର୍ମତନକତିକର
ସପ୍ତମ୍ବରିଶ୍ରୀଭ୍ରାତାମାସ ପାତ୍ରିତ୍ୱମତନ୍ତୁ!
ମଣିକୁ ବିଭୂତିରୀର ଫୁନ୍ନିଲାଯୁ—ରୋଟିଫୁକ—
ତତନେତାତ ତୁରନ୍ତିକ ଜାଲକାନ୍ତିକତତିକର,
ନିର୍ମତି ତିରନ୍ତରୀ ପୁଣପନଂ ଚେତ୍ତୁଣ୍ଣିକୁ,
କ୍ଷୁଦ୍ରମାଂ ପ୍ରାଦୟତତିର୍ଥ କର୍ତ୍ତୁଂ ତାର କେନାନ୍ତିକୁ,
ନୀରାହାନ୍ତର ମେତତପ୍ରାରତିତନ୍ତୁ
ଜେ ପରମାଣୁନ୍ତର୍ଯ୍ୟାଯ ତନ୍ତ୍ରିଯାତ୍ମପେକ୍ଷିତ୍ତୁ:

“മിന്നൽവാൻ വലിച്ചുരി, വാനമേ, സന്തള്ളയാ—
മെന്നടേനേക്കിവിയമോഞ്ഞിനില്ലത്തെ, നീ!—
മയനോനാമാസ്ത്രം മഞ്ഞവാം മുവം കണ്ടി—
ട്ടെഴിച്ചിയടങ്ങാക്കിൽ—ആകട്ടേ, കുതാത്മ ഞാൻ!”

ഇഷ്ടതോഴിതൻ മാറിലിററിററ കണ്ണീർ വീഴ്ത്തേ
ഞെട്ടീ നീത്രയിൽനിന്നും വെസ്പിയേൺകായായവർ
ചോദിച്ചു: “ഹേമേ! മമ സപാമിനീ! പറഞ്ഞാലും
വേദിപ്പുതെന്തിനു നീ നിർന്നിലും നീതനേഷം?
ഇക്കെടുത്തിയ ദീപമാരു കത്തിച്ചു വീണ്ടു—
മിക്കാട്ടംതണ്ണപ്പുത്തു നീഉവിട്ടിരിക്കയോ?
മാറിയില്ലല്ലോ പനി—മാളിടാ, ഭൂതായാലും
മാരബൈജയന്തികേ, ചോതക നീതിതിന് മുലം!
എത്താനാകട്ടെ, ഞാനണാക്കാമുപായം, നീ
സന്താപം പെടിഞ്ഞനോടോതുകയിതിന് കാര്യം!
ജാലംകമട്ടുട്ടേ, ശീതവാതമുഖം നിന്ന്
ലോലമാം കളേബരം പീഡിപ്പിച്ചീടും പാരം!

“വേണ്ട, വേണ്ടെൻ തോഴി,”—യക്കെത്തലും
പിടിച്ചുന്നു
കൊണ്ടെന്നേണിയാൻ മനമോതുന്ന സഗർഗദം:
“പാരാതെ ശ്രദ്ധപ്രത്യേകമാനന്തരതു ഞാൻ ചോല്ലു—
നോത വാക്കുന്നെല്ലും കാറിക്കയരക്ഷണം!
ഇല്ലെന്നിക്കയിവാസമേരേനേരം ധാരുിയിൽ
മല്ലികേ, നീയെൻ സുന്നേഹപാത്രമാണെനാകിലോ,
വേഗത്തിൽ കാറിക്കക്കീലേവനം, പിന്നിടെനെൻ
ഭാഗയെയത്തിന് ഫേതുള്ളെന്നാം ‘മല്ലിനാമാൻ,’
ഇന്നേണ്ണാൻ വത്തനവോ—അന്നതു നല്ലിടുകെൻ
മംഗലമാക്കമന്ത്രസമാനമെന്നും ചോല്ലി!...
ഇനവിധം കാറിക്കക്കു:—‘ജീവേശ! പോതം, തവ
ഭാവിജീവിതപരിപാടിക നീഉണ്ടിനീ.
‘ഭാമ’യെ തൃജിക്കേണ്ട, ‘ഹേമ’ പോകുന്ന സ്വയം

പ്രേമത്രൂപിലയായ് തനാൻ വാനവഗ്രഹംനോക്കീ!
ധന്യയായിവ, ഭൗമൻ ജീവിതം മുഴവനം
മാന്യനാം യുവാവേ, തപൽപാദപുജയ്യായ് പോകീ! |
അ’പ്രേമ’ പൂർണ്ണാഞ്ചലപിയിനം, ഹാ! ചെള്ളതീണ്ട
ക്ഷിപ്രം നോൻ ശമിക്കനോൻ, മംഗലം ഭവിഷ്യംട്ട്!”

അപ്പപ്രോഥ പിടച്ചൊരിഞ്ഞുള്ളാരാ ദീപനാളം
ക്ഷിപ്രം വായുവിൽ പോയി ലയിച്ചു; മനസീ മിന്നൽ!

‘മരിച്ചിട്ടു’

“തത ചുംബനമൊ” — നംരച്ചിട്ടനു
തയ തെതവല്ലിയോടാത്തകളുക്കത്താൽ
‘വത, തേൻ! ’—വരിവണ്ണിനേ വിളിപ്പു
പുതരാഗം പുലതന പുഷ്പവും!

1

ഉദയാക്കന്നുപുതിനാവേണ്ടി—
സ്ഥാദയം പട്ടടയാട്ട നില്ല രാവേ!
വദനം വിളറിയ്യമിക്കയോ നീ!—
യിദി, മാ വിശ്വാസിമേട നോക്കിനോക്കീ?

2

“പകലിൻ വരവിൽ പകച്ചനില്ലോ
മകളേ, പോരിക വീഴ്തിലേക്ക് വേഗം!”
അക്കമൊട്ടു തള്ളൻ താരകത്തോ—
ടക്കളുക്കൂട്ടിതമോതി രാവു പോയി!

3

മലതകടിയിൽ കീടനിതനോ—
രലസദ് വാരിജവാജിചേത്തിണക്കീ,
പുലർക്കന്ധക വന്നിട്ടനു, പുറ്റോ—
ജജപലഭിഗ് സ്യന്നമേരി മന്യാന!

4

കനകക്കണ്ണവിട്ടു കണ്ണമയക്കം
ദിനനാമാഗമവേള കാത്തിരിക്കം;
വനങ്ജേ, നയനംതുറക്കു, നിനോ—
ടിനനേനോ സരസം കമിച്ചിട്ടനു!

5

കളകോകിലക്കുജനം ശ്രവിക്കൈ—
ഖൂലകുംചേർന്ന പനീരലർക്കിടാവേ,
ഇള, പൊൻപൊടിയാൽ വിളക്കിട്ടനോ—
രിളവൈയ് ലെത്തീ വിളിച്ചിട്ടനു നിനേ!

6

പികഗീതികൾ കേട്ട നിശ്ചയലും, പി—
ചുകവല്ലിനിര നിന്നനിട്ടനു കാണ്ണകെ,

സപക്ഷേപാൽ ചില പാട്ടപാടി ദാന്നലോ—
ഞുകനായെത്തി മദാലസൻ സമീറൻ!

7

മനതാൽ മയക്കിട്ടുന്ന നാനാ—
നിനവാകം മദമേകിട്ടുന്ന മദ്യം
ഇനിയെറു കടിച്ചു, ഞാൻ കീടനീ
വനമല്ലുത്തിൻ വലഞ്ഞിഭേദമാവോ!

8

വരവാണി വസന്തലക്ഷ്മിയും പോയു്
വരഹേമരതവരാംഗിയും മുരഞ്ഞു
അരമിക്കാട്ടവേനൽ; ഹന്ത! ഞാനീ—
മതമല്ലുത്തിശ്വരിഞ്ഞാട്ടുന്ന വൈയു് ലിൽ!

9

തണലില്ലാത താവളും ലഭിക്കാ
തൃണയില്ലാതമെനിക്കു തൃപ്പമെല്ലാം!
രണമാട്ടവത്രേതുമഴിൽ ഞാനീ—
ചുണമേലും ദ്രാ വാടിടാതെ കാക്കാൻ?

10

സാരഭേ! മമ പൊന്നതക്കമേ, നീ
സരസം നീതുവെടിഞ്ഞുണ്ണൻ നോക്കു;
സുരസുനരിമാരെട്ടത്തുകാട്ടും
വരമന്നാരമനോജത്തേഹമതാലം!

11

തവ, വാർമിശ്ചി തപ്പിബാധ്യയാരാ—
വിവരം മാറിയതൊന്നു നോക്കിടാതെ,
അവനോടിരുളിച്ചു പെപതലേ, നിന്ന്
ഭവനംവിട്ടു മുട്ടേ, തവാഗ്രജാതൻ!

12

മമ പാണികളിൽ പിടിച്ചുത്തുങ്ങി—
സ്ഥമവാടിക്കൈകമാൻ പുനിലാവിൽ,
മമതാർത്രമനോജത്തെമായു് പുലസ്യും
സുമമാധപീരസമെന്നിനിബുദ്ധജിക്കം?

13

പുലങ്ങംപൊഴതൊത്തു പുത്തിലഞ്ഞീ—
മലരോട്ടാട്ടു പെടുക്കി മാലകെട്ടി,

വിലസന്ധയുമണ്ണുക്കണ്ണമേറും
കലബൈപ്പന്തളിണ്ണുപോയിയെനോ!

14

സരഭേ! തലപൊക്കകൊന്ന, തക—
ത്തരളത്താരിതൻ നീ വിച്ചത്തി നോക്കു
കരയും തവ പൊന്നതാതന്മേലും
മതവുന്നു തവ മുന്നിൽ—നഷ്ടഭാഗ്യൻ!

15

പുഴതന്നകക്കുപ്പുലത്തരംഗം
ക്കഫലുതന്നതു കേട്ട ഹഷ്ടഭാരാൽ,
അഫകാർന്ന കരച്ചുടിപ്പട്ടപ്പു—
ക്ഷമലുന്ന തലപൊക്കൻ നാലുപാടും!

16

“തലചാച്ചു കിടന്നകൊർക്ക നീ, യെൻ
മലരോടേറു മടിത്തടത്തിൽ മനം”
അലമാലകളോടിഡം കമീപ്പു
വിലസൽത്തീരമനന്നമോദപ്പുവും.

17

തടിനീനിരയെപ്പണർന്നിടന്നു
വിരിമാറിക്കലണ്ണു വാരിരാശി;
പെരികെ, പ്രിയമാർന്ന പുക്ഷകം, ത—
നരികേ നീൽപൊതവെല്ലിയെത്താട്ടനു!

18

ഹതഭാഗ്യനിവൻ!—കഴിഞ്ഞുപോയ്; എൻ
സുതതൻ മെയ്യ തണ്ണത്തു; ചാഞ്ഞ കണ്ണും!
നിതരാം വിജയിച്ചിട്ടന നീദേ,
മുതശാത്രം തവ വാസഗ്രഹമാണോ?

19

ശരീ; നീന്മെ ചിത്രമെൻ ഖന്ദ്യുതിൽ—
പ്രിരിയാതെനമിതന്നിടെടു, കണ്ണേ!
എരിയിപ്പുതു താപവഹിതനിൽ—
തതരിയാകില്ല വിചാരവീചയിക്കൽ!

20

മകളേ, ഭവിതം ഭവിക്കു!—നീയി—
നകലത്തേതാൽ ദിക്കിലോ റാഞ്ഞു
സപ്കപോൽ, സരഭേ, തവാത്മവാതം
ശകലം, ഹാ! വിഹരിച്ചിടു മേരേൽ!

21

രാജഗ്രാഹിനി

(കൗൺസിൽ)

തകക്കിരീടമേ! താണവണ്ണങ്ങൾക്കി—
 ചുക്കമലച്ചുണ്ടെ ചറുചേവടിക്കെള്ള!
 ശാന്തിതൻ സൗരദപ്പരം പരത്തുന
 കാന്തിരക്ഷം കനകത്താരിണാക്കെള്ള—
 പാരിച്ച പാവന്ത്രവിൽ ക്ഷതതേതാര
 റാറിജാതത്തിൻ പരിമളപ്പുക്കെള്ള—
 മത്യാദയത്തിൻ മഹത്തപംസ് എരിക്കെന
 സത്യസൗധത്തിൻ നടത്തുണിണാക്കെള്ള!

ചെങ്കാൽപ്പുടിയാൽ തഴപിച്ച കൈകളി—
 പ്പുങ്കാരകാഞ്ചൽ തൊഴവാൻ മടിക്കെലോ,
 സംസാരസിസ്യവിൻ ക്ലോലപാളിയി—
 ദാംസാനമാണവനാണത്തർഹിപ്പുവൻ!

‘സിദ്ധാത്മ’പാദങ്ങൾ പൂജിച്ചുകൊണ്ട് എം—
 നിബാത്രിയിങ്കലരണോടിരക്കില്ലോ,
 വാഴക്കിൽ ധന്യരായ്;—സന്പൻസരിന്തിൻ എം—
 നാഴവാനാശിപ്പതില്ലണവെക്കില്ലോ!

രാവായ പുറു പക്കതി വിരിഞ്ഞു നീ—
 നീ വാനിനേക്കണ്ണമിഴിച്ച നോക്കീടവേ—
 ഉള്ളിലടക്കാൻ ശ്രമിക്കില്ലോ സാധിയാ—
 തല്ലിനുയിപ്പതി പൊട്ടിച്ചിരിക്കവേ—
 വെണ്ടതിരച്ചുണ്ട് വിത്രസുന്നാരബ്ബുഡിയെ—
 തന്ത്രതീരഗ്രാലഭ്യാസളിറുനോക്കീടവേ,
 രാജഗ്രഹത്തിലാറയിലിതനോത
 രാജരാളിക ചൊൽക്കരാണിവിധം!

വാസരലക്ഷ്മിതൻ രംഗപ്പുവേരമായ്
 വാസരദിഗ്‌വധുവഞ്ഞം വിള്ളുപോയ്

കന്നറക്കിരം വിച്ചവത്തെന്നാരു—

സുന്ദരകന്ത്രമാരി, താഴിത്യനോ?

രിറാത്തമല്ലീ പ്രഭാതപ്രഭാകരൻ
രത്ത്യമാണിക്കുമാം സിഖാത്മദേവനാം!
ചോലരുണ്ടിൽ ചെന്നംഷിസ് നാനംകഴിക്കവാൻ
പ്രാലേ ഗമിക്കയാം കാഷ്യായവേഷവാൻ!

“സപാമിൻ! — ഗ്രഹാമുഖം വിച്ചിലാ മുൻപൊത
രുതിന്നൽ വന്ന പതിച്ചു പാദങ്ങളിൽ!
ചെന്തളിർശ്ചേരുവടി ചുംബനംചെയ്യായു്
മുന്തിരിവള്ളുകൾ—സഞ്ചരഭ്യവാഹികൾ!
അ നൃംഗന്നേനിവാക്കമലതട—
നാനന്ദചിത്തൻ പിടിച്ചുയത്തിനിനാൻ!
ചെരുളിർശ്ചേരുവടി ചുംബനംചെയ്യായു്
മുന്തിരിവള്ളുകൾ—സഞ്ചരഭ്യവാഹികൾ!
അ നൃംഗന്നേനിവാക്കമലതട—
നാനന്ദചിത്തൻ പിടിച്ചുയത്തിനിനാൻ
സപിന്നഗണ്യംഞ്ഞൾ; തുട്ട ചെങ്കുഞ്ഞുകൾ;
മിന്നിപ്പക്ഷതി വിടർന്ന നൽക്കണ്ണുകൾ;
വെപ്പലാൻ തുസ്പിന തുല്പകൈത്താമര;
കപിതചുപക്കപ്പോൻപുത്രള്ളവൽമെയു്; ...
ഇന്നവിധം കണ്ണാറുജ്ഞിൾപരൻ, തന്റനീ—
ലാവിലിഷാജ്ഞാര, അംബുനക്കമപിണ്ണേ!

“എന്തു വണ്ണേ! താപകാരണാം”! — വാത്സല്യ—
തന്റുവായോത്തിന കർമ്മയോഗിരുന്നെന,
താണ വീണ്ടും തൊഴുതോതിനാർ തന്ത്രി: “മാൻ
റ്രൂണമരത്തേ! ഭഗവൻ! ഒജ്ഞാവിഡേ!
കാലണ്ണയാർന്നുനിന്നുവദിക്കേണമി—
തതാരിതർപ്പാദങ്ങൾ പുജിച്ചുകൊള്ളുവാൻ!
അരണ്ണവുംനിമകാരാരമാണെന്നു—
രാ രാജ്ഞേഹമരേ ക്രാടുന്നകാനനാം!

ദേവൻ, ഭവംഡക്കതാസിയെക്കൈക്കാർക്ക
ജീവിതസാമല്യഹാർന്നിട്ടേ,യിവർ!”

“നിന്ന്‌വാഞ്ചലപോലാട്ട് വരേണ്ടി...”വിശ്രന്തി—
തേനൻവാണിതൻ ചുണ്ടിലേഡാറപ്പുനീരലർ
ജനസാമല്യം ഭവിച്ചപോൾ തൽപ്പുദം
നന്ദിയിൽ തൊട്ടവർ വെച്ചാൽ നീറുകയിൽ!

പ്രമാതാരം

വാരങ്ങിച്ചു കള്ളർവരങ്ങരിയിച്ചിട്ടാലെന്നാ—
രാ, രമ്യസസ്യഫടക ഫാലമലകരിക്കം;
താരതതനിക്കനകച്ചിത്രകമേ, നിനകള—
ശ്രോരപ്പഭാവലഭമുഴിയലകരിപ്പു!

വാടിത്തള്ളിൻ പകലിൻ വളർമേനിതാങ്ങാ—
നോടിക്കിതച്ചു രജനീമണിയെതിട്ടേപോൾ,
മോടിക്ക ചേർന്നാപടി നീ മുദ്രഹാസലേര—
മോടിക്കുമാംബികകയേ നോക്കിരസിച്ചിട്ടുനു!

പോകാൻതുനിന്തു ദിനനാഡാക; നംബവരത്തി—
ലേക്കാധിപത്യമീനിയിന്നവിനാഞ്ഞതാനം,
ആകാം തനിക്കിവിടെ നിശ്ചയലറ്റതു, മാക്ക—
രാകാ വിലക്കവതിനീവിധമോക്കയോ നീ?

മദാക്കിനാിമുദ്രതരംഗമെടുത്തു തുള്ളും
മദാദഭാർന്ന കനകക്കതിരേ, നിനക്കായ്
ഒദാരമജ്ജരികർത്തോറുമണ്ണണ്ണലവണ്ണ
ഒന്നാനിലാൻ സുമസ്തുദാന്നമെടുത്തുനിൽപ്പു!”

ആനന്ദകള്ളർക്കന്മേ, രജനിതൻ
വാർക്കന്തളക്കട്ടിലെ—
നാനപ്പുക്കണികേ, കലങ്ങിമരിയും
കല്ലുനീനു കർപ്പുരമേ!
വാന, പ്ലിനു വന്മാസരാവലയവും
വഷിച്ചു വത്തിച്ചിട്ടു—
നാ, നൽശാനിയെഴുന്ന മനഹസിതം
നിന്നേയെ വാഴുത്തുനിതോ!

ലീലാക്കണം

ചന്ദനപുഴ തൃഷ്ണപിള്ള

മലയാളസാഹിത്യത്തിൽ അൻപതോളം കുതികൾ എഴുതി പ്രകാശിപ്പിച്ച് സപകീയമായ വ്യക്തിത്പത്തിന്റെ ചാരണപ്പീഡിയിൽ എത്രയോ സഹദയരെ പുളക്കംകൊള്ളിക്കേണ്ടി കവികളെ സ്ഥാധിനിക്കേണ്ടി ചെയ്ത ചന്ദനപുഴയുടെ അപകാശിതമായി കിടന്ന കവിതകളുടെ സമാഹാരമാണ് ‘ലീലാക്കണം’. കേരളം കണ്ണ ആ മഹാകവിയുടെ ഏറവും ആദ്യത്തെ കവിതാസമാഹാരം. തികച്ചും അസ്വർപ്പിക്കുന്ന ധാമാത്മ്യം. അതിലേരെ അസ്വർപ്പിക്കുവാക്കുന്നതാണ് ഈ കവിതകളിൽ അഴിഞ്ഞുലയുന്ന ലാസ്യഭാവം. ഇങ്ങപതാമത്തെ വയസ്സിലെത്തുന്നതിനു മുമ്പ് കവി കോറിയിട്ട് സാന്തുഷ്ടനച്ചിരുന്നെല്ലാം പറിശ്രൂതിക്കും:

“ദോഗമേ! നീ വിഷംകക്കുന്ന പന്നഗം
ത്യാഗമേ! നീ സുന്ദരമുത്തല്ലുജം!
മായാപ്രഹ്രണമേ, നിൻ്മ ബന്ധപാദമോ—
നായറുത്തീച്ചുന്നതിൽ ക്ഷമിക്കേണമേ!”

‘അപരാധം’, ‘ശാന്തി’, ‘രഹസ്യരാഗം’ എന്നിങ്ങനെ മലയാളസാഹിത്യത്തിനു മുതൽക്കൂട്ടായ ഇങ്ങപത്ര കവിതകൾ. അവതാരിക: ശ്രൂഹ. അസ്വലപ്പും ശ്രാവകമാർ.

വില 10.50

നാഷനൽ ബുക്ക്‌സ്റ്റുഡി